

ALMAMELLÉK-SOMOGYHÁRSÁGYI
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
ALMAMELLÉK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2023.

Tartalom

Intézményünk küldetése:	5
Az intézmény adatai:	6
A nevelőtestület tagjai a 2023/2024 tanévben:	7
1. Bevezető	8
2. Jogi státus	9
2.1 Szakmai alapidokumentum.....	9
3. Az intézmény	9
3.1 Az intézmény rövid története	9
3.2 Az intézmény jelene, szerepe a települések életében, helyzetelemzés	10
AZ ISKOLAKÖRZET JELLEMZÉSE	10
3.3 A pedagógiai program aktualizálása	15
3.4 A Kollégium Nevelési Programja.....	17
A kollégiumi nevelés alapelvei, célja, feladatai	17
A kollégiumunk nevelési célja	18
A kollégiumi nevelés feladatai	19
Eszközök, eljárások, módszerek.....	22
A kollégiumi nevelés eredményessége.....	23
A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei	24
A kollégiumi közösségi élet és hagyományrendszer	27
A kollégium egészét átfogó hagyományok rendszere	28
A tanulók előrehaladását segítő kollégiumi tevékenységek. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások.....	29
A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	30
Pályaorientációs tevékenységünk.....	31
Kapcsolattartás az iskolával szülőkkel	31
Egészségnevelési és környezetnevelési elvek	31
4. NEVELÉSI PROGRAM	33
4.1 Az intézményben folyó nevelő - oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eljárásai, a célok megvalósításának folyamata.....	33
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM	33
4.1.2. A kollégium.....	37
4.2.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	40
4.2.2 A pedagógusok helyi feladatai és az osztályfőnök feladatai.....	43
4.3 A közösség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	45
4.4 A tanulók beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségeinek enyhítését segítő nevelési stratégiák... ..	49
4.5. Tehetséggondozás	51
4.5.1. Tehetséggondozás az intézményben	51
4.5.1.1. Differenciálás az iskolarendszeren belül	52
4.5.1.2. Differenciálás a pedagógiai program szintjén	52
4.5.1.3. Differenciálás a tanulószervezésben	52
4.6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	52
4.6.1. Teendők.....	53
4.7. A kollégium sajátos lehetőségei	53

4.7.1 A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja vonatkozik az iskolával szervezettelileg összevont kollégiumunkra. A kollégiumban foglalkoztatott dolgozókra és a kollégiummal jogviszonyban álló tanulókra.	54
4.7.2 A kollégium társadalmi szerepe	55
4.7.3 A kollégiumi tevékenység szerkezete	58
4.7.4 A kollégiumi nevelés eredményessége	60
4.8. <i>A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</i>	60
4.9. <i>A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	62
4.9.1. Az intézmény, a pedagógus feladatai	65
4.10. <i>Egészségnevelési program</i>	66
4.10.1. Intézményünk egészségnevelési programjának területei	66
4.10.1.1. Testnevelés órák keretében	66
4.10.1.2. A tanórákhoz kapcsolódó nevelés keretében	67
4.10.1.3. Tanórán kívüli szabadidő keretében	67
4.10.1.4. Gyógytestnevelés	68
4.11. <i>Környezeti nevelés</i>	68
4.11.1. Környezeti nevelés a tantárgyakban	70
4.11.2. Környezeti nevelés a tanórán kívüli nevelési területeken	72
4.12. <i>Fogyasztóvédelem</i>	73
5. A nevelő-oktató munka rendje	74
5.1. <i>Az intézmény gyerekképe</i>	74
5.2. <i>Tanulóink életkor-pszichológiai sajátosságai</i>	74
5.2.1. Iskolánkba	74
5.2.2. Tanulóink kisebb csoportja	74
5.3. <i>A nevelő-oktató munka belső szakaszai</i>	75
5.3.1. A szakaszok száma, időtartama, egymásra épülése	75
5.3.1. Általános Iskola	75
5.4. <i>Nevelő-oktató munka specialitásai</i>	75
5.4.1. Osztály - és órakeretekben	75
5.4.1.1. Az osztályba, csoportba sorolás elvei és rendje	75
5.4.1.2. Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező tanórai foglalkozások besorolási szempontjai	76
5.4.2. Tanórán kívüli lehetőségek	76
5.5. <i>A tanulói jogviszony</i>	77
5.5.1. Belépés az iskolába	77
5.5.1.2. Beiratkozás	77
5.5.2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének, továbbhaladásának feltételei (átjárhatóság)	77
5.5.4. A tanulói jogviszony megszűnése	79
5.5.4.1. Az iskolai tanulmányok befejezése előtt	79
5.5.4.2. Az iskolai tanulmányok befejezése után	79
6. Pedagógiai folyamat	80
6.1. <i>Az intézmény tevékenységi rendszere</i>	80
6.1.1. Kötelező tanórai tevékenység	80
6.1.2. Nem kötelező tanórai tevékenység	80
6.1.3. Tanórán kívüli tevékenységek	80
6.2. <i>Az intézményben folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere</i>	80
6.2.1. Ellenőrzés	80
6.2.1.1. Célok és tartalmak	81
6.2.1.2. A tanítás – tanulás folyamatának ellenőrzése	81
6.2.1.3. A tanulási tevékenység eredményének ellenőrzése	82
6.2.2. Mérés	83
6.2.2.1. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérése	84

6.2.3. Értékelés.....	84
6.2.3.1. Az intézményi munka értékelésének céljai	84
6.2.3.2. Az értékelés alapelvei.....	84
6.2.3.3. Az értékelés rendje.....	85
6.2.3.4. A tanulók értékelése.....	87
6.2.3.5. Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	95
6.2.3.6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve	99
6.2.3.7. A tantestület belső értékelési rendszere.....	99
7. Az intézmény élet-és munkarendje.....	102
7.1. A tanév rendje	102
7.2. Nemzeti, nemzetközi és iskolai ünnepek	102
7.3. Tanítási nap.....	103
7.4. Nyitva tartás	103
7.5. Hiányzás.....	103
7.6. Hivatalos ügyek intézése	104
8. Hagyományok.....	104
8.1. Iskolai hagyományok.....	104
8.2. Tantestületi hagyományok.....	104
8.3. Külső kapcsolatok	105
9. Intézményhasználók az intézményi közéletben	107
9.1. A tanuló, a szülő az iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	107
9.1.1. Az intézmény és a diákok kapcsolata (tanulói részvétel)	108
9.1.1.1. A diákönkormányzat	108
9.1.1.2. A diákköszgyűlés.....	108
9.1.1.3. A diákpanaszok kezelése.....	109
9.1.2. Az iskola, a kollégium és a szülők kapcsolata (szülői részvétel)	109
9.1.3. Az iskola és kollégium kapcsolata	110
10. Intézményi szolgáltatások.....	112
11. Intézményi Public Relations.....	112
11.1. A belső PR.....	112
11.2. A külső PR.....	113
11.3. Intézményünk külső PR tevékenysége.....	114
12. Intézményünket közvetlenül támogató alapítványok, egyesületek	115
12.1. Az Almamelléki Iskola Fejlesztéséért Alapítvány	115
12.2. Somogyhárságy Fejlődéséért Egyesület	115
13. A működés feltételei	115
13.1. Személyi feltételek	115
13.1.1. A közalkalmazottak végzettsége	115
13.1.2. A pedagógiai munkát segítő pedagógus továbbképzési terv.	115
13.2. Tárgyi feltételek.....	115
13.2.1. A tanítás infrastruktúrája	115

13.2.2. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	116
13.3. <i>Intézményi gazdálkodás</i>	116
13.3.1. Intézményünk gazdasági helyzete	116
13.3.2. Tanulók támogatása.....	116
14. Helyi tanterv	117
15. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	120
16. A pedagógiai program harmonizálása	121
17. Záró rendelkezések	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
18. Függelékek	124
<i>1.számú függelék Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-7. évfolyamokon</i>	124
<i>2.számú függelék ÓRATERV- Módosított PP 2020 melléklete</i>	125

„Az iskola az emberi tehetség kibontakozásának helyszíne”

Intézményünk küldetése:

A gyerekeket felkészült, elkötelezett pedagógusok segíti, nevelik, fejlesztik olyan tudást, kompetenciákat, követhető emberi mintát kívánunk adni, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön és testi, szociális, értelmi érettség terén is alkalmassá váljon az iskolai életre.

Nemzetiségi intézményként az identitástudatot, azon belül a nyelvismeretet és a népismeretet kívánjuk erősíteni.

Szociokulturális helyzetétől függetlenül minden tanuló eljusson az érdeklődésének megfelelő továbbtanuláshoz.

A köznevelés központjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak.

Olyan **kollégiumot** kívánunk működtetni, ahol a tanulók családi légkörben, optimális tárgyi feltételek között, egységes nevelési hatásrendszerben a fiatalok aktív, alkotó részvételükkel készülhetnek ifjú életükre, valamint a társadalomba való beilleszkedésükre. A kitűzött célokat a tanítás, tanulás a pedagógiai program annak részeként a helyi tanterv, a választott kerettanterv megvalósításával kívánjuk elérni.

Az intézmény adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése:
ALMAMELLÉK-SOMOGYHÁRSÁGYI
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

!!!!!!!Az intézmény alapító okiratának kelte, az engedély kiállítója:
Szigetvári Tankerületi Központ, 2018. szeptember 1.

Az intézmény székhelye: 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.

Az intézmény postacíme: 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.

Az intézmény telefonszáma: 73 / 554-018
Az intézmény e-mail címe: iskola.almamellek@gmail.com
Az intézmény honlapja: <http://www.almamellekiskola.hu/>

Az intézmény fenntartója:
Szigetvári Tankerületi Központ

Intézményegységek telephelyenként

- 1./ Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium
Postacím: 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.
A telephely telefonszáma: 73/554-018
A telephely e-mail címe: iskola.almamellek@gmail.com
- 2./ Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium Kollégium
Intézményegysége
Postacím: 7934 Almamellék, Petőfi tér 1.
A telephely telefonszáma: 73/554-018
A telephely e-mail címe: iskola.almamellek@gmail.com
- 2./ Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium Somogyhársági
Telephelye
Postacím iskola: 7925 Somogyhárság, Rákóczi u. 60
A telephely telefonszáma : 73 / 354-104
A telephely e-mail címe: somogyharsagy.iskola@gmail.com

A nevelőtestület tagjai a 2023/2024 tanévben:

1. Sziliné Dobor Gizella intézményvezető
2. Darabos Tamás intézményvezető-helyettes
3. Periskics Péter intézményegység -vezető
4. Bencsik Jánosné tanító, pedagógus II.
5. Bosztonics József tanár
6. Gayerné Lutz Bernadett tanító
7. Kert Edit tanító
8. Lenner Nóra tanár
9. Lovászné Kaizer Renáta tanító
10. Méhész Rita tanító
11. Szabóné Siptár Judit tanító
12. Szubotics Miklós kollégiumi nevelő, mesterpedagógus
13. Szubotics Miklósne tanár pedagógus II.
14. Vancsura László kollégiumi nevelő

1. Bevezető

Az 1960-as évektől az 1980-as évek elejéig a körzetesítések eredményeként az aprófalvas Dél-Zselic iskolái a kiskörzeti központokban 8 osztályos iskolává fejlődtek.

A központi költségvetés az anyagi szükségletek nagyobb hányadát biztosította. A hiányt az intézményfenntartó önkormányzatok viszont nem voltak képesek szükséges mértékben az igényeknek megfelelően finanszírozni, a pályázati lehetőségek is szűkösek voltak.

A felvázolt társadalmi – gazdasági környezetben organikus fejlődési folyamatot képezett az eltelt évtizedek alatt a német nemzetiségi oktatás lehetőségének megteremtése és kiteljesítése intézményünk számára.

A XXI. században különösen nagy hangsúlyt kapott a hatékonyság orientált erőforrás felhasználás, mint megkerülhetetlen követelmény.

Kollégiumi Intézményegységünk fenntartásával lehetőség van arra, hogy iskolakörzeten kívülről is érkezzenek hozzánk gyermekek. A kollégium a társadalmi felzárkóztatás lehetőségét biztosítja az oktatási – nevelési folyamat keretein belül.

Iskolánk arculatát tudatosan építjük, folyamatosan formáljuk, fejlesztjük. Intézményünk karaktere alapvetően meghatározza azon társadalmi célcsoportok orientációját, akikhez tevékenységünkkel el kívánunk jutni.

Definiáljuk saját magunkat, egyéni arculatunkat, azt, hogy mi különböztet meg bennünket a többi iskolától.

Ez az önmeghatározás lényegében a pedagógiai program.

A pedagógiai programban megfogalmazzuk, hogy kik vagyunk, mi jellemez bennünket, mi a célunk, mik az alapelveink, és milyen értékeket tartunk fontosnak.

Pedagógiai programunk fő célja iskolánk „személyiségjegyeinek ” kialakítása, megformálása.

Ellátjuk intézményünket formai (név, logo) és tartalmi (intézményi magatartás, normák, kommunikáció, tananyagtartalom stb.) jegyekkel.

Megfogalmazzuk iskolai filozófiánkat, küldetésünket.

Pedagógiai programunk biztosítja a működés és működtetés intézményünkre szabott egyedi keretrendszerét.

Iskolánk sokszínű, az igények és elvárások függvényében folyamatosan változó struktúrát képvisel.

Pedagógiai Programunk az iskola és kollégium pedagógiai tevékenységének lényegét rögzítő dokumentum.

A nevelő és az oktató munka az iskolában, a **kollégiumban** pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény vezetője hagyja jóvá.

Sziliné Dobor Gizella
igazgató

2. Jogi státus

2.1 Szakmai alapdokumentum

3. Az intézmény

3.1 Az intézmény rövid története

Jogelőd iskoláink gazdag, több mint két évszázados története alapozza meg bőséges hagyományokat.

Az 1770-es években német telepesek telepedtek le falvainkba, németül és magyarul is tanítottak az első Ludi magisterek. Az itt élő népek magyarok, horvátok, németek e g y m á s - t ó l t a n u l v a, messze a vidék legmódosabb településévé fejlesztették Almamelléket. Hozzá hasonló az iskolakörzetünkhöz tartozó Horváthertelend.

Az 1700-as évek végétől jellemző volt vidékünkön a feudális nagybirtok. Biedermann, Festetics, Jeszenszky családok kifejlesztették az allodiális gazdálkodást. Falvaink is jómódúak voltak, a népességszám növekedett. Később már mindegyik településünkön iskola működött, sőt a falvakhoz tartozó pusztákon is az 1960-as években megkezdődött körzetesítésekig folyt az oktató-nevelő munka.

Szentmártonban 1955-ben alapítottak iskolát, amely 1972-es Almamellékre történő körzetesítésig funkcionált. Plébánia működött Ibfán 1803-tól- 1973-ig. Plébániaszékhelyeken iskolát kellett létesíteni.

Legkorábban, 1786-ban a lélekszám: Almamellék 567, Ibfán 660, Hertelend 237, Csebény 101. Ebben az évben már Hertelendet és Csebényt kivéve minden faluban van egytantermes, egytanítós iskola.

A körzetesítések befejezésével az 1980-as években iskoláink teljesen osztott körzeti iskolaként működtek. Felszerelésük javult, tantermek épültek, könyvtárujuk gyarapodott, kiszélesedett a napközi otthoni ellátás.

Ibfán 1961-ben, Almamelléken 1968-ban **diákotthon** létesül, amelyek távolabbi településekről is felvesznek diákokat. Az almamelléki kollégiumot az 1960-as iskolakörzetesítések idején és következtében alapították. Az Almamellékhez tartozó pusztákról bejáró (Szentegyedpuszta, Korcsánypuszta) illetve a pusztákon lévő iskolák megszüntetésével (Sasrétpuszta, Szentmártonpuszta, Terecsenypuszta) bejáróvá váló gyerekeket helyezték el a 45 férőhelyes kollégiumban. Kollégiumunk mára az egyetlen többségi normál általános iskolai kollégium Baranya megyében.

Óvodát működtetnek Almamelléken 1963-tól, Somogyhárságyon 1980-tól.

Tíz település összefogva, együttműködve, átszervezéssel, átalakítással, 3 iskola integrációjával intézményfenntartó társulásban létrehozta a Zselici Intézményi Társulás Óvodája, Általános Iskolája és Kollégiuma intézményt 2007-ben.

A Zselici Intézményi Társulás 2008-ban fenntartói jogát átadta a Szigetvár-Dél-Zselic Többcélú Társulásnak. Az intézmény új neve pedig Almamellék-Mozsgó-Somogyhárság Óvodája, Általános Iskolája és Kollégiuma.

Ebben a szerkezetben az intézmény négy tanéven át eredményesen működött. 2011-ben a mozsgói iskola és óvoda kivált az Almamellék-Mozsgó-Somogyhárság Óvodája, Általános Iskolája és Kollégiumából és Szigetvár-

Dél-Zselic Középiskolához csatlakozott. Ettől kezdve intézményünk mint Almamellék-Somogyhárság Óvodája, Általános Iskolája és Kollégiuma működött tovább.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2013. január 1-től hatályos 74. § (1) bekezdése alapján „az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról”. Intézményünk állami fenntartásba vétele 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján megtörtént. Intézményünk fenntartói feladatainak ellátását a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ végzi, annak területi szerveként a Szigetvári Tankerület. Jelenleg Szigetvári Tankerületi Központ.

Ismét létrejöttek a járások, mint az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egységei. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és a Szigetvári Tankerületi Központ nincs alárendeltségi viszonyban a járási kormányhivatallal.

A járási kormányhivatal hatáskörébe tartozik tankötelesek nyilvántartása, a tankötelezettség teljesítésének és a szakértői vizsgálaton való megjelenésének az elrendelése és felügyelete, a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztásával kapcsolatos feladat.

3.2 Az intézmény jelene, szerepe a települések életében, helyzetelemzés

Településeink geográfiailag a baranyai Zselic északi részén a Zselici fő vízválasztótól a Zselic magjától D-re elhelyezkedő települések elsősorban az Almás-patak vízgyűjtőjéhez tartozó rögvonulatok és völgyrendszerekben viszonylag zártan történelmileg kialakult aprófalvak.

AZ ISKOLAKÖRZET JELLEMZÉSE

Állami fenntartású általános iskolák jegyzéke alapján intézményünk beiskolázási körzetéhez tartozó települések

- Almamellék,
- Csebény,
- Horváthertelend
- Ibafa
- Almamellék
- Somogyhárság
- Magyarlukafa
- Vásárosbéc

A kötelező felvételt biztosító állami fenntartású általános iskolák jegyzéke alapján népességszám változása 2011 – 2022 között:

Lakosságszám változása a beiskolázási körzetben

A diagramon megjelenő adatok átmeneti emelkedést követően csökkenő tendenciát mutatnak. Falvaink előregedő korfája a népességszám csökkenésének első számú oka.

Német nemzetiségi oktatást biztosító iskolák jegyzéke alapján intézményünk beiskolázási körzetéhez tartozó települések:

- Almamellék
- Csebény,
- Horváthertelend
- Ibafa
- Somogyhárságy
- Basal
- Magyarlukafa
- Patapoklosi
- Somogyapáti
- Somogyhatvan
- Somogyviszló
- Vásárosbéc

Jól látható, hogy a német nemzetiségi iskolák jegyzéke esetében a beiskolázási körzet 5 településsel több, mint az állami fenntartású általános iskolák jegyzékében szereplő beiskolázási körzet, ennek megfelelően a lakosságszám is több.

A kollégium szerepe

Intézményünk már említett sajátossága, hogy kollégiumi ellátást biztosít, ezáltal, valamint a szabad iskolaválasztás lehetőségével élve az iskolakörzeten kívüli területekről is sokan jelentkeznek hozzánk.

Iskolánk inkluzív jellegű iskola. Ehhez igazodva a tanulókkal és a szülőkkel együttműködve, közösen olyan szabályokat alkottunk, melyek keretet szabnak az oktató-nevelő munkának, az iskolában eltöltött időnek, megalapozzák azt a nyugodt légkört, amely a hatékony nevelő- oktató munka alapja.

A kollégiumnak nemcsak nevelő – oktató, hanem gyermekvédelmi funkciója is kiemelkedő. Ennek segítségével számos esetben sikerül megelőzni a gyermekek állami gondozásba vételét. Intervenciós és prevenciós tevékenységeinkkel olyan támogatást nyújtunk, amely átsegíti a családokat az akut kríziseken, illetve ami mellett már családi kötelékben nőhetnek fel a gyermekek.

A kollégium halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek ad esélyt a felzárkózásra, reményeink és a visszajelzések szerint később társadalmi mobilitásra is. A gyermekek esélyeinek növelése, a családok megsegítése, védelme, a szociális ellátás nem választható el az oktató- nevelő munkától. Intézményünk kollégiuma „öt napos kollégiumi programjával” megtartja a gyermekeket családi kötelékben, lehetőséget ad tehetségük kibontakoztatására, esélyt kapnak a boldog gyermekkor megélésére.

A kollégium alapvető feladata, hogy a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával segítse a tanulók szociális kompetenciáinak elmélyülését, lehetővé tegye kiegyensúlyozott, egészséges fejlődésüket, lehetőséget teremtsen pályaorientációjuk, személyiségfejlődésük kibontakoztatásához.

Az Intézmény pedagógiai programjában kiemelkedő szerephez jut a gyermek – és ifjúságvédelem.

A hatékony, eredményes oktató- nevelő munka érdekében az osztályfőnökök, a kollégiumi nevelők és a szaktanárok között kiemelt szerepe van a rendszeres és

kölcsönös információcserének. Hospitálások, esetmegbeszélések keretében gyűjtik össze azokat az információkat, melyekkel megoldhatóvá, kezelhetővé válnak a felmerülő problémák.

Szerkezetét tekintve intézményünk székhelyintézménye Almamellék 1-8 évfolyamos általános iskola, melynek Somogyhársági Telephelye és Kollégiumi Intézményegysége van. A Somogyhársági Telephely a 2023 - 2024. –es tanévben lezajlott átszervezési folyamat eredményeként hozott döntés alapján 2024. 09. 01-től 1-4 évfolyamon fogad alsó tagozatos diákokat.

Kollégiumi jogviszony létesítését intézményünk általános iskolájának tanulói, továbbá a Szentlászló-Almamellék-Somogyhárság Óvodái és Konyhái Almamelléki Tagintézményével jogviszonyban álló óvodások kérhetik

Intézményünk szervezeti struktúrájához intézményegységként kapcsolódik az almamelléki **kollégium**.

A **kollégium** működésével iskolakörzeten kívülről is sokan jelentkeznek iskolánkba. A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatokkal való együttműködés eredményeként jelentősen megnövekedett a kollégiumi elhelyezést kérő tanulók száma. A kollégium így nem csak nevelő-oktató, törvényben rögzített feladatait, hanem gyermekvédelmi funkciót is ellát, hatékonyan szolgálja a társadalmi felzárkóztatási koncepciókat is. Kollégiumi intézményegységünknek köszönhetően sok esetben megelőzhető az állami gondoskodásba vétel, illetve a korai iskolaelhagyás.

A nevelőtestület sokoldalúsága a szabadidős tevékenységek szervezésében is megmutatkozik. Mindegyik telephelyünkön rendelkezésre áll labdarúgópálya, kézilabdapálya. Az elmúlt 7 évben minden alkalommal részt vettünk a diákolimpia országos versenyein. Intézményünk tanulói a Szigetvár-Dél-Zselic iskolái közül messze a legjobb eredményt érték el. 2012-ben az eddigi két országos diákolimpiai bajnoki cím mellé újabb arany érmet szerzett iskolánk tanulója. Összesen három országos diákolimpiai bajnoka van iskolánkunknak.

Az intézmény tárgyi feltételei 2006-ban „a XXI század iskolája” PHARE pályázat eredményeként jelentősen javultak, az almamelléki iskola informatika teremmel és nyelvi laborral bővült. 2008-ban sikeres pályázat eredményeként Somogyhárságyon burkolatcsere és hőszigetelés, Almamelléken nyílászáró és burkolatcsere valósult meg.

2018/2019. tanévben a Kollégium Plusz Program keretében megtörtént a **kollégium** tetejének felújítása, a homlokzat festése, a vizesblokk részleges felújítása.

2019. őszén megvalósult az elektromos vezetékek és perifériák cseréje, energiatakarékos Led világítótestek felszerelése, a kollégium előtti járda felújítása.

Az eszközök, felszerelések, infrastruktúra közös használatára köteleztük el magunkat.

Almamelléken az 1993/94. tanévtől, Somogyhárságyon a 2004/2005. tanévtől német nemzetiségi nyelvoktató program szerint folyik az osztályok szervezése, az oktató-nevelő munka.

A II. világháborút követő elmenekülések és kitelepítések ellenére szép számmal megmaradt a német nemzetiség falvainkban, a nevelőtestületben is. A szülői igények és fenntartói akarat és az intézményi szándék egybeesése 1993 óta a nemzetiségi oktatás megvalósítását illetően. Intézményünknek fontos keretet ad a nemzetiségi törvény is.

Ma is látszik a viszonylag sok megmaradt épületen, melléképületen, hogy az itt élő lakosság német, magyar, horvát a környék legjobb módú falvaivá tették Almamelléket, Somogyhárságyot, a múlt század első felében.

A 2000-es évek elejétől folyamatosan holland telepesek érkeznek iskolakörzetünk falvaiba. Ennek következtében iskolánk tanulóinak több mint 10 %-a holland, és magyar-holland vegyes házasságból született gyermek. A holland anyanyelvű gyermekek számára magyar nyelv tanulását külön nyelvi foglalkozásokon biztosítjuk.

A német nemzetiségi program jelenti a nyelvtanulást, népismeretet, hagyományápolást. A nemzetiség történelmét, kultúráját, annak részeként a népviseletet, használati-tárgyak, eszközök gyűjtését, bemutatását, kétnyelvű újságot, nemzetiségi táncsoport működését, fotógyűjteményt, pedagógusokból német nemzetiségi dalkör, nemzetiségi ünnepek, évfordulók megtartását (Dr. Vargha Károly emléknappja, Kitelepítettek évfordulója, Projektnap szüret-betakarítás)

Továbbképzések Németországban 3 pedagógus részvételével. Emlékmű felállítása a kitelepítettek és elüldözöttek tiszteletére. Kitűnő együttműködés a német kisebbségi önkormányzattal Almamelléken és Somogyhárságyon, a megyei és az országos német kisebbségi önkormányzattal.

A német nemzetiségi nyelvtudás felmérésében iskolánk legjobban szerepelt a Szigetvár-Dél-Zselic kistérség iskolái közül. Az EMMI által rendezett német nyelvi megyei versenyen kiemelkedően szerepeltek tanulóink a 2017/2018 és 2018/2019. tanévekben. Hetedik évfolyamon 2. és 3. helyezés. Nyolcadik évfolyamon 3. helyezés.

Iskolánk, a nemzetiségi oktatás tényleges központjává vált a Zselicben. A Német Nemzetiségi Önkormányzat Almamellék autóbusszal szállítja a német nemzetiségi oktatásban résztvevő gyermekeket a Szigetvári Járás területéről, azokról a településekről ahol nem biztosított a német nemzetiségi nyelvoktatás.

A német nemzetiségi nevelés, nevelés-oktatás bevezetése teljesítéséhez a mi iskolánkban rendelkeztek először a pedagógusok megfelelő szakképesítéssel és szakképzettséggel, aminek eredményeként a környező és távolabbi iskolák német szakos és német nemzetiségi szakos tanítói és tanárai számára gyakorló helyet és vizsgatanítás biztosítottunk.

3.3 A pedagógiai program aktualizálása

Pedagógiai programunkat 1998-ban készítettük el. Nemzetiségi szakértő véleményezte. 2001-ben került sor a pedagógiai program kötelező kiegészítésére, 2004-ben ismét kötelező volt a pedagógiai program módosítása és szakértőttese, ezt is elvégeztük. 2007-ben pedig már a régi-új intézmény nevelőtestülete fogadta el a pedagógiai program kiegészítését, a nem szakrendszerű tanítási órák arányának megfogalmazásával, a kompetenciafejlesztéssel, az IKT és az IPR alkalmazásával. 2020. január 1-jén megjelent a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet. A Nemzeti alaptantervet továbbra is a 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet tartalmazza. 2020. szeptember 1. napjától lényeges változások bevezetésére kerül sor. A módosított Nemzeti alaptantervet 2020. szeptember 1-jén kell bevezetni az első és ötödik évfolyamokon felmenő rendben. A Nemzeti alaptanterv módosításáról rendelkező kormányrendelet 4.§-ának (3). bekezdése meghatározza, hogy 2020. április 30-ig felülvizsgálunk és szükség szerint módosítanunk szükséges a Pedagógiai Programunkat és ennek részeként Helyi Tantervünket. A módosított NAT a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épít.

A nem szakrendszerű oktatásra felkészítő 120 órás tanfolyamot nevelőtestületünk 16 tagja végezte el 2008. decemberében Tanulásirányítás mesterfokon címmel. Az itt szerzett pedagógiai, didaktikai, szakmai ismeretek jól hasznosíthatók a tantárgyközi területeken (módszertan-didaktika mérés-értékelés, tanulásmódszertan, konfliktuskezelés, egészségnevelés) és az együttműködésre alapozott kooperatív tanulásszervezési eljárások során.

Hatékony együttnevelés az iskolában (az integrációs felkészítéshez illetve képesség kibontakoztató fejlesztéshez szükséges pedagógiai és jogi ismeretek elsajátítása) 30 órás pedagógus továbbképzési programon vett részt a teljes nevelőtestület.

Interaktív eszközök és módszerek alkalmazása a tanulás folyamatában a kulcskompetenciák fejlesztésében 10 órás pedagógus továbbképzést teljesített a tantestület.

2012. januárban a tantestület minden tagja sikeresen teljesítette Úton a nyelvvizsgák felé- Az idegennyelvi kompetencia szintek azonosítása, a nyelvi kompetenciák fejlesztésének lehetőségei, irányai 30 órás továbbképzési program követelményeit.

A **kollégiumban** folyó nevelő-oktató munkát nagyban segíti a nevelőtestület által 2019 tavaszán elvégzett Partnerkapcsolatok és együttműködések kiépítése a Kollégium Plusz modellintézményei és partnerintézményei számára című 30 órás szakmai képzés. 2019 őszén a teljes nevelőtestület elvégezte a Kedvesház-pedagógia I.-alapozó továbbképzés – a „más”-ság megismerése, roma kultúra című 30 órás akkreditált pedagógus-továbbképzést.

A kulcskompetencia azért fontos, mert az ismeretek, készségek, attitűdök transzferális, többfunkciós egysége az, amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse, fejleszthesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba, foglalkoztatható legyen. A kötelező adott iskolai időszak alatt kell elsajátítani az élethosszig tanulás alapját képező kulcskompetenciákat. Az Európai Unió kulcskompetenciákat összehangoljuk az oktató-nevelő munkánk során fejlesztendő kompetenciák tartalmával és körével. A nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, azokra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat.

Kulcskompetenciák 2020:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai és gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

1. Anyanyelvi kommunikáció
2. Idegennyelvi kommunikáció
- 3.1 Matematikai kommunikáció
- 3.2 Természettudományi és technológiai kompetencia
4. Digitális kommunikáció
5. A tanulás tanulása
- 6.1 Személyközi, interkulturális és szociális kompetencia
- 6.2 Állampolgári kompetencia
7. Vállalkozói kompetencia
8. Kulturális kompetencia

Oktató nevelő munkánk során messzemenően figyelembe vesszük a pedagógiában bekövetkezett paradigmaváltást

1. Elfogadni a gyereket olyannak amilyen, ezzel fejlődőképesnek tekinteni
2. A fejlődésre képessé tevés
3. Life long learning

Kiemelkedő szerepe van az önismeretnek, ami segít mások megismerésében.

Minden órába és lehetőleg minden foglalkozásba be kell építeni a logikai műveleteket:
meghatározás

felosztás

bizonyítás

Gondolkodási műveleteket

az igaz – hamis állítás

a konkrét - absztrakt

analízis - szintézis

azonosítás - megkülönböztetés, összehasonlítás

A szociális kompetenciák közül a feladattudat, a feladattartás, feladatvállalás.

Az organikus gondolkodás a másik ember lényének megismerése. Az értő figyelem során gyakoroljuk a másik ember beszédének belső kommentár nélküli befogadását. Pedagógiai alapelvek, amelyek mindenkor érvényesülnek:

SZEMLÉLETESÉG

RUGALMASSÁG

TUDATOSSÁG

RENDSZERESSÉG

A TÉNYANYAG KONCENTRIKUS KÖRÖKKÉNT VALÓ BŐVÍTÉSE

A hagyományos szerkezet felbontását jelenti

1. A tanár és a tanuló együttes tevékenysége - Kooperatív tevékenység
2. Egymást kiegészítő tevékenység- Komplementer tevékenység
3. Építő jellegű tevékenység - Konstruktív tevékenység
4. Gyakorlatra fókuszált tevékenység – Pragmatikus tevékenység

3.4 A Kollégium Nevelési Programja

Készült az Alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján. A NAT kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását. Figyelembe vettük a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját, a 363/2012 (XII.17) Kormány rendeletet, ami az Óvodai nevelés országos alapprogramja, 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve.

A kollégiumi nevelés alapelvei, célja, feladatai

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A kollégiumba járó óvodások nevelése gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – gyerekközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.
- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben a kollégium kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be;
- az óvodások nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A kollégiumunk nevelési célja

Az pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), az óvadás gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. A nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Családi háttérrel rendelkező tanulóink számára olyan speciális élettér, programok, foglalkozások és felügyelet biztosítása az iskolai időszakban, amely lehetővé teszi a harmonikus személyiségfejlesztést, növeli az esélyegyenlőséget, hatékonyan segítik az intézmény pedagógiai programjának megvalósulását, a szocializációt és a társadalmi integrációt. Társadalmi célunk, hogy erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, önmagával és másokkal szemben is igényes, önismerettel rendelkező, öntudatos, saját értékeit, érdekeit érvényesíteni tudó, másokkal szemben toleráns, egyéni és közösségi sikerességre törekvő, hazáját szerető emberek nevelése. Olyan feltételek biztosítása, melyek „pótolhatják” a távollévő családot, biztonságot, kiegyensúlyozott légkört teremtenek.

Az alapprogramon túl, a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveire, s a több éves gyakorlati tapasztalatainkra tekintettel: személyiség-központú nevelőmunkával testben és lélekben egészséges, a környezetével kapcsolatban érzékeny ifjúság nevelése, akik majdan szülővé válva ugyancsak hasonló értékeket kívánnak gyermekeiknek átadni.

Fontosnak tartjuk a kulcskompetenciák fejlesztését, a modern, személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárásokat. Lehetőséget biztosítunk, hogy tanulóink elsajátíthassák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet. Kiemelten fontos az egészséges- és kulturált életmódra nevelés és az önkiszolgáló képességek fejlesztése.

A hátrányos szociokulturális környezetből érkezett tanulóknak segítünk a felzárkózásban, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségeiknek a leküzdésében.

Nevelőink magukénak vallják azt az értékrendet, amelynek alapján kialakítva nevelési rendszerünket kitűzött céljaink elérhetők. A tanóráink, foglalkozásaink anyagába beépülnek a kompetenciafejlesztés elemei.

A kollégiumi nevelés feladatai

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodások és kisiskolások nevelésében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. A nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Továbbá az alapprogram szerint:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A

kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a szexuális nevelés kérdéseivel is.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló

iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

A célok elérését szolgáló helyi feladataink

Az itt eltöltött évek alatt

- tanulóinknak megtanítani az együttélés szabályait,
- megismertetni velük a konfliktusmegoldás lehetőségeit,
- rászoktatni őket a hasznos és alkotó munkavégzésre,
- igényt kialakítani bennük a társadalmilag elfogadott életmódra,
- képessé tenni őket az egyéni és közösségi érdekek képviselésére,

Nagy hangsúlyt fektetünk az esélyteremtésre, az önálló tanulás képességének fejlesztésére, az egyéni törődésre, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra.

Eszközök, eljárások, módszerek

Az óvodás korú kollégisták nevelésének tevékenységi formái:

- játék
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyerektánc

- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- munka jellegű tevékenységek
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás

Kollégistáink nevelésében számolnunk kell a gyermekek kollégiumon kívüli, lakóhelyi kapcsolataival, kötődéseivel, tisztában kell lennünk az otthoni családi, társadalmi hatásokkal, melyek gyengíthetik a kollégiumi nevelési hatékonyságát.

Ilyenkor a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődése veszélyeztetve van. Ezért tartjuk fontosnak a differenciált, egyénre szabott fejlesztő módszerek alkalmazását, a kollégiumban töltött idő alatt:

- a hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozott egyéni törődés, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális bánásmód, egyéni szükségleteik kielégítése,
- a szociális viselkedés szabályainak gyakoroltatása,
- a társas kapcsolatok fejlesztése,
- a személyiség gazdagítása közös élményszerzéssel (kirándulások, túrák, sport versenyek, vetélkedők stb.),
- a társadalmi beilleszkedés elősegítése,
- társadalmi értékek és normák közvetítése,
- a szabadidő tartalmas eltöltéséhez való programkínálat,
- fejlesztő-, egyéni elbeszélgetések,
- a személyes döntések segítése,
- a foglalkozásokon kooperatív technikák alkalmazása,
- IKT-val támogatott foglalkozások szervezése, lebonyolítása,
- a pályaválasztás segítése,
- az egészséges életmódra nevelés,
- környezetünk védelme, ápolása, a környezettudatos magatartás kialakítása,
- az etnikai, nemzetiségi kisebbségek kultúrájának megismertetése,
- a szükségletek helyes kinyilvánításának gyakorlása,
- az érdeklődési irányok megbeszélése, indirekt korrekciója,
- az erősségek felfedezése, pozitív megerősítés a fejlesztéshez,
- a felnőttek személyes példamutatása, következetessége.

A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait;

- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi..

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei

Kollégiumunk alaptevékenységét hétközi működéssel valósítja meg. Fontos feladatunknak tartjuk hogy a gyerekek otthon érezzék magukat, ezért elengedhetetlen a családi, szeretetteljes légkör megteremtése, a megnyugtató, biztonságos élettér kialakítása.

A diákjaink életrendjét a kollégium házi-, és napirendje szabályozza. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében mindenképpen indokolt az általánostól eltérő életrend kialakítása, mivel koncentráció képességük gyenge, sokkal többször és több időt kell biztosítani számukra a regenerálódásra. Rendkívüli módon igénylik a pozitív élményeket, ezért fontos az önbizalom építése, erősítése, a gyakori pozitív megerősítés. Különös figyelmet fordítunk a közösség periferiájára került gyermekekre. Kollégiumunk a tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy – a jogszabályi keretek megtartásával – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon, de a belső és a külső környezet változásait figyelembe veszi.

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, etikai és esztétikai ismereteinek, jellemének, identitástudatának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása és fejlesztése. A kollégium segíti a tanulókat a tantervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységek, művészeti és egyéb alkotások létrehozásának feltételeit. A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, a fenntartható életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. A kollégiumi együttélésben, foglalkozásokban és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik a szülőföld szeretetét, a kisebbséghez, népcsoporthoz, az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottá és elfogadóvá válnak a hazai nemzetiségek, kisebbségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A tanulásszervezés alapelvei:

- differenciálás,
- egyéni különbségek figyelembevétele,

- tanítási tartalom, tanítási idő rugalmas kezelése,
- szociális készségek fejlettsége-szociális kompetencia,
- divergens gondolkodás, problémamegoldó képesség, kreativitás, kommunikációs készségek (metakommunikáció), önismeret, önkifejezés, társismeret,
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív-, projekt módszer, drámapedagógia.

A kollégiumban biztosítani kell a tanulók számára a tanulás, a szórakozás és a pihenés helyes arányát. A gyerekek ideje ne legyen túlszervezett, nyíljon lehetőség az egyéni érdeklődésnek megfelelő foglalatosságra is. A megterhelő napi 5-6 tanóra után a gyerekeknek nagy szükségük van a kikapcsolódásra, feltöltődésre, ezért a tanórákat követően, ebéd után fél 1-től 2 óráig szabad program van. A „szabadidő” keretében tudnak a gyermekek jó levegőre menni, amely létfontosságú fejlődésük szempontjából. A szabadidőt követik a délutáni tanórai foglalkozások, készülés a másnapi órákra. A kollégium életét gazdagítják, színesebbé teszik azok a foglalkozások, ahol a gyermekek a tanulás mellett fejleszthetik képességeiket. A háztartási szakkörben tanultakat otthon is hasznosítani tudják. Játékosan elsajátíthatják a kötés, varrás, főzés, sütés tudományát, fejleszthetik kézügyességüket, kreativitásukat, esztétikai érzéküket. Sportkedvelő diákjaink számára sport foglalkozásokat szervezünk a feszültség levezetés, fokozott mozgásigény kielégítésére. Lehetőségük van számítástechnikai foglalkozásokra is.

Biztosítjuk a kötelező foglalkozások rendszeres, tervezett, csoportos vagy egyéni keretben való szervezését. Összesen 15 óra/hét. 137. paragrafus (20/2012 EMMI rendelet)

- Felkészítő foglalkozások 13 óra/hét. A tanulást segítő foglalkozások rendszeres iskolai felkészülést biztosító tanulószobai foglalkozások mellett tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások, valamint tematikus foglalkozások, melyek csoportosak, kiscsoportosak és egyéniak is lehetnek.
- Csoportfoglalkozások, melyek a közösségi fejlesztést célozzák, 1 óra/hét.
- Szabadon választott foglalkozások: heti 1 óra/hét

Ezek nem kötelezőek:

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat
- ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Pedagógiai felügyelet

A kollégium – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről

Az 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet 2. § 9. pontjában meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja.

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

- A tanulás tanítása 4
 - Az erkölcsi nevelés 2
 - Nemzeti öntudat, hazafias nevelés 2
 - Állampolgárságra, demokráciára nevelés 1
 - Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése 1
 - A családi életre nevelés 1
 - Testi és lelki egészségre nevelés 2
 - Felelősségvállalás másokért, önkéntesség 2
 - Fenntarthatóság, környezettudatosság 2
 - Pályaorientáció 2
 - Gazdasági és pénzügyi nevelés 2
 - Médiatudatosságra nevelés 1
- összesen: 22 óra
- A szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás, 1 óra/hét.

Kollégiumunk éves munkatervei, melyek egyben foglalkozási tervek, tartalmazzák a kötelező foglalkozásokat és az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

Választható foglalkozásaink a tanév elején elvégzett igényfelmérések szerint az alábbi területeken a leggyakoribbak:

- kézművesfoglalkozás,
- diáksport foglalkozás,
- természetjáró foglalkozás,
- művészeti előadások,
- csoport-, és közösségformáló játékok.

Az életrend kialakításánál törekszünk arra, hogy:

- érvényesüljenek a tanulók jogai és kötelezettségei (tanulás, pihenés, szabadidő, egyéni visszavonulás lehetősége),
- legyen rugalmas, de ne sértse más tanulók szokásait,
- a házi-, és napirend adta keret szabályozásán belül a nevelők élhessenek a differenciálás lehetőségével,
- az életkori, biológiai fejlődést figyelembe véve biztosítottak legyenek a zavartalan pihenés, alvás feltételei.

A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás helyi technikai feltételeit a Kollégium biztosítja. A tanulóval szembeni elvárások meghatározásakor arra törekszünk, hogy kapjon hangsúlyt:

- az egyéni képesség,
- a speciális szükségletek kielégítése,
- segítségnyújtás a tanulási folyamatokban,
- az egyéni különbségekből következő eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele,
- hogy a kötött tanulási időn túl, legyen lehetőség a „póttanulásra”, - hogy ne csak az eredmény, hanem a befektetett munka is legyen mérvadó.

A szabadidő eltöltése legyen hasznos, tervezett és szervezett. A szabadidő helyes felhasználása tervszerű pedagógiai tevékenység, ami nem jelenti a tanulók minden szabad percének betáblázását, hanem sokkal inkább azt, hogy minél változatosabb és egyre színvonalasabb tevékenységek kínálatát biztosítjuk számukra, melyek között válogatva valóban aktívan pihenhetnek.

A szabadidős tevékenységrendszerünket a tanulói igényeket figyelembe véve alakítjuk, ügyelve arra, hogy biztosítsuk az érzelmi és fizikai feltöltődés, kikapcsolódás lehetőségét.

A kollégiumi közösségi élet és hagyományrendszer

Közösségi életünkkel kapcsolatos tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük: - a kollégium lakóinak heterogén összetételét (életkoruk különbözősége, nemek különbözősége),
- a kollégiumi épületből adódó lehetőségeinket.

A kollégiumi élet keretét a csoportvezető pedagógus által irányított kollégiumi csoport alkotja, de ezen kívül más csoportalkotási lehetőség is van és él egymás mellett:

- foglalkozási csoportok, a kötelezően és a szabadon választott foglalkozások idejében; - úgynevezett kiscsoportok, melyek vezetője egy-egy gyógypedagógiai asszisztens
- szobatársi közösségek,
- rokonszenv alapján kialakult közösségek.

Közösségépítő, közösség fejlesztő munkánk során az alábbiak megvalósítására törekszünk:

- a közösségi értékrend és normarendszer kialakítása és fejlesztése.
- együttműködés egymással, a felnőttekkel, a Kollégium teljes közösségével
- az alapvető erkölcsi normák elsajátítása és követése
- az együttélés, a tolerancia, empátia és szolidaritás képességeinek kialakítása
- a különféle személyiségek és értékrendek integrálódásának lehetősége,

- életkori sajátosságoknak megfelelő házirend és napirend kialakítása és betartása
- élményszerzés,
- a közös élmények erősítése,
- a „mi” nagyszerűségének átélése, átérzése,
- bizalom,
- intimitás,
- félelemmentesség,
- toleráns magatartás, az ön- és a máság elfogadásnak a gyakoroltatása,
- a szerepváltások esélyének biztosítása,
- gyakorolja jogait és kötelességeit a szűkebb környezetében

Művelődési és sportolási tevékenység:

Az ünnepélyekre való készülés próbái, a közösség előtti bemutatkozás egyszerre jelentenek egyéni önmegvalósítást, önkifejezést és társas örömteli együttlétet. A sportolási szokásokat a helyi adottságaink és lehetőségeink alakítják, melyeknél az egészséges életmód közvetítő funkció van a hangsúly.

Tevékenységformák:

- a gyerekek munkáiból készült kiállítások, kollégiumi dekorációk,
- séták, kirándulások, tornák, relaxáció,
- hagyományok őrzése
- prevenció hatású sportfoglalkozások, házi bajnokságok,
- vetélkedők,
- ünnepi rendezvényeken, műsorokon, megemlékezéseken való szereplések,
- részvétel az intézményi ünnepélyeken,
- nemzeti ünnepeinkre faliújságok készítése
- karácsonyi ünnepély (műsor, ajándékozás, ünnepi vacsora, ajándékkészítés),
- télűzés, farsang
- tavasz köszöntés - húsvétvárás
- Anyák napi ajándékkészítés,
- a névnapok, születésnapok megünneplése.

A kollégium egészségét átfogó hagyományok rendszere

A kollégium hagyományrendszere szervesen együttműködik az iskola hagyományrendszerével. A diákélet hagyományos eseményei meghatározzák és befolyásolják a kollégium hagyományteremtő tevékenységét. Fontosnak tartjuk, hogy a rendezvények alkalmazkodjanak a kollégisták szokásaihoz, érdeklődési köréhez, de figyelembe kell vennünk az életkori sajátosságait is. A kollégiummal történő első találkozás, a családi környezet elhagyása a tanuló számára szorongást, bizonytalanságot okozó tényező. Feladatunk, hogy ezeket a szorongásokat feloldjuk és az ehhez szükséges pedagógiai színteret biztosítsuk. Ezért az első hét mindig az ismerkedéssel telik – megismerik leendő otthonukat, társaikat, nevelőiket.

E tevékenység formái:

- A leendő kollégistáknak és szüleiknek tájékoztatót tartunk, bemutatjuk tevékenységünket, tájékoztatunk az újszerű tanulásszervezési eljárásokról, oktatási programokról.
- Bemutatjuk a kollégiumban dolgozókat, az épületet.
- Listát kapnak a szükséges felszerelési javaslatunkról.
- Az iskolagyűléseken a kollégium képviselője beszámol az előző időszak főbb eseményeiről, a társak által megfogalmazott észrevételekről, kérésekről. Itt történik a következő időszak feladatainak meghatározása is.

A tanulók előrehaladását segítő kollégiumi tevékenységek. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások

A fejlődés elősegítése

Biztosítjuk a kollégium tanulóinak az értelmi és a testi fejlődését. A tanulók testi, fizikai és pszichikai fejlődése eltérő lehet, teherbírásuk sem egyforma. Figyelünk a kimerülés, a lelki problémák jeleire, feltárjuk az okokat – első sorban egyéni beszélgetések során - és beavatkozunk. Így a tanulók megtapasztalják, az egyéni törődést és a problémák közös megoldását. Tanulástámogatásban, ismeretszerzésben egyéni fejlődési utat biztosítunk kollégistáink számára.

A problémakezelés során figyelemmel vagyunk az alábbiakra

- A sajátos nevelési igényből, adódó egyéni képességekre.
- A pozitív érzelmet nélkülöző, szeretethiányos családokban a gyermek eltávolodik a szüleitől, szeretetigényével mások felé fordul, és mindent megtesz, hogy valahol befogadott legyen. Sok esetben ennek következtében kerül szembe az intézmény és a kollégium értékrendjével, ami előbb-utóbb párosulhat a gyenge teljesítményével és a magatartási problémákkal.
- Kollégistáink szüleinek egy része a társadalomnak ahhoz a rétegéhez tartoznak, amely maga is támogatásra szorul, és amely az igények, szükségletek megfogalmazásához, a megalapozott döntésekhez, továbbá érdekeik képviseléséhez, az érdekérvényesítéshez szükséges tájékozottsággal, ismeretekkel, képességekkel kevésbé rendelkezik. Igyekszünk segíteni ilyen esetekben is.

Tehetséggondozó tevékenységünk

Az állandó, irányított, inger-gazdag pedagógiai környezet felismeri, előhívja a tehetséget, amely értő kezekben, állandó és tartós motiváció mellett kiegyensúlyozottan bontakozhat ki. Kiemelt fontosságot tulajdonítunk annak, hogy az általános iskolában megkezdett tehetséggondozó munka a kollégiumban is folytatódjon. Mi magunk is tevékenyen részt veszünk tehetségazonosításban, tehetséggondozásban. A kollégiumban zajló tehetséggondozás elválaszthatatlan egységben van az önálló életvezetésre való felkészítéssel.

- Fontos feladatunk, hogy felismerjük a tanulók kiemelkedő képességeit bizonyos területeken, és támogatjuk őket a tehetségük fejlesztésében
- A tanulmányi vagy egyéb versenyek, a kollégiumi és kollégiumon kívüli szereplési lehetőségek kihasználása lehetőséget és fejlődési teret ad a tehetséggondozáshoz a művészetekben tehetséget mutató tanulók számára.
- Sportban tehetséges tanulóink számára mozgáslehetőséget biztosítunk.
- A jó manuális képességekkel bíró gyermekek részt vehetnek a kézműves foglalkozásokon.
- A tanulók segíthetnek a mindennap felmerülő ház körüli munkában.
- A mezőgazdaság, kerti munka után érdeklődők részt vehetnek a tanulmányi kert kialakításában.

Hátránykompenzáció, felzárkóztatás

Az a célunk, hogy sajátos nevelési igényű, a szociális hátrányokkal induló, ingerszegény környezetből érkező tanulóknak, akik bármilyen oknál fogva lemaradnak a tanulásban, esetleg segítségre szorulnak, felzárkóztató foglalkozást tartunk, hogy segítsük őket a lemaradás csökkentésében, és a felzárkózásban. A csoportfoglalkozások keretein belül, differenciáltan, személyre szabott, egyéni fejlesztési tervek alapján segítjük őket.

Különös figyelmet szentelünk:

- az instabil családi légkör kedvezőtlen hatásainak, a tanuló antiszociális viselkedésének, - az érzelmi, emocionális problémáknak, - az aktuális pszichés állapotnak a feltárására, - szakember bevonásával kezelésében való közreműködésre.
- A hátránykompenzációs tevékenységek formái közül előtérbe helyezzük az alapkészségek folyamatos fejlesztését, a hiányos területek kompenzációját.
- feltárjuk a hiányosságokat és alkalmi felzárkóztatást végzünk azoknál a diákoknál, akik egy-, vagy több tantárgy esetében bizonyos témakört nem értenek. Támogatjuk és kiegészítjük a pedagógiai célú rehabilitációt az összeállított, egyéni fejlesztési tervek útmutatásai szerint.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A kollégiumban folytatott nevelő-oktatómunka révén a kollégiumban dolgozó pedagógusok, gyermekfelügyelők szoros munkakapcsolatban állnak a tanulókkal foglalkozó többi nevelővel. Célunk hogy olyan légkört alakítsunk ki, hogy ne hogy bármelyik gyermek hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön. A kollégiumban dolgozó nevelők kiemelt munkakapcsolatot ápolnak az osztályfőnökökkel és a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel, intézményvezetővel. Veszélyeztetés, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet kialakulásakor azonnal közbe lépünk és beavatkozunk. A megbeszéléseken döntés születik az érintett tanuló

megsegítésére irányuló lépésekről, felelősökről, határidőkről. Biztosítjuk a hátrányos helyzetben lévő tanulók felzárkóztatását. Amennyiben valamelyik tanuló eredménye leromlik, a kollégiumi nevelőnek azt jelezni kell az osztályfőnöknek és az iskolavezetésnek. Amennyiben közösen sem találnak megoldást, akkor értesítik a Gyermekjóléti Szolgálatot.

Pályaorientációs tevékenységünk

A tanulóink részt vesznek szervezett pályaválasztási tájékoztatókon, a középfokú oktatási intézmények által szervezett nyílt napokon.

A továbbtanulással, a pályaválasztással kapcsolatos egyéni és kiscsoportos beszélgetések arra irányulnak, hogy reális iskola- és pályaválasztási szándék alakuljon ki tanulóinkban.

Kapcsolattartás az iskolával szülőkkel

A kollégiumban dolgozó pedagógusok tagjai az iskola nevelőtestületének. Szoros, napi munkakapcsolatot ápolnak az általános iskolában dolgozókkal. Emellett ők is munkaidejük egy részét az általános iskolában töltik (kivéve az éjszakai ügyeletet biztosító kollégát). A nevelőtanár szoros munkakapcsolatot tart az osztályfőnökkel (a tanulókkal kapcsolatos felmerülő problémákról) és a szaktanárokkal (a kollégiumi nevelőtanár feladata a lemaradt tanulók felzárkóztatása).

Munkamegbeszéléseken, nevelési, munkaközösségi és egyéb értekezleteken részt vesznek. Napi és aktuális kérdésekben konzultálnak munkatársaikkal.

A digitális naplón keresztül értesítik a kollégiumi nevelők a szülőket a tanulók kollégiumi viselkedéséről. Kollégista tanulók szüleivel fogadóórákon, szülői értekezleteken, telefonon és személyes találkozások alkalmával tartják a kapcsolatot.

Egészségnevelési és környezetnevelési elvek

A kollégium minden tevékenységének szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, illetve különös gondot kell fordítani a nevelő-oktató munka során a környezet védelmére. Segíteni kell a pozitív gondolkodásmód, a szokások kialakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészségi állapotát javítják. A kollégiumokban folyó környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható, környezettel harmonikus életvezetésre. A tanulók ismerjék meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezete harmonikus kapcsolatának lehetőségeit. Rá kell mutatni, hogy környezetünk használata életünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket, kilátásainkat, hosszútávú életünk minőségét. Igyekezni kell a pozitív jövőkép kialakítására. Cél, hogy kialakuljon az egészséges életmód igénye az alábbi értékek figyelembe vételével:

- a betegségek megelőzése, higiénés szokások kialakítása, rögzítése,
- a testi és pszichés, a mentális egészség tisztasága, védelme, a tisztálkodással, takarítással kapcsolatos szabályok betartása,
- testedzés, sportolás, szabad levegőn tartózkodás,

- betegségek megelőzése, túlzott gyógyszerfogyasztástól, italozástól, dohányzástól való tartózkodás, • a drogok teljes elutasítása,
- tiszta párkapcsolatok, nemi élet megkezdésének minél későbbre halasztása, AIDSveszély, nemi betegségek megelőzése,
- iskolai szorongások feloldása, kialakult szorongások kezelése,
- rugalmas gondolkodás, humor.

4. NEVELÉSI PROGRAM

4.1 Az intézményben folyó nevelő - oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eljárásai, a célok megvalósításának folyamata

„A nevelés oktatás feladatát a szülők megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal –mely alapja a bizalom valamint az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele”.

Mint nemzetiségi iskola több törvény és rendelkezés figyelembe vételével alkotjuk meg programunkat. A törvények hierarchiája a következő:

1. Köznevelési törvény, 2. NAT, 3. Irányelvek, 4. Kerettantervek

A gyermek, mint önálló, de kialakulatlan személyiség értékek hordozója, akinek esélyt kell adnunk önmaga megvalósításához, hogy küldetését betöltse életében.

Nevelőmunkánk fő célja a gyermekkorában teljes gyermekkori életet élő, a társadalomba beilleszkedni tudó, hazáját, népét szerető, minden magyar embert segítő, nemcsak a saját boldogulásuknak, hanem minden magyar ember felemelkedését előmozdító, a társadalmi problémák iránti érzékeny, a humanizmus értékeivel rendelkező művelt speciális teljes ember kialakulása.

A nemzetiségi nevelés és oktatás célja a tanulók nemzetiségi közösséghez tartozásának erősítése. Ezt a célt az iskola a nemzetiségi nyelv és kultúra, hon- és népismeret közvetítésével éri el.

ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

- A gyermek az iskolában és a kollégiumban a tanulási folyamat aktív résztvevője
 - Előtérbe helyezzük az aktív tanulást, a tanulói kompetenciafejlesztést
 - Nagyobb teret biztosítunk az egyénre szabott tanulásnak, a tanulói együttműködésen alapuló tanulásnak
 - Az eddiginél nagyobb hangsúlyt kapnak a differenciált tanulás szervezési eljárások
 - Bevezetjük a multidiszciplináris órákat, foglalkozásokat amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg
 - Olyan team tanítást is alkalmazunk, amely több tantárgy ismereteit integráló témákat dolgoz fel. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthasson
 - Iskolánk és kollégiumunk felkészít a továbbtanulásra
 - Problémamegoldó képességeket alakít ki, problémamegoldó technikákat sajátíttat el.
 - Kreatív gondolkodást ösztönöz
 - Hatékony kommunikációs képességet sajátíttat el.
 - Gyakoroltatjuk a hatékony feladat-megoldási módszereket, eljárásokat (tanulásmódszertan)
 - Fejlesztjük a kommunikációs készséget
- Minden eddiginél nagyobb teret biztosítunk a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazásának. Előtérbe helyezzük a tanulást segítő applikációkat, személyre szabottan, játékosan, az okos eszközökön futó alkalmazásokkal új lehetőségeket biztosítunk tanulóinknak.
 - Könyvek:
Joós Andrea: Szív tetkő, élménybiológiai színező; Fegyverneki Gergő: Játék, munka, tanulás, IKT-ötletár, Prievara Tibor: A 21. századi tanár; Prievara Tibor-Nádori Gergely: A 21. századi iskola. Magyar elektronikus könyvtár www.mek.hu; A Mozaik Kiadó könyvei www.mozaweb.hu;
 - Online tanulás:
Index iskolatévé; online távoktatás Facebook csoport; interaktív pedagógiai műhely Facebook oldal
 - Virtuális osztályterem:

Google classroom - <https://classroom.google.com/h>
 Microsoft Teams - <https://microsoft.com.hu-hu/education/products/teams>
 Edmodo - <https://new.edmodo.com/>
 o Dokumentum megosztás, feladatok rendszerezése:
 Trello - <https://trello.com/>
 Padlet – <https://hu.padlet.com/>
 o Feladatok, gyakorlás:
 Classtools - <https://www.classtools.net/>
 LearningApps - <https://learningapps.org/>
 Hastag.school - <https://e-studygroup.com/help>
 o Nyelvtanuláshoz:
 Duolingo- <https://hu.duolingo.com/>, Xeropan, Vocabulari
 o Kreatív és gamifikációs appok:
 Qlango, Quizlet, Vocabulari, Xeropan
 o Digitális segédanyagok:
 Tantaki oktató anyagok, OUP , Elt simple
 o Közösségi és tanulást segítő platformok:
 Classroom, zoom, meet, KRÉTA
 o Prezentáció:
 Adobe Spark- <https://spark.adobe.hu/>
 Slideshare- <https://www.slideshare.net/>
 Google Diák- <https://www.google.hu>
 o Kvíz, teszt, visszajelzés:
 Mentimeter-www.mentimeter.com
 Kahoot- www.kahoot.it
 Quizzizz-<https://quizzizz.com/>
 Redmenta- <https://redmenta.com/>
 Plickers- <https://get.plickers.com/>
 Google űrlapok-<https://www.google.hu/int/hu/>

- A gyermek intézményünk életének részese és alakítója
 - o A diákképviselői szervezet bevonjuk az iskolai és kollégiumi munkába
 - o Erősítjük az iskolához és kollégiumhoz tartozás érzését
 - o Diákképviselői szervezet működési feltételeinek biztosítása, munkájuk erősítése
- támogatása
- o Fokozott gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység
 - Eligazodás a társadalmi gazdasági környezetben
 - o A társadalmi együttélés szabályainak megismertetése az iskolaközösség és kollégiumi közösség modelljén keresztül illetve viselkedéskultúrát fejlesztő alkalmak megteremtése
 - o A jogok és kötelességek megismerése, gyakorlásuk biztosítása
 - Biztos, állandóan megújuló és konvertálható tudás megszerzése
 - o Korszerű műveltség tartalmakra épülő tudás nyújtása
 - o A tanulók aktivitására épülő oktató-nevelő munka
 - o Aktív tanulás, tanulói kompetenciafejlesztés
 - o Egyénre szabott tanulás
 - o Tanulói együttműködésen alapuló tanulás
 - o Több tudományterület integrált tanulása
 - o Digitális tanulás
 - o Az információk önálló megszerzése, feldolgozása
 - Mobil struktúra
 - o Megalapozott döntések az évfolyamok, csoportok szervezéséről
 - o Kooperatív stratégiák

- Munkakapcsolatok a telephelyek között
 - Naprakész információs rendszer létrehozása
 - Kapcsolat a kliensekkel
 - Állandó ellenőrzés, önértékelés
 - Hatékony együttműködés az intézmény belső szervezetei között
 - Szilárd alapokra épülő értékrend
 - Általános emberi értékek
 - Humanizmus, nyitottság, tolerancia más népek, kultúrák és szokások iránt, egymás munkájának segítése, megbecsülése.
 - A teljesítmény, az akaraterő, a kollegialitás és a hivatástudat előtérbe helyezése
 - Önmagunk és a környezet iránti felelősségtudat elmélyítése
- A fenti értékek beépítése az egyes szaktárgyak anyagába, szakkörök, érdeklődési körök, művészeti csoportok és sportkörök munkájába, minden iskolai kollégiumi és iskolán kívüli tevékenységbe
- Magyarságtudat. A nemzetiségi és etnikai kisebbségi identitás. „Német lélekkel is lehet magyarként élni”.(Dr. Lehmann Antal)
 - Szélsőségektől mentes magyarságtudat, nemzettudat kialakítása
 - A nemzetiségi oktatás feltételeinek biztosítása
 - A nemzetiségi és etnikai kultúra elemeinek beépítése az iskola és kollégium értékrendjébe
 - A nemzetiségi nyelv megőrzése, az irodalmi nyelv elsajátítása
 - A történelmi múlt, a magyarság és a nemzetiségek sorskérdéseinek megismertetése
 - Kapcsolatok erősítése a nemzetiségi kisebbségi önkormányzatokkal
 - Az iskola énekkarának és tánckarának segítése

A tanulók személyiségének alakítása

- Affektív célok (érzelmi)
 - Együttérzés, figyelmesség mások iránt
 - Összetartozás, együttműködési készség fejlesztése
- Kognitív célok (értelmi)
 - Képességeknek megfelelő tanulmányi eredmények elérése
 - Szellemi kultúráltság
 - Kommunikációs készség, kifejezőképesség
 - Önfejlesztő, alkotó szabadidős foglalkozások megkedveltetése
- Pszichomotoros célok (munkacselekvési-tanulási)
 - Megismerés
 - Megértés
 - Reprodukálás
 - Önálló alkalmazás
- Morális célok
 - Felelősség kialakítása a saját viselkedésért
 - Értékkövető magatartás
 - Önálló felelősségvállalás
 - Szorgalom és kitartó munka
- Helyes életmód, életstílus kialakulásához való hozzájárulás
 - Egészséges életvitel, konstruktív életvezetés, testi, lelki egészség fejlesztése
 - Közösségi tevékenységre való készség kifejlesztése
 - Rugalmas tájékozódás, gyors reagálási készség fejlesztése
 - Alkalmazkodás, beilleszkedés és a testi-lelki egészség megőrzése, fejlesztése
- Állampolgárságra nevelés
 - Mérlegelő gondolkodás

- Demokratikus szemléletre való érzékenység
- Előítéletektől mentes, nyitott gondolkodás
- Hivatástudat, munka megbecsülése
- Vállalkozási kedv, ötletesség fokozása
- Közös felelősség a szülői házzal
 - A szülők bevonása Pedagógiai Programunk megvalósításába
 - A szülői elvárások megjelenése az óvoda és az iskola munkájában
 - A szülők közösségének hatékony működése
 - Közös szülő-tanár rendezvények
 - A fogadóórák és a szülői értekezletek lehetőségeinek kihasználása
- Tanulók családi életre nevelése
 - Követésre javasolt értékek és szerepminták közvetítése
 - Egészségnevelő és családszocializációs foglalkozások
 - Egészségügyi felvilágosító foglalkozások szervezése
 - Felkészítés a családi szerepekre
- Nevelőtestületünk részvétele a nevelés-oktatás folyamatában
 - A nevelőtestület tagjai a Nevelési Program és a Pedagógiai Program elfogadott alapelveinek megfelelően végezzék munkájukat.
 - Pedagógusaink folyamatosan képezzék magukat a szakmai és pedagógiai kultúra területén
 - A pedagógusok az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak és a pedagógus etika szerint dolgoznak.
 - Továbbtanulások, továbbképzések, átképzések, tanfolyamok tervszerű szervezése, részvétel azokon
 - Munkaközösségek részvétele a teljesítmény és a nevelési eredményvizsgálatokban
 - A pedagógus példamutatása minden területen fontos

4.1.2. A kollégium

A kollégium iránti egyre nagyobb igény is bizonyítja azt a sok családot érintő problémát, amely elsősorban a rossz szociális helyzetből adódik, amelynek okaként a családok nehezen tudják önhibájukon kívül megteremteni azokat a körülményeket, amik gyermekeik tanulásához, képességeik kibontakozásához, hátrányos helyzetük leküzdéséhez szükségesek. Sok család nem tudja megfizetni a különórákat, zene és nyelvtanulást, a számítógép használatát, a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges lehetőségeket, amelyek a gyerekek törvényben rögzített jogai érvényesülésének meghatározói. Tudva azt, hogy minden gyereknek joga van ahhoz, hogy számára esély teremtsjön a legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez, képességeinek kibontakoztatásához, hátrányainak csökkentéséhez ez által az életminősége javul.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek adunk esélyt társadalmi felzárkózásra, talán később társadalmi mobilitásra is. A gyermekek esélyeinek növelése, a gyermekes családok megsegítése, védelme nem választható el a szociális ellátás, az oktatás-nevelés területétől. „Öt napos kollégiumi programunk” olyan program, ami eléri a gyermeket, megtartja őt a családban, lehetőséget ad tehetsége kibontakoztatására, esélyt kap a boldog gyermekkor mindennapjaira.

Kollégiumunkban a szakemberek, szolgáltatók rugalmasan szakmai tudásuk és meggyőződésük szerint együttműködve végzik munkájukat a gyermekek esélyei növelése érdekében. Kollégiumunk szerepet vállal a gyermekvédelem területéből miközben saját törvényben rögzített feladatát is végzi. Megvalósítva az osztársadalmi összefogást az esélyek biztosításának folyamatosságát a társadalmi felzárkóztatás megvalósulását.

„...egy nagy küzdelmek árán elindított folyamatot valaki nem csak megért, hanem tovább is gondol, és a rendelkezésre álló eszközökkel önállóan is tesz érte. Ilyennek látom a 33 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek érdekében indított 5-napos programot Almamelléken, a diákotthonban.

Az elnevezés arra utal, hogy a gyerekek a hétvégét családjukkal tölthetik, mag a hét öt napján a vállalkozó szellemű intézmény-bizonyára külső szakmai segítséget is igénybe véve-igyekeznek behozni, ami behozható, pótolni, ami pótolható. Meggyőződésem, hogy minden kisgyerek szerethető és nevelhető, márpedig erre a két dologra van leginkább szükségünk a gyerekeknek különösen azokban a családokban, ahol a betevő falatért vagy a meleg szobáért folytatott mindennapos küzdelem kimeríti a szülők szeretet-tartalékait. - a családokat is igyekeznek olyan irányba befolyásolni, hogy körülményeiktől függetlenül partnerek legyenek ebben a bonyolult, de nagyon szép feladatban. (Dr. Hoffmann Rózsa)

...a diákotthonból kikerülő gyerekek idővel nem csak a saját boldogulásuknak, hanem minden magyar ember felemelkedésének előmozdítói lesznek. (Dr. Hoffmann Rózsa)

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, pályaorientációjának, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégiumi nevelés főbb alapelvei:

- Az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- Demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat
- Alapvető erkölcsi normák betartása
- Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele
- Fogyatékos tanulóknál a fogyatékoság okozta egyéni szükségletek figyelembevétele
- A nemzeti etnikai, kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése
- Építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére
- A szülőkkel, óvodával, iskolával konstruktív együttműködés
- Az eredményes tanulás mentálhigiénés feltételei
- Önismeret, önnevelés
- Pszichés kondíció biztosítása

- Megfelelő környezet kialakítása
- Az eredményes tanuláshoz szükséges tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök, akarati tulajdonságok
 - Rendszeretet, rendszeresség, igényesség, alaposág
 - Figyelem összpontosítása, megosztása, memória
 - Kommunikációs képességek (szabatos nyelvi megformálás, stílusérzék és helyesírás, szaknyelv ismerete, idegen nyelvek)
 - Alkotóképesség, kreativitás
 - A művelődésre, állandó tanulásra való igény

A kollégium feladatai:

- Nevelésbevitel prevenciója
- Napi ötszöri étkezés
- Takarítás, közösségi munka
- Egyéni törődés
- Személyes odafigyelés
- Környezettudatosság
- Hiánypótló ellátás
- Túrák, kirándulások
- Kognitív játékok
- Napi életritmus
- Személyi higiénia
- Közösségi élet, közösségi nevelés
- Etikai beszélgetés
- Önállóság fejlesztés
- Egymástól tanulás, kortárs csoporttól tanulás
- Aktív tanulás
- Egyénre szabott tanulás
- Digitális technológiával történő tanulás

A kollégium együttműködéséből vállalt kötelezettségei:

Gyermekvédelmi gondoskodást megelőző intézkedésként elhelyezi, ellátja a Gyermekjóléti- és Családsegítő Szolgálatok által ajánlott veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ez az intézkedés megelőzheti a gyermekek családjukból történő kiszakítását. Ezzel elősegítjük a gyermekek átmeneti nevelésbe vétele megelőzését, gyermekek családban maradását.

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ elősegíti a kollégiumunkban folyó gyermekek családjukból történő kiszakítása megelőzését szolgáló, hiánypótló nevelési, ellátási forma megvalósulását, gyermekek elhelyezését.

Az Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium vállalja, hogy az átmeneti nevelésbe vétel megelőzését szolgáló hiánypótló nevelési-oktatási forma keretén belül a gyermekek kollégiumi elhelyezését biztosítja. Az intézmény általános iskolájában általános iskolai nevelést-oktatást biztosít. A gyermekek családból történő kiemelés megelőzését szolgáló hiánypótló nevelési ellátási forma bevezetéséről, tartalmáról intézményi marketing keretében tájékoztatja a gyermekvédelemben dolgozó szakembereket, rászoruló családokat.

*Kollégiumunk családi kiegészítő gondoskodást nyújt. Így fennmarad az érzelmi kapcsolat a szülőkkel, a pedagógusok számára fontos szerepet tölt be a szülőkkel való intenzív munka (családlátogatás, közös gyerek és szülői programok szervezése, szülői tréning), hogy jobb kölcsönös viszony alakuljon ki a gyerekek és a szülők között. Ez a tevékenységünk a szülők nevelési viselkedésének megváltoztatására irányul.

Fontos feladatunk a veszélyeztető körülmények között és a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekek személyiségfejlesztése. Az elhelyezett gyermekek képességeit fejlesztjük, amelyek fejlődési

visszamaradottságukból különösen a szociális környezet hátrányaiból adódnak. A tankötelezettségi korban lévő gyermekek számára olyan lehetőséget biztosítunk, ahol fejlődési hátrányaikat fel tudjuk zárkóztatni.

A kollégium a családok részére olyan segítséget nyújt, amely egyedülálló a megyében.

A kollégiumi programunk esszenciája:

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy számára esély teremdjön a legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez, képességeinek kibontakoztatásához, hátrányainak csökkentéséhez, ezáltal életminőségének javulásához. A kollégisták számára kiváló oktatási-nevelési lehetőséget biztosítunk német nemzetiségi 1-8 évfolyamú iskolánkban a minőségi tudás megszerzéséhez. Az oktatási programban a német nyelv oktatása első helyen szerepel, emellett az alapkészségek fejlesztésére helyezünk nagy hangsúlyt. A nyolcadik évfolyamot elvégzett kollégista tanulóink nagy számban kerülnek középiskolába. A bentlakás biztosításával családi kiegészítő gondoskodást nyújtunk. Programunk megvalósításában fontos szerepet kap a tanuláshoz szükséges készségek és képességek erősítése, fejlesztése. A hátrányos helyzetű, tehetséges kollégista tanulóink képességeit fejlesztjük, segítjük őket a felzárkózásban, a hátrányok leküzdésében. Minden szempontból fontos feladatunknak tekintjük az iskolai tanulmányok folytatásához a feltételek legjobb megteremtését. Érzelmi védettséget biztosítunk. A kollégiumban nagy hangsúlyt fektetünk a diákok sportolási, művelődési, önképzési lehetőségeinek biztosítására, öntevékenységük, együttműködési készségük, önállóságuk, felelősségtudatuk fejlesztésére. Szabadidejüket hasznosan megszervezzük, sport, tánc, kézműves foglalkozásokat szervezünk. A természeti környezetben túrákat szervezünk számukra, intézményünk a Zselicben számtalan lehetőséget biztosít a természeti környezetben való aktív pihenésre, sportolásra. Minden szülő és gyermek számára fontos, hogy a kollégiumi ellátásban fennmarad az érzelmi kapcsolat a szülőkkel. A pedagógusok számára lényeges szerepet tölt be a szülőkkel való intenzív munka.

T a n u l á s i s z o k á s o k , m ó d o k é s t e c h n i k á k a z i s k o l á b a n é s a k o l l é g i u m b a n

- A tanulás megszervezése
 - Időbeosztás
 - A tantárgyak és azon belüli résztvevő tevékenységek sorrendje
 - Felkészülés a következő tanítási napra (számonkérésre, témazárásra, kiselőadásra, vizsgára, tanulmányi versenyre)
- A hatékony tanulási mód kialakítása
 - Tanulási módszerek kimunkálása
 - Tárgyankénti speciális tanulási technikák alkalmazása
 - Folyamatos önellenőrzés, mulasztások pótlása
 - Vázlatkészítés technikája
 - Munka a tankönyvvel, tanulási segédletekkel
 - Gyűjtött információk válogatása, rendszerezése
- A tanulmányi teljesítmény
 - Egészséges önbizalom, ambíció, céltudatosság
 - Önértékelés, a társak értékelése, a tanár véleménye
 - Érdemjegyek, és ami mögöttük van
 - Véleménykülönbségek okai, a konfliktus megoldási módja
 - Teljesítmény vizsgán, versenyen
 - Kudarckok a tanulásban, ezek okai, törekvés a megszüntetésükre

A g o n d o l k o d á s

A fejlett gondolkodási kultúra lehetővé teszi az életben felmerülő problémák megfelelő kezelését, az önfejlesztést, szuverén világnézet kialakítását.

- Az eredményes gondolkodáshoz szükséges tulajdonságok

- Bánni tudás a figyelemmel
- Gondolkodási műveletek ismerete és technikája
- Kérdezni tudás
- „Rálátás” a problémára
- A jelenségek összefüggésükben, mozgásukban való vizsgálata
- Mérlegelő gondolkodás
- Elemző képesség, asszociációs képesség, analógiák iránti érzék, differenciáló képesség, lényeglátás
- Beszédkészség magas színvonala
- Önmagunk kontrollálásának képessége
- A gondolkodással kapcsolatos pozitív attitűdök
- Kíváncsiság („kérdező lényé” válni)
- A gondolkodás öröme, problémamegoldás izgalma
- A gondolkodás játékként való megélése
- A komplexitás kedvelése, a többértelműség iránti tolerancia
- Alternatív megoldások kedvelése
- A kérdezősködő társak iránti türelem
- A miénktől eltérő gondolkodásmód elismerése
- Előítélet-mentesség
- Önkorrekció
- Az eredményes gondolkodás egyéb feltételei
- Saját lehetőségeink és korlátaink ismerete
- Pontos, alkalmazásra kész ismeretanyag
- A feladat, probléma megértése
- Ötletek, ezekkel való bánni tudás
- Alapvető logikai fogalmak ismerete
- A logikai hibák észrevétele
- A gondolkodás néhány minőségi követelménye
- Önállóság, tárgyilagosság, rugalmasság, nagyvonalúsággal párosuló mélység és alaposság, szellemesség, ötletesség, eredetiség
- Jellegzetes hibák a mindennapi gondolkodásban
- Pontatlan, homályos fogalmak
- Elhamarkodott általánosítás, túlzott egyszerűsítés, álkövetkeztetések
- A lényeglátás hiánya
- Felületesség
- Spekulatív gondolkodás
- A miénktől eltérő gondolatmenet elfogadására való képtelenség

4.2.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célkitűzés:

Az iskolában és a **kollégiumban** a gyerekeket felkészítjük érdeklődésüknek, képességeiknek, tehetségüknek megfelelően középiskolai ill. szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

Alapfeltételek:

A szülői házzal tartott kapcsolat mindkét intézménynél közel azonos intenzitású.

Formái: szülői értekezletek, fogadóórák. Lehetőséget nyújtunk alkalmi szülői-tanári és szülői-iskolavezetői találkozásokra. Javítani igyekszünk a tájékoztató füzettel, ellenőrző könyvvel és telefonnal történő, elektronikus levelezés útján az információ-cserék számát és színvonalát.

A tantestületi tevékenységek körében bevezetjük az osztályfőnökök és a kollégiumi csoportvezető által kezdeményezett (összehívott) osztály-csoport-elemző problémamegoldó megbeszélést.

Az iskolai és kollégiumi életet külső és belső szabályzatok alakítják, amelyek nyilvánosak, megismerhetők. A gyerek-érdekek az eredményes tanulás és az egészséges testi és lelki élet, valamint a társadalmi normák és értékek szemszögéből és ezek teljesítése alapján érvényesíthetők.

A belső kommunikációs rendszer, beleértve az iskolai és a kollégiumi diákönkormányzatot is, ismertetni igyekszik a mindenkori elveket, elvárásokat, programokat, s biztosítja ugyanakkor a vélemények, kritikák előterjesztését, a diákélet tanulóközösségi formálásának lehetőségeit.

Eltérő szintű a különböző életkori, a különböző műveltségi, neveltségi szintű egyének és csoportok tudati, személyiségi, jellembeli, magaviseleti és szocializációs szintje és értékrendje.

A személyiség alapvető szuverenitásának és meglévő pozitív tartamának megőrzése mellett egy jellemzően felismerhető tanulás = munka (munka alapú társadalom) és erkölcsorientált közösség kialakítása a célunk.

Tanulóink rendelkezzenek a helyes és jól alkalmazott magatartási szokásokkal, pozitív érzelmekkel és igazságtudattal, az eredményes egyéni és közösségi munka begyakorolt készségeivel, sikerélményeivel, a jövő reális megfogalmazásának képességeivel.

Ismerjék és szeressék az iskolai, kollégiumi és lakóhelyi hagyományokat, szokásokat, eredményeket, legyen meg az igényük ezek továbbvitelére. Legyenek büszkék iskolájukra, kollégiumukra, eredményeikre, a faljukra, hazájukra.

- A személyiség megismerésének eszközei:
 - Szociometriai felmérés
 - Cselekvési formák megfigyelése
 - Személyes és társas kompetenciák be és kimeneti mérése, elemzése
 - Beszélgetés, differenciált foglalkoztatás
 - Szülőkkel való kapcsolattartás

Az iskola és a kollégium az egész személyiséget fejleszti, de különös hangsúlyt helyez az egyes személyiségjegyek fejlesztésére. Ilyenek:

- felelősségtudat
- önismeret
- együttműködés
- empátia
- segítségnyújtás
- tolerancia
- kritikai gondolkodás helyett mérlegelő gondolkodás
- tiszteletadás
- kreativitás
- pozitív magatartási formák kialakítása
- konfliktus- megoldási készség
- szabály és törvénytisztelet
- esztétikai érzékenység
- másság elismerése

A t a n u l á s a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás, hanem a figyelem, az emlékezet működtetése is. A tanulás magában foglalja az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható.

Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, akarati tulajdonságok, rendszeresség, igényesség, koncentrációs képesség, fejlett memória, kommunikációs képességek, kreativitás folyamatosan fejleszthető.

Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az eredményes tanulás módszereit és gyakorolják azt.

A feltételekhez és a követelményekhez viszonyítjuk a tanulás technikáját és dinamikáját, segítve a gyerekeket az időbeli és sorrendbeli tervezésben.

Az eredményes tanulás módszereinek elsajátítása és gyakoroltatása a következőket foglalja magába:

- egyénre vonatkozó (ható) tanulási módszerek, eljárások kiépítése
- célszerű rögzítési módszerek kialakítása
- emlékezet erősítése
- gondolkodási kultúra művelése
- az önművelés igényének és szokásainak kialakítása

A tanulás fontos színtere és eszköze az iskolai könyvtár.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.

A személyiség, a gondolkodás, érzelmek és viselkedés azon megkülönböztető mintáit jelenti, melyek az egyén személyes stílusát meghatározzák és környezetével való interakcióit befolyásolják.

A személyiség fejlődésében a család mellett az iskola és a kollégium meghatározó tényező.

Az iskola és a kollégium, mint fontos társadalmi, környezeti tényezők képesek pozitív hatást gyakorolni a személyiség fejlődésére.

A normák több évig tartó közvetítésén keresztül a személyiség jellemzők kialakulásának időbeni folyamatosságát, a személyiség kontinuitását is biztosítja.

Pedagógiánk szempontjából fontos a személyiség ismerete, erre különösen alkalmas az Integrált Pedagógiai Rendszer, annak keretében elkészített egyéni fejlesztési tervek, az egyéni fejlesztés megvalósulása, egyéni értékelések az hogy hol tart a személyiség és melyek a fejlesztés lehetőségei, feltételei.

Az IPR-ben a pedagógus tisztában van azzal, hogy a tanulók fizikai, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlettsége milyen, s tudja, hogyan vegye figyelembe ezeket a tényezőket amikor az egyéni fejlesztést végzi. Az egyéni különbségek ismerete azonosíthatóvá teszi a tanulási felkészültség szintjeit, és, hogy az egyes területeken elért fejlődés hogyan hat a más területeken nyújtott teljesítményre. Tanáraink megbecsülik minden egyes tanuló sajátos fejlesztésének lehetőségeit. A tanulók erősségeit a fejlődés alapjaiként, hibáikat a tanulás lehetőségeiként kezeljük. Az IPR lehetővé teszi számunkra, hogy olyan tevékenységet tervezzünk, amely minden területen megfelel a tanulók adott szükségleteinek és elősegíti az áttérést a következő fejlődési szakaszra. Lehetőséget teremt az aktív tevékenységgel való részvételre. Az egyéni fejlesztéssel hozzáférünk tanulóink gondolataihoz és tapasztalataihoz, amelyeket a tanítás alapjaiként fogunk fel.

• A modern piacgazdaság és a demokratikus politikai rendszer működéséhez szükséges személyiség jellemzők:

- Szigorú munkaerkölcs
- Takarékoság (ökonómiai és ökológiai szemlélet)
- Az újításra és a kezdeményezésre való készség
- Kockázatvállalás
- Gazdasági és közéleti aktivitás
- Önálló véleményalkotás
- Mérlegelő gondolkodás
- Társadalmi viselkedési szabályok ismerete és megtartása

• Az iskola és a kollégium által közvetíthető és társadalmilag elfogadott értékek

- A tudás és annak alkotó felhasználása, bővítése
- Etikus magatartás és életvitel
- Értékorientáció

• Iskolánk és kollégiumunk személyiségfejlesztő pedagógiai folyamatában a következő jellemzők kialakítására irányul

- Önismeret kialakítása
- Céltudatos magatartásra, cselekvésre ösztönzés
- Együttműködési készség fejlesztése
- Pozitív érték- és teljesítményorientáció

- Önművelés igényének felkeltése

F e l a d a t o k:

Ez az összetett soktényezős folyamat intézményünk nevelési, tanítási-tanulási metodikájának alkalmazása során valósul meg.

- Korrekt, higgadt, mértéktartó, emberséges, következetes és kiszámítható tanári magatartással a tanulók partnerré nevelése, együttműködési készségeinek kialakítása.
- A frontális osztálymunka mellett mindinkább előtérbe kerülő differenciált csoportfoglalkozásokkal és ösztönző egyéni bevonódást kiváltó módszerekkel a pozitív érték- és teljesítmény orientáció elősegítése. A tanulás irányítása, szervezése, koordinációja.
- Kommunikációs képességfejlesztő és önismereti csoportmunkával a reális önismeret, illetve társas kapcsolati készségek fejlesztése.
- Tanórán kívüli programok, szakköri tevékenységek fejlesztésével az önművelés iránti igény felkeltése.
- Az irányultságok fokozásával a továbbtanulás, pályaválasztás orientálása.
- Sérült vagy fejlődésben lemaradt tanulók számára stabil, érzelmi biztonságot és szilárd kereteket nyújtó tanítási-tanulási módszerek biztosítása, és kedvező körülmények megteremtése.
- Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy a lehetőségek és a valóság, valamint a vágyak és a realitások összehangolása nagyon fontos, és életpályájuk során lehet, hogy többször pályamódosításra kényszerülnek.
- A tananyag szükség szerinti átstrukturálásával, a követelményszintek differenciálásával a tanulók sikerélményhez juttatása, fokozatos motivációja.
- Tartalmas bevonódást igénylő és eredményező szabadidős programok szervezésével a tanulók érzelmi kulturáltságának gazdagítása, erkölcsi tudatosságának fejlesztése.
- Segítők, külső oktató, pszichológus, védőnő, kiscsoportos foglalkozásaival az egészség, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet fokozása.
- Az ifjúságvédelmi tevékenységgel a veszélyeztetettség és a szociális hátrányok enyhítése.
- Megismertetni a tanulókkal a továbbtanulási lehetőségeket, a legfontosabb pályák, szakmák, hiányszakmák, foglalkozási ágak tartalmát és a hozzá vezető utakat, lehetőségeket.

4.2.2 A pedagógusok helyi feladatai és az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, az értékelés sokkal bővebb fogalom az osztályozásnál,
- a szöveges értékelés a tanulók értékelésének egyik formája,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,

- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Különös figyelmet fordít az osztályához tartozó egyéni tanrendű tanulóakra, folyamatos kapcsolatot tart a gyermekekkel és a szülői házzal. Biztosítja, segíti, koordinálja az osztályozó vizsgálathoz tartozó felkészülési folyamatot és elvégzi és adminisztrációs feladatokat.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Különös figyelmet fordít SNI és BTM tanulóira. Koordinálja az egyéni és a tanórai fejlesztési tevékenységeket. Segíti és aktív részt vállal a jelzőrendszer működtetésében, valamint a felülvizsgálathoz tartozó adminisztrációs feladatokban.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A kollégiumi nevelőtanár feladatai és hatásköre

- A kollégiumban végzi oktatási-nevelési feladatait.
- Fejleszti a diákok képességeit.
- Biztosítja a tanulás feltételeit.
- Motiválja a tanulókat, motiváló értékelési rendszert dolgoz ki. Kialakítja a tanulók értékelésének formáját és módszereit
- Csoportos fejlesztő foglalkozásokat szervez.
- Pozitív közösségi szokásokat és életmód mintákat közvetít.
- Sokoldalú személyiségfejlesztést végez.
- Formálja a tanulók értékrendjét, napi életvitelét.
- Feladata a lelki problémák megoldása is.
- Munkájához elengedhetetlen a megfelelő pszichológiai jártasság és a magas szintű elkötelezettség.
- Folytatja, kiegészíti az iskolai oktató-nevelő munkát.
- Segíti a diákokat a mindennapi tevékenységükben.
- Biztosítja a gyermekek számára a nyugodt életkörülményeket.
- Támogatja a kollégistákat a szociális beilleszkedésben, pályaválasztásban, tehetségfejlesztésben.
- Segít a diákoknak a tanulásban.
- Megtanítja a diákoknak a hatékony tanulási módszereket, segít nekik az órákra történő felkészülésben.
- A tanulásban elmaradt diákokat segíti, törekszik felzárkóztatásukra, fejlődésre ösztönzi őket.
- Munkájához elengedhetetlen a rendszeres hospitálás.
- Kollégiumi szülői értekezletet tart.

4.3 A közösség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Az iskola és a kollégium hatékonysága, eredményessége alapvetően függ attól, hogy a tanulók hogyan érzik magukat az iskolában, kollégiumban.

Célja:

A közösség egyéni arculatának kialakítása (AS) Almamellék-Somogyhárságy csapata.
A közösségre jellemző, az összetartozást erősítő viselkedési formák, formai keretek (póló) és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Feladatok:

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz. Nemcsak Magyarország, hanem a tágabb közösség, az EU hasznos tagjává is kell válnunk. Az iskolában és a kollégiumban folyó pedagógiai tevékenység során ezért kívánjuk elérni, hogy a tanulók megismerjék, és pozitívan értékeljék a közös európai értékeket, becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, lássák Magyarország szerepét és helyét az Európai Unióban. Ismerjék, hogy mit jelent a személyek, szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának lehetősége az Európai Unió országaiban.

Legyenek érdeklődők, nyitottak az európai kultúra, életmód, szokások, hagyományok iránt, különös tekintettel a hazánkat környező országokra, népekre. Ismerjék meg az egyes európai régiók sajátos fejlődését, benne Magyarország helyét, kapcsolatrendszerét.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket.

Ismerjék meg az emberiség közös problémáit. A problémák megoldásának módjait. „Think globaly, act localy”

ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

Kommunikációs kultúra

Megfelelő kommunikációs kultúra nélkül nem létezhet jó közösség.

E kultúra a megismerést, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést segíti elő a társadalmi érintkezést szolgáló információk felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, felhasználása, közvetítése révén.

A személyiség az emberi kapcsolatok folyamatában alakul ki és az emberi kapcsolatban nyilvánul meg.

A kommunikációs kultúra részben a műveltség, a tudás alapja, részben az egyén szocializációjának döntő tényezője. Központjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejezésének, megvédésének képességei állnak.

A kommunikációs kultúra elképzelhetetlen az anyanyelv minél teljesebb értékű ismerete nélkül. Nagy jelentősége van az idegen nyelven történő kommunikációs képességek fejlesztésének is. A tanulóknak megfelelő jártasságot kell szerezniük az információt közvetítő eszközök, rendszerek használatában.

Ennek érdekében:

- Fejlesztjük a tanulók verbális és nem verbális kommunikációs képességeit.
- Kialakítjuk a tanulóknál az önálló ismeretszerzés képességét, az arra való igényt.
- Fejlesztjük az aktív tanulást, bővítjük az egyénre szabott tanulás lehetőségének körét, hatékonyan alkalmazzuk a tanulói együttműködésen alapuló tanulást.
- El kívánjuk érni, hogy a diákok különbséget tudjanak tenni a rájuk zúduló helyes és helytelen információk között, hogy képesek legyenek szelektálni, hogy felismerjék a társadalmi torzulásokat.

Kívánatos, hogy tanulóink:

- Értsék, hogy a kommunikációs kultúra a műveltség alapja.
- Ismerjék a kommunikáció összetevőit és tudják alkalmazni azokat (szimbolikus, képi, tevékenységi)
- Legyenek képesek kiválasztani a kommunikálás megfelelő formáit, és azokat alkalmazni a mindennapi életben (kapcsolatfelvétel, szándéknyilvánítás, véleménynyilvánítás)
- Tudják az illő viselkedési módot kiválasztani és alkalmazni (köszönés, bemutatkozás, megszólítás)

Hon és népismeret:

- Ismerjék a Zselic történelmét, földrajzát, falujuk és a szomszédos falvak történetét. Szigetvár és környéke történelmi eseményeit (szigetvári csata 1566). A német nemzetiség történelmét (1775-ben érkeztek Almamellékre az első telepesek és a környék leggazdagabb falujává tették községünket), sorsát, az anyaországi történetét.
- Ismerjék az iskola történelmét, a falvak történelméhez való kapcsolódását, településeink emlékhelyeit.
- Tekintsék meg az állandó és időszakos kiállításokat.
- Vegyenek részt falujuk hagyományőrző ünnepén.
- Ismerjék meg a térségben élő nemzetiségek népszokásait, hagyományait.
- Tudják megbecsülni a másságot.
- Évente multikulturális projektnapot szervezünk

Környezeti nevelés:

- Környezettudatos magatartás kialakítása.
- Váljanak érzékenyék környezetük állapota iránt (tanterem, folyosó, udvar, falu, táj)
- Kapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe.
- Ismerjék a társadalmi, gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.
- Alakuljon ki bennük a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások, környezetkímélő magatartás.

Testi és lelki egészség

- Ismerjék az egészségi állapot szempontjából fontos szokásokat és az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Tudják, hogy a test ápoltsága, tisztasága nemcsak egészségügyi követelmény, hanem fontos illemszabály is.
- Alakuljon ki bennük az önmagunkkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék az életmód, a viselkedés, az egészségi és lelki állapot közötti összefüggéseket.
- Tudják az egészséget, a testi épséget leggyakrabban veszélyeztető tényezőket és azok elkerülési módjait (balesetvédelmi oktatás)
- Ismerjék a dohányzás, az alkohol- és a drogfogyasztás, rossz táplálkozás veszélyeit, segítsék a bajbajutottakat.
- Ismerjék a női és a férfi nemi szerepek eltérő sajátosságait, tiszteljék a másik nemet.
- Legyenek igényesek önmagukkal szemben, hogy majd egy örömteli párkapcsolatra legyenek képesek.

Tanulás, kompetencia alapú tanulás

- Ismerjék meg a különböző tantárgyak tanulásának legcélravezetőbb módszereit, algoritmusait (az év eleji első tanórákon, kollégiumi és napközis foglalkozásokon)
- Az értő olvasás fejlesztése minden tanórán és lehetőség szerint minden foglalkozáson.
- Törekedjünk a szóbeliség és az írásbeliség egyensúlyára.
- Ismerjék a számukra legmegfelelőbb tanulási stílust, törekedjenek a tanulás időbeli és sorrendi tervezésére, fokozott önállóságra.
- Az önművelés igényének és szokásának kialakítása (könyvtárhasználat) az olvasás fontosságának kiemelése
- Az audiovizuális eszközök használatának megismertetése, szelektív használatukra nevelés.

- Kompetencia alapú tanulás. Kompetencia alapú oktatás a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatás, amely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára. A gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. Magába foglalja a gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát.
- A kompetenciák oktató-nevelő munkánk során a következő formában jelennek meg. Tájékozódás a térben, az időben, a világ viszonyaiban. Megismerés, tapasztalatszerzés, képzelet, emlékezés, gondolkodás, ismeretek rendszerezése, ismerethordozók használata. Ismeretek alkalmazása. Problémakezelés és megoldás, alkotás és kreativitás, alkotás öntevékenyen, saját tervek szerint. Alkotás adott feltételeknek megfelelően, átstrukturálás. Akarati, érzelmi önfejlesztő képességek és együttéléssel kapcsolatos értékek, kommunikáció, együttműködés, motiváltság, önismeret (önértékelés, reflektálás, önszabályozás).
- A kompetencia fejlesztésének hangsúlyai: készség és képesség komponensei. Készségek: olvasás, számolás, következtetés, szövegértelmezés. Gondolkodási képességek: rendszerezés, kombinálás, deduktív következtetés, induktív következtetés, érvelés, bizonyítás. Kommunikációs képességek: szókincs, szövegértés, szöveg értelmezés, térlátás, ábrázolás, prezentáció. Tudás szerző képességek: probléma érzékenység, probléma artikulálás, eredetiség, kreativitás, probléma megoldás, metakogníció. Tanulási képességek: figyelem, rész, egész észlelés, emlékezet, feladattartás, feladat-megoldási sebesség.

Pályaorientáció

A pályaorientáció általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását.

A pályaválasztás sikeressé tétele érdekében a pedagógusok feladatai:

- a tanulók önismerésének fejlesztése, mely az egyéni adottságok és képességek megismerésén alapszik,
- megismertetni a tanulókkal a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmát, követelményeit és a hozzá vezető utakat, lehetőségeket,
- tudatosítani kell a tanulóknál, hogy a lehetőségek és a valóság, valamint a vágyak és a realitások összehangolása nagyon fontos, és életpályájuk során lehet, hogy többször pályamódosításra kényszerülnek,
- a logikus gondolkodás igényének és a fegyelmezett, pontos munkavégzésre való képesség kialakítása,
- a tanult ismeretek alapján legyen képes megfelelő anyagi háttér esetén vállalkozás indítására,
- a tanuló feleljen meg a társadalom és az intézmény szűkebb gazdasági környezete kívánalmainak és vívja ki helyét a munkaerőpiacon,
- Munkahelyek feltérképezése a lakóhely környezetében,
- A kitűzött célok eléréséhez vezető út megismerése,
- Minél több területen próbálják ki képességeiket,
- A vágyak – realitások – lehetőségek – valóság összehangolása.

A diákönkormányzati munka pedagógiai feladatai:

Az iskolai diákönkormányzat a tanulók érdekképviselőjét látja el. A diákönkormányzatba az iskola egész tanuló-ifjúsága beletartozik.

A kollégiumi diákönkormányzat a kollégista tanulók érdekképviselőjét látja el.

A kollégiumi diákönkormányzatba a kollégium minden tagja beletartozik.

A diákönkormányzat saját vezetőit külső befolyásolás nélkül maga választja meg.

Az iskolai és kollégiumi alapvető kérdésekben ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét:

Ezek:

- házirend módosítása,
- SZMSZ módosítása,
- fegyelmi ügyekben képviselői jog.

A diákönkormányzat vezetősége képviseli a diákközvéleményt, tartja a kapcsolatot az iskolavezetéssel, a DÖK-ot segítő tanárral.

A Diákönkormányzat segítséget nyújt a tanulóknak abban, hogy:

- Ismerjék kötelességeiket és jogaikat.
 - Tudják, hogy legfőbb joguk a tanuláshoz való jog, a tudás, az ismeretek, a készségek és a képességek megszerzésének joga.
 - Kialakuljanak bennük az önkormányzati képességek (cél kitűzése, a cél eléréséért összehangolt tevékenység, az elvégzett munka értékelése)
 - Ismerjék a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési formákat, s alkalmazzák ezeket.
 - Megtanulják a saját tetteikért való felelősségvállalást, a kudarcot (vereséget) is tudják megélni, s okulni a hibákból.
 - Olyan ismeretekhez jussanak, amelyek segítik a felkészülést a felnőtt életre
 - szervezeti és közigazgatási eljárások
 - egymással való együttműködés elsajátítása
 - a körülményeket elviselni, az akadályokat elhárítani, a problémákat megoldani legyenek képesek.

4.4 A tanulók beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségeinek enyhítését segítő nevelési stratégiák

A hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését társadalmi, szociális helyzetükre, szükségleteikre épülő integrált programok segíthetik elő. IPR pályázatán és programján való részvétel. Ez személyiségfejlesztést, szociális és mentálhigiénés gondozást jelent, melyek jogi, pénzügyi és intézményi feltételeket igényelnek. Intézményünk pedagógusai a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek során is nagy gondot fordítanak a beilleszkedési és a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítésére. BTM. Ezen tanulók problémáit megszüntetni vagy enyhíteni csak összehangolt tevékenységgel lehet. A szülők, pedagógusok és a szakszolgálatok összehangolt munkája hozhat csak eredményt. A pedagógiai folyamat problémafeltárással kezdődik, majd az okok keresésével és a tervszerű, összehangolt beavatkozással folytatódik. A tanulók beilleszkedését, magatartási, tanulási nehézségeinek enyhítését különösen segíti a kollégiumi program.

Problémafeltárás

A tanév kezdetén a tanulóknak stressz hatást okozhat a hirtelen változás. Új környezetbe kerülnek, új pedagógusokkal találkoznak, és osztálytársaik egy része ismeretlen számukra.

A stressz hatás oldása érdekében az osztályfőnökeink, kollégiumi csoportvezetőnk sok időt töltenek az osztállyal, kollégiumi csoporttal, programok szervezésével igyekeznek elérni, hogy a tanulók megismerjék egymást, összeszokjanak, és elkezdődjön az osztály, kollégiumi csoport közösséggé formálódni.

A folyamat körülbelül októberre fejeződik be. Erre az időpontra az osztályban tanító tanárok és a kollégiumi csoportvezető is jelzik a problémával küszködő gyerekeket.

Az okok feltárása

Az osztályfőnök, kollégiumi csoportvezető – ha szükséges - tájékozódik a tanuló korábbi osztályfőnökénél. Az okok feltárásába bekapcsolódik a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, szükség esetén külsős szakember is.

Legfontosabb feladat megbeszélni a szülőkkel a problémát és velük együtt kidolgozni a megfelelő intézkedéseket. Családlátogatás szükséges.

Célok:

- a gyermek képességeinek és én ideáljának egyensúlyára kell törekedni a nevelőmunkában
- megfelelő konfliktusmegoldó készségek kialakítására kell törekedni
- a társadalmi csoportviselkedés készségének kialakítása iskolánkban, kollégiumunkban a nevelőmunka része
- a tanuló és a szülő iskolával, kollégiummal szembeni attitűdjének megváltoztatására törekszünk, egyúttal erősítjük az iskola és a kollégium egyensúlyozó és segítségnyújtó szerepét
- olyan tanítási módszereket kell alkalmaznunk, melyek kibontakoztatják a tanulók egyéni képességeit
- hiteles felnőtt példákat kell állítanunk a fiatalok elé, és motivált döntéseket kell hozni az őket érintő kérdésekben
- a szociális szempontból inadaptált gyermekek pszichopedagógiai támogatása iskolánkban szülői, nevelői, orvosi és védőnői feladat

Tevékenységek:

- Beszélgetés szülővel, diákkal
- Javaslatok összeállítása a diák napirendjére, délutáni foglalkozásaira
- A tanuló bevonása a diákönkormányzati munkába
- a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra biztosított heti órakeret felhasználása
- napközit, kollégiumot biztosítunk a szülők és a tanulók igényei szerint
- a védőnő és az ifjúságvédelmi felelős minden osztályban, csoportban – évenként elfogadott tematika alapján – mentálhigiénés programot vezet kötelező és nem kötelező tanítási órák keretében

- osztályfőnöki órákon társadalmilag elfogadott, a szocializációt segítő témákat dolgozunk fel a tantestület által elfogadott tematika alapján
- kooperatív tanítási - tanulási módszerek alkalmazása, differenciált osztályfoglalkoztatás segíti az egyéni képességek fejlesztését
- széleskörű együttműködésre törekszünk beiskolázási körzetünk kisebbségi önkormányzataival.

4.5. Tehetséggondozás

4.5.1. Tehetséggondozás az intézményben

A közoktatási törvény a gyermekek jogai közé sorolja a tehetségek felismerését és fejlesztését. E feladat megoldásában az intézmény iskolája és kollégiuma szorosan együttműködik.

A tehetségnevelés elképzelhető útjai iskolákban, a gyorsítás, léptetés, amelynek előnye, hogy egyszerre több év anyagát sajátíthatja el a gyermek. Ami ez ellen szól, az az, hogy így a gyermek izolálódhat kortársaitól.

Járhatóbb út a tananyag gazdagítása, dúsítása, melynek alábbi feltételeit kell megteremtenünk:

- adaptálható programokat kell átvennünk,
- az iskolának meg kell teremtenie a kellő szervezeti formákat (szakkörök, művészeti csoportok stb.)
- a fenntartónak biztosítania kell a feltételeket (óraszám, pénzügyi háttér, stb.)

A tehetséggondozás alapfeltételei:

- Elkötelezett, a témában jól képzett pedagógusok, akik személyiségként is alkalmasak és képesek a tehetséges tanulókkal való foglalkozásokra.
- Szükséges a szakemberek felkészítése a tehetséges gyerekek speciális gyakorlati feladatainak megoldására

Intézményünk mindig fontosnak tartotta a tudás megszerzésében hátrányt jelentő szociális helyzet okozta problémák kezelését, így bizonyos szociális, gyermekvédelmi funkciót is teljesítettünk. Egyetértve a törvényalkotók szándékával, továbbra is gondot fordítunk e feladatokra. Munkánk során felmérjük a szociális hátrányokkal küszködő fiatalokat, a problémák megismerése után egyénre szabottan is foglalkozunk velük. Ilyen foglalkozási formáknak tartjuk:

- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleteken és fogadó órákon
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- A különösen hátrányos helyzetű tanulók arra való ösztönzése, hogy az iskola által nyújtható támogató lehetőségeket igénybe vegyék (étkezés, napközi, kollégium)

4.5.1.1. Differenciálás az iskolarendszeren belül

Az iskolai pedagógiai program kialakításakor az iskolavezetés, a nevelőtestület, az iskolafenntartó alakítja ki az iskola szervezetét. Intézményünkben 1-8-ig évfolyamokon, napközis csoportokban, kollégiumi csoportokban folyik a nevelő-oktató munka.

4.5.1.2. Differenciálás a pedagógiai program szintjén

- Tanulócsoporthoz, egyének kiemelése azért, hogy különös figyelmet fordítsunk rájuk. (pl. versenyekre felkészítés.)
- Speciális pedagógiai tevékenységek szervezése, amelyek lehetővé teszik a tanulók egyéni jellemvonásainak feltárását, kibontakozását (érdeklődési körök, stb.)
- Differenciálást szolgáló szervezeti formák (pl. csoportbontás, szakkörök, tanulmányi, kulturális versenyek, stb.)
- Differenciálást szolgáló tartalmak (A curriculumokban foglalt tartalmakat szintben, témakörökben meghaladó dúsító programok)
- Differenciálást segítő taneszközök biztosítása (oktatócsomagok, számítógépes programok, multimédia, stb.)
- Előterbe helyezzük a tanulást segítő applikációkat, személyre szabottan, játékosan, az okos eszközökön futó alkalmazásokkal új lehetőségeket biztosítunk tanulóinknak.

4.5.1.3. Differenciálás a tanulásszervezésben

A tanulásszervezésben többféle lehetőség van a differenciálásra:

- Képesség és érdeklődés szerinti csoportbontás
- Tartalmi különbségtétel
- Követelmények differenciálása

Ez minden esetben azért történik –tanítási órán-, kollégiumi csoportfoglalkozáson hogy a tanulóknak rejlő képességeket, hajlamokat kibontakoztassuk, kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat fejlesszük. A differenciált fejlesztés természetesen csak akkor valósítható meg, ha a tanár rendelkezik a megfelelő pedagógiai kultúrával, és rendelkezésére állnak a szükséges programok, eszközök.

4.6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcok csak nagyon ritkán vezethetők vissza egyetlen okra. A pedagógusnak el kell gondolkodnia azon, hogy milyen körülmények fejthették ki hatásukat az adott szituációban.

A megválaszolendő kérdések:

- Miért nem igyekszik a diák? Nem tud, nem akar, vagy mi akadályozza benne?
- Valamit rosszul tett a tanár vagy a szülő?
- Vajon problémái vannak-e odahaza vagy a tanárral?

Tudnunk kell, hogy nem kizárólag a tanulót érinti, ha ilyen jellegű nehézségek lépnek fel, hanem éppen úgy vonatkozik ez mindenre, a tanulási folyamatban résztvevő személyre.

4.6.1. Teendők

Tanulóink nagy hányada jelentős lemaradással, kudarcokkal küszködik. Ahhoz, hogy ez változzon, szükségesek a következők:

- Minden tanév kezdetén minden tantárgy esetében fel kell mérni azt, hogy a tanuló milyen kognitív tudással bír.
- A felmérések eredményeinek elemzése után kell programot készíteni arról, hogy a diákokat, azok egyes csoportjait hogyan lehet felzárkóztatni, hogyan lehet a szükséges ismereteket elsajátíttatni.
- A fentiekkel párhuzamosan tanulási módszereket kell megtanítani a gyerekeknek. Ennek érdekében minden tanítási év első munkahetében sok tanulás-módszertani ismeretet nyújtunk növendékeinknek. Ezen túlmenően az egyes szaktárgyak pedagógusai is tanulást könnyítő technikákat ismertetnek és gyakoroltatnak a diákokkal, ha szükséges minden tanítási egység előtt. A módszerek alkalmazása csak akkor lehet sikeres, ha azok beépülnek a tanuló képességi repertoárjába. Amennyiben a tanulók teljesítménye ezt követően sem éri el a megfelelő szintet, úgy a felzárkóztatásra rendelkezésre álló időkeret terhére korrepetálások illetve fejlesztések szervezése szükséges.
- Lehetőség szerint kössünk „szerződést” a szülővel és a tanulóval. Ez arra vonatkozzon, hogy mi az a hozzájárulás, amit nekik tenniük kell –tanórai munka, házi feladat, korrepetáláson való megjelenés, stb.- a tanulói siker eléréséhez, és mi az, amit az iskola, a szaktanár és az osztályfőnök ebben az esetben vállal.

Használjunk változatos tanulásszervezési módokat. A frontális osztálymunka mellett kapjon nagyobb hangsúlyt a páros tanulás és a csoportmunka. Tanítási óráinkat szervezzük differenciáltan, mivel a gyermekeknek eltérő időre van szükségük a tananyag elsajátításához. Az iskolába belépő gyerekek többsége tanulni akar. Számukra öröm a tanulás az ismeretszerzés. Tudnunk kell, hogy akár az alul-, akár a túlterhelés elveheti kedvüket az ismeretek elsajátításától. A differenciálás eszköz a megfelelő terhelési szint eléréséhez.

Figyelnünk kell a differenciálás során a megfelelő csoportképzésre is. Gyakori, hogy a tanuló egyik tárgyból gyenge, a másiktól, harmadiktól jobb. A gyerekek idővel változhatnak, ezért nem szabad őket örökérvényű csoportokba osztani. A gyerekeknek érezniük kell, hogy a differenciálás az ő érdekükben történik. Ha kellően indokolni tudjuk az éppen aktuális csoportképzést, a tanulók szívesebben oldják meg feladataikat.

Éljünk tudatosabban az ismétlés adta lehetőségekkel. Ne a tananyag egészét ismételjük. Bontsuk azt áttekinthető „adagokra”, és azokat vegyük át. A tapasztalaton alapuló szabályok a következők:

- ismétlés egy pár óra elteltével
- ismétlés egy nap múlva
- ismétlés egy hét múlva
- ismétlés egy hónap múlva
- ismétlés egy félév múlva

Minél gyakrabban tárgyalnak és dolgoznak fel egy adott tananyagot módosított szemszögből nézve, annál nagyobb a valószínűsége a beépülésnek.

4.7. A kollégium sajátos lehetőségei

Az iskolában szerzett ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében a kollégium foglalkozásokat szervez.

- A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a személyes törődést biztosító foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére
- a csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz tartozó tanulók számára kötelező, célja a csoport életével kapcsolatos események, tevékenységek, feladatok megbeszélése, értékelése történik; A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység (balesetek, káros szenvedélyek – dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás stb. – kialakulása)

4.7.1 A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja vonatkozik az iskolával szervezettelileg összevont kollégiumunkra. A kollégiumban foglalkoztatott dolgozókra és a kollégiummal jogviszonyban álló tanulókra.

A kollégiumi foglalkozások formái

- *Csoportvezetői foglalkozás:* csoportvezető nevelő-tanár irányítja, csoporthoz tartozó tanulók számára kötelező, célja a csoport életével kapcsolatos események, tevékenységek, feladatok megbeszélése, értékelése. A foglalkozási csoport legalább öt tanulóból álló tanulóközösség. A kollégiumi csoport a kollégiumi felvételt nyert tanulókból kialakított állandó tanulóközösség.
- *A kollégiumi közösségek működésével összefüggő foglalkozás:* a kollégiumi tanulók részére szervezett pedagógus által irányított, a kollégium folyamatos, rendszeres, zavarmentes működéséhez szükséges ismeretek átadását szolgáló foglalkozás. A kollégiumi szervezeti egységünk az iskolával összevont tanulócsoporthoz tartozó tanulók számára kötelező, célja a csoport életével kapcsolatos események, tevékenységek, feladatok megbeszélése, értékelése.
- *Kötelező kollégiumi foglalkozás:* pedagógus által irányított foglalkozás, amelyet a kollégium köteles megszervezni, amelyen a tanuló köteles részt venni.
- *Szabadon választható foglalkozás:* a pedagógus által irányított foglalkozás, amelyet a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégium megszervez, amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni.
- *Speciális ismereteket adó, tudásgazdagító, tehetséges tanulókat továbbfejlesztő egyéni és csoportos foglalkozás:* a közösségi fejlesztést, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló csoportos tevékenységek körét foglalja össze. Szakkör, érdeklődési kör, önképző kör, program, művészeti csoport, tanulmányi, kulturális verseny, házibajnokság, iskolák közötti verseny, diáknapi foglalkozás.
- *Tematikus foglalkozás:* a keretprogramterv alapján szervezett foglalkozás, amelyet vagy a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezünk meg.
- *Az Nkt.28§(1) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozások:*
 - felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás
 - közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás

- szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás: szakkör, érdeklődési kör, önképző kör, énekkar, művészeti csoport, tanulmányi, kulturális verseny, házibajnokság, iskolák közötti verseny, diáknap
 - a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozás
 - a kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos foglalkozás
- *A kollégiumban az Nkt.28§(3) bekezdésének keretén belül gondoskodunk:*
 - az iskolai, kollégiumi foglalkozásokon részt nem vevő tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletéről
 - a kollégium működtetéséről
 - a kollégiumi élet szervezéséről
 - *A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet:* kötelező vagy szabadon választható
 - A tanuló heti 13 órában köteles részt venni a meghatározott időkeret terhére szervezett foglalkozásokon, heti 1 órában a közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozáson, továbbá köteles részt venni heti 1 órában szabadon választott foglalkozáson. Az itt meghatározott foglalkozások látogatása alól a tanuló részben vagy egészben kivéve a tematikus csoportfoglalkozásokat, felmentést kaphat.
 - A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Minden tanév első hetében felmérjük, hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanuló részt venni. Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégiumi csoportvezető készíti elő és a nevelőtestület fogadja el a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig.

4.7.2 .A kollégium társadalmi szerepe

Alapfeladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetősége a tanuláshoz, a német nemzetiségi oktatáshoz, akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. Fontos feladatunk az esélyteremtés, a jó minőségű tudáshoz való hozzáférés megteremtése. Segítjük a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. A kollégiumunknak fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítségével. Megteremtjük a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészítjük a családi és iskolai nevelést, oktatást, szociális ellátást, biztonságot nyújtunk. Kollégiumunkban elősegítjük a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződését. Páratlan lehetőségünk van a közösség fejlesztésére, az együttműködés fejlesztésére, az önkormányzó képesség kialakítására és fejlesztésére. Tanulóinkkal megismertetjük, és a gyakorlatban alkalmazzuk a döntés és felelősség, a konfliktus kezelés demokratikus technikáit. Hatékony támogatást nyújtunk a sikeres társadalmi beilleszkedéshez. Az elmúlt évtizedekben kollégiumunk és iskolánk Almamellék és az iskolakörzet települései kulturális központjává vált.

Kollégiumi neveléssel hozzájárulunk a NAT Melléklet I.1. pontjában, a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, az ott

meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

- *A kollégiumi nevelés célja* legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. A mi kollégiumunkban a gyermek a nevelés-oktatás alanya. Az egyén és a közösség harmóniáján alapuló tevékenység rendszert alakítunk ki.
 - az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
 - demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
 - a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
 - szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
 - az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
 - az egyéni és életkori sajátosságok valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vétele;
 - építünk a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
 - az integrált nevelési és integrációt elősegítő pedagógiai módszereket alkalmazunk;
 - a szülőkkel, az iskolával, a társadalmi környezettel konstruktívan együtt működünk;
 - fejlesztjük a nemzeti azonosságtudatot, megőrizzük a nemzeti hagyományokat;
- *Kollégiumi nevelés feladatai.* Kollégiumunkban biztosítjuk diákjaink számára iskolai tanulmányaik folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatainkat kollégiumi ellátással illetve sajátos nevelési igényű tanulóink kollégiumi ellátásán keresztül valósítjuk meg. Nyomatékosan megjelenítjük az aktív tanulást, a tanulói kompetenciafejlesztést, biztosítjuk az egyénre szabott tanulás kötelezettségét. Az eddiginél nagyobb hangsúlyt fektetünk a tanulói együttműködésen alapuló tanulásra, a differenciált tanulás-szervezési eljárásokra.

A csoportfoglalkozások keretterve és óraszama 59/2013.(VII.9.) EMMI rendelet 2. melléklet.

A kollégiumi foglalkozások keret programterve a tematikus foglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához 59/2013.(VII.9.) EMMI rendelet 3. melléklet.

- A tanulás tanítása: Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejlesztjük a kreativitásukat, erősítjük a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Tanulóinkkal elsajátítjuk az információ keresés különböző formáit a könyvtárban és az információk megtalálásának célravezető útjain. Elősegítjük, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál.
- Az erkölcsi nevelés: Tanulóinkkal megismertetjük és elfogadtatjuk az alapvető erkölcsi normákat. Elősegítjük ezen

normák beépülését kollégistáink mindennapi életébe, személyiségükbe. Olyan nélkülözhetetlen készségeket alapozunk meg és fejlesztünk, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, tisztelet és tisztesség, türelem, megértés, elfogadás, empátia, szociális érzékenység.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: Elősegítjük, hogy kollégista tanulóink megismerjék népi, nemzetiségi kultúránk értékeit, hagyományait. Példaképeket állítunk jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismertetésével. Olyan tevékenységeket folytatunk pl. túrázások, séták, múzeumlátogatások, amelyekkel elősegítjük az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsülését. Elsősorban a szülőföld megismerésével alakítjuk ki és fejlesztjük a hazaszeretet érzését. Az iskolával közösen ápoljuk és fejlesztjük a német nemzetiségi kultúrát, nyelvet, szokásokat.
- Az állampolgárság, a demokráciára nevelés: Cselekvő állampolgári magatartást, együttélés szabályainak betartását, az emberi méltóságot, az emberi jogok tiszteletét, az erőszakmentességet, a méltányosságot alakítjuk ki és fejlesztjük tanulóinkban. Kollégiumunkban megteremtjük annak a lehetőségét, hogy tanulóink megismerjék a fontosabb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Ebben a folyamatban különös jelentősége van a kollégiumi diák önkormányzati rendszer működtetésének.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: Önismereti játékokat játszunk, önismereti feladatokat oldunk meg tanulóinkkal. Személyes és társas kompetencia kérdőívek többszöri kitöltésével figyeljük meg és elemezzük személyes és társas kompetenciájuk fejlődését. Az elemzésekből kiindulva határozzuk meg a kompetencia fejlesztés feladatait. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására.
- A családi életre nevelés: A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek életében, testi és lelki egészségének alakításában. Harmonikus családi mintákat közvetítünk. Családi közösségeket mutatunk be számukra. Felelős párkapcsolatok kialakításához ismereteket közvetítünk. Gyakorlati feladatokat oldunk meg a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Kollégiumi tevékenységünk során foglalkozunk a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel.
- Testi és lelki egészségre nevelés: Ösztönözzük tanulóinkat, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Motiváljuk és segítjük tanulóinkat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégiumban élénk és gazdag sportéletet valósítunk meg. Kollégistáink minden

évben kiemelkedő sporteredményeket érnek el. Grundbirkózásban az elmúlt 6 évben kollégistáink közül mindig volt megyebajnokunk. A kollégiumban a gyerekek számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus környezetet biztosítunk, ahol a diákok jól érzik magukat, és amely fejleszti ízlésüket, igényességüket.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: Segítő magatartást alakítunk ki a gyermekekben, megismertetjük velük a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Fejlesztjük tanulóinkban az együttérzést, együttműködést, probléma megoldást és az önkéntes feladatvállalást.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság: Ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a napjainkban különösen tapasztalható és a médiákban is kellő hangsúllyal megjelenő klíma katasztrófa lehetséges következményeire. Figyelmet fordítunk arra, hogy diákjainknak kellő ismerete legyen az erőforrások tudatos, takarékos megújulási képességeikre való felhasználásra. Megismertetjük a tanulókkal azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő. „Think globaly, act localy”
- Pályaorientáció: Kollégiumi tevékenységünk során átfogó képet nyújtunk a gyerekeknek a munka világról. Olyan feltételeket biztosítunk, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhetnek érdeklődésüknek megfelelő területen, megtalálhassák későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. Az iskolakertben történő foglalkoztatásukkal cselekvéses tanulást valósítunk meg. A kollégiumban segítjük szakmák, hivatások, megismerését, pályaválasztást. Pályaorientációs tevékenységünkben szorosan együttműködünk az iskolával.
- Gazdasági és pénzügyi nevelés: Diákjainkkal felismertetjük saját felelősségüket. Az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénzvilága és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik következményeit és kockázatát. Tanulóinkban kialakítjuk és fejlesztjük a körültekintő döntéshozás képességét.
- Média tudatosságra nevelés: Figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. A média tudatosságra nevelés során kialakítjuk az értelmező kritikai beállítódást. Igyekszünk, hogy a gyermekekben kialakuljon a valóságos, a virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés jogi és etikai szabályai.

4.7.3 . A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium igazodva az Nkt 28.§-ának rendelkezéseire a nevelési folyamat során tanulói tevékenységeket, kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi pedagógiai irányítással, támogatással.

- Kollégium által kötelezően biztosítható foglalkozások: Fontos a pozitív tanulási attitűd kialakítása, a kreativitás fejlesztése, személyes törődés. Különös figyelmet fordítunk a nemzetiségi sajátosságokra és az SNI tanulók egyéni szükségleteire. Hozzájárulunk a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.
 - Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:
 - tanulást segítő foglalkozások
 - rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozás
 - differenciált képességfejlesztő, tehetség kibontakoztató foglalkozás
 - bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció
 - tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök
 - tematikus csoportfoglalkozás
 - Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások
 - csoportvezetői foglalkozások
 - közösségi foglalkozás s kollégiumi csoport számára.: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése.
 - tematikus csoportfoglalkozások: rendeletben előírt témakörök időkeretek között szervezett foglalkozások
 - a kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:
 - a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
 - kollégiumi gyűlés, kisebb közösségi megbeszélés
 - a tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:
 - egyéni problémák feltárása,
 - pedagógus tanácsai, segítsége
 - szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások
 - állandó vagy adott eseményre szerveződő foglalkozások
 - irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti, természettudományos, műszaki, gazdasági ismereteket bővítő, egészséges életmódra nevelést, rendszeres testedzést szolgáló sport célú, önellátás képességét fejlesztő, pályaorientációs, szakkörök, művészeti foglalkozások, sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők
- Pedagógiai felügyelet: A kollégiumi csoportvezető egyben kollégiumi nevelőtanár amikor nem tart foglalkozást gondoskodik a tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.
 - A kollégium zavartalan működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme érdekében. Folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását. Időszakos ellenőrzést folytat a rend fenntartása, a tisztasági és egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából.
 - A kollégiumi élet szervezése során a kollégiumi csoportvezető feladata::

- a napirend szerinti tevékenységek így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete
- tanulói nyilvántartások különösen a betegség, távollét engedélyek folyamatos vezetése
- a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának az öntevékeny diákkörök tevékenységének felügyelete
- a felmerülő egyéni problémák kezelése, szükség esetén intézkedés, továbbá információ továbbítása az intézmény vezetőnek.

4.7.4 . A kollégiumi nevelés eredményessége

- A kollégium a szülővel és az iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be iskolai tanulmányait. A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:
 - elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
 - képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
 - műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásának képességével;
 - kellő ismerettel rendelkezik, hogy további fejlesztéssel kialakuljon reális társadalomképe;
 - rendelkezik az önszerveződéshez, demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
 - tudása versenyképes;
 - önértékelő képességére alapozva választ tud adni alapvető kihívásokra;
 - képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
 - másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét szolidaritás jellemzi;
 - ismeri a magyar nemzet, a nemzetiségek kulturális, történelmi hagyományait.
- A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

4.8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- **Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése szakköri keretekben.**
 - Alkalmi előadás szervezése vagy külső szervezésű programra mozgósítás, pályázatokra, versenyekre való felkészítés
 - Az érintett tanulók részére iskolai és **kollégiumi** korrepetálásokat szervezünk.
Egy-egy területen való kiemelkedő teljesítmény elismerése, hogy az más területekre is kihasson
 - A tanulmányi versenyeken eredményesen szerepelt diákok faliújságon, sajtóban való elismertetése

- **Drog és bűnmegelőzési programok szervezése, a rendőrség bevonása.**
 - Ez elsősorban az osztályfőnöki órák teendője.
 - Rendőr előadó évenként egy alkalommal.
 - Az iskola drog prevenciós film kincsének használata.
 - Szituációs játékok, sokkoló kisfilmek
 - Részvétel drogprevenciós pályázaton-
 - Szülői tájékoztató a drogfogyasztásról
 - Drogprevenció és felvilágosító cselekvési program alkalmazása
 - Drogprevenciós weblapok
 - Drogprevenció a szabadidős foglalkozásokon
 - Drogprevenciós előadás szakember meghívásával

- **Pályaorientációs tevékenység**
 - Egy-egy sikeres fiatal vendégként való meghívása. A beszélgetés során kapjon különös hangsúlyt az, hogy mit tett a siker érdekében.
 - Orientáló célú üzem és intézmény-látogatások szervezése. Erre az osztálykirándulások is alkalmat adhatnak.
 - Hiányszakmák bemutatása
- **A szociális juttatások lehetőségeinek megismertetése a diákokkal osztályfőnöki órákon, a szülőkkel szülői értekezleten és fogadóórákon.**
 - A szociálisan hátrányos helyzetben levő tanulóknak a támogatások igénybevételehez szükséges nyomtatványok kitöltésében segítünk (osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, diáktárs). Hívjuk föl minden esetben a figyelmet a határidők betartására.
 - A szülőket fogadóórákra és szülői értekezletre egyénileg hívjuk meg.
- **Ösztönözzük a diákokat és a szülőket helyi, regionális és országos támogatások megpályázására.**
 - A lehetőségeket az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős kísérik figyelemmel.
 - Nyújtsanak támogatást a pályázatok megírásában is.

- **Kollégiumi elhelyezés**
 - Az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős kísérik figyelemmel a diákok kollégiumi elhelyezését. Indokolt esetben tanév közben is keressék az elhelyezés lehetőségét.
 - Állandó kapcsolattartás a kollégiummal és szükség esetén a kollégium és az iskola fegyelmi bizottságával.
 - Az áthelyezés vagy elhelyezés segítse elő az érintett előmenetelét, vagy annak a közösségnek a helyzetét, ahonnan a diák kikerül!
 - A kollégiumi elhelyezés felvételi kérelem benyújtásával kezdődik, mely a felvételi eljárás lényeges dokumentált része.

- **Kiegészítő szakmai programok**
 - Az iskola, a nevelés-oktatás kiegészítő programjain (különbféle táborok, programok) való részvételt alapítványa útján is támogassa.
 - Az iskola a hátrányos helyzetű diákok támogatására külső – esetenként önkormányzati- támogatást is kezdeményezzen. (lakóhely szerint illetékes önkormányzat, kisebbségi önkormányzat)

- **Szociális ösztöndíj**
 - Az iskola elősegíti rászoruló tehetséges diákjai ösztöndíjhoz jutását.
 - Az osztályfőnökök segítik a szükséges pályázatok elkészítését.

4.9. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) valamint a közoktatási törvény együttesen határozza meg feladatainkat a gyermek védelmével összefüggésben.

A pedagógus alapvető feladata, hogy nevelő-oktató tevékenysége során figyelembe vegye **a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, segítse a tanuló képességeinek kibontakozását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő tanuló felzárkóztatását.**

Minden osztályfőnök feladata, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön. Az osztályfőnök feladata, hogy a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha a gyermeke fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tart szükségesnek.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok irányításáért **az iskola vezetője felel, de köteles abban közreműködni valamennyi pedagógus.** E feladatokat a nevelőknek a munkaidejük kötelező órájukon túli részében kell ellátniuk.

A gyermek és ifjúságvédelmi megbízott hangolja össze a gyermekvédelemmel kapcsolatos iskolai munkát, melyet a pedagógusok (kiemelten az osztályfőnökök), és a védőnő végez.

A megbízott ifjúságvédelmi felelős feladata:

- a tanulók és szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- veszélyeztető okok feltárása érdekében részvétel családlátogatásokon,
- veszélyeztető okok megléte esetén a gyermekjóléti szolgálat értesítése.
- Iskolánkban az ifjúságvédelmi tevékenység három területre terjed ki. Ezek a fejlődést veszélyeztető okok:
 - megelőzése
 - feltárása
 - megszüntetése

Megelőzés:

A megelőzés elsősorban pedagógiai tevékenységet jelent. Célja ugyanis az, hogy megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse a tanulókra ható károsodásokat, azokat, amelyek az egészséges személyiség fejlődését megzavarják vagy meggátolják, másrészt segítse azon pozitív hatások érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a tanuló társadalmilag is értékes képességeinek kibontakozásához és kifejlesztéséhez.

Pedagógiai munkánk során az alábbiak szolgálják az ifjúságvédelem megelőző céljait:

- egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, ill. bármilyen más oknál fogva,
- minden tanuló számára biztosítani kell a feltételeket – az intézmény lehetőségeinek megfelelően – a családi, vagyoni és egyéb hátrányok leküzdésére,
- az iskolának rendszeres kapcsolatot kell tartania a szülőkkel. (Szülői közösségi összejövetelek, szülői értekezletek, fogadóórák, családlátogatások),
- segíteni kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzat munkáját,
- biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogukat, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben (ofi. órák, iskolagyűlés, diákparlament),
- biztosítani kell, hogy a nevelés és az oktatás biztonságos és egészséges környezetben folyjon (a tanulmányi rend, pihenőidő, szabadidő, sportolási lehetőségek, étkezési lehetőség biztosítása),
- a tanulók személyiségi jogait tiszteletben kell tartani,
- az intézmény anyagi lehetőségének maximális kihasználásával biztosítani kell az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetést, tanszer- ill. tankönyvellátást,
- az intézmény éves munkaterveiben kiemelten kell foglalkozni:
 - a szociális hátrányok, a beilleszkedési és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységekkel (ofi. órák munkaterve, tanórán kívüli foglalkozások),
 - a tanulási kudarcot kezelő ill. felzárkóztató programokkal (tantárgyfelosztás, korrepetálások)
- a megelőzésre irányuló tevékenység keretében kiemelten kell foglalkozni a szenvedélybetegségek megelőzésével (ofi.órák, külső programok, tájékoztatók).

Feltárás:

Az ifjúságvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy azokat a család, az iskola és a szakszolgálat minél hatékonyabban tudja kezelni.

Ennek során az alábbi részfeladatokat kell megoldani:

- fel kell ismerni, fel kell tárni a tanulók problémáit
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a problémát a szakszolgálatnak.

A feltárás során a tanulók fejlődését és nevelését veszélyeztető tényezők közül az alábbiakra kell elsősorban koncentrálni:

A testi fejlődést és egészséget veszélyeztető okokra (egészségtelen életmód, táplálkozási hiányosság, tartósan rossz anyagi helyzet, szenvedélybetegségek a családban, túlterheltség, stb...).

- Pszichés károsodási okok (család hiánya, csonka család, családon belüli érzelmi viszonyok).
- A baráti, lakóterületi és szélesebb környezetbeli ártalmak (személyes kapcsolatok, a környezet negatív hatásai).
- Az iskolai környezet ártalmi (rossz tanár-diák viszony, egyéni kapcsolatok negatív befolyása, túlterhelés, relatív ártalmak: zsúfoltság, büntetési és jutalmazási hibák, sikerélmény hiánya).

A problémafeltárás a tanulót tanító szaktanárok folyamatos tevékenysége során valósul meg. Ezek összegzése az osztályfőnök-nevelők kapcsolata során valósul meg, majd az ifjúságvédelmi felelős közvetítő – problémamegoldást kereső tevékenységével folytatódik.

Megszüntetés:

Az iskola és a pedagógusok feladatai közé tartozik az is, hogy részt vegyenek a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésében.

Ennek érdekében az iskola együtt működik:

- a polgármesteri hivatalokkal (lakóhelyi),
- iskolaorvossal,
- iskola védőnővel,
- családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal,
- nevelési tanácsadóval,
- rendőrséggel,
- bírósággal,
- ügyészséggel,
- az ifjúságvédelemmel foglalkozó és abban résztvevő szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

A fenti kapcsolatok részben folyamatosak (iskolaorvos, védőnő, nevelési tanácsadó, családsegítő szakszolgálat), részben esetiek (rendőrség, bíróság, ügyészség, egyéb szervezetek).

Napi kapcsolatot az ifjúságvédelmi felelős tart a családsegítő szolgálattal. Rendszeres esetmegbeszélések keretében kerül sor a konkrét problémák elemzésére, feldolgozására és megoldási javaslatok kidolgozására.

A megvalósítás – problémamegszüntetés során alkalmazott tevékenységek:

- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- a beiskolázások körültekintő megszervezése,
- indulási hátrányok csökkentése,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás segítése,
- személyes, egyéni tanácsadás (szülőnek és tanulónak),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok,
- családi életre történő nevelés,

- iskolai étkezési lehetőség biztosítása,
- kollégiumi elhelyezés
- egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, kedvezményes étkezés),

4.9.1. Az intézmény, a pedagógus feladatai

Intézményünk a személyes gondoskodások keretébe tartozó ellátások között köteles **napközis és tanulószobai foglalkozást** szervezni. Figyelemmel kell kísérnie az iskolának a **tanuló étkezési ellátását**. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok kiterjednek arra is, hogy minden tanuló legalább napi háromszori étkezést kapjon a családjában vagy az iskolában. Az iskolának biztosítania kell az étkezés lehetőségét.

Amennyiben az ezzel járó költségek megfizetésére a család nem képes, úgy az iskolának kezdeményeznie kell az önkormányzat képviselőtestületénél a természetben nyújtandó ellátás biztosítását a tanuló részére.

A hátrányos helyzetben levő tanulók nagyobb odafigyelést, törődést igényelnek. Az éves költségvetésben rendelkezésre áll a tanulók tankönyvtámogatásának összege. Iskolánk a tanuló kérelmére, az osztályfőnök javaslatára, bizottság döntése alapján osztja ki a támogatást azoknak a diákoknak, akik arra ténylegesen rászorulnak.

A bizottság tagjai: osztályfőnöki munkaközösség vezetője, diákönkormányzatot támogató tanár, gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott, diákokat képviselő tanuló és az általános igazgatóhelyettes.

Az intézménynek figyelemmel kell kísérnie a gyermek veszélyeztetettségét, és nyilván kell tartania a veszélyeztetett tanulókat. A pedagógusnak észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredményei látszólag indokolatlanul leromlanak. Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra. **A közvetlen beszélgetés, a megfigyelés, a családlátogatás** azok a módszerek, amelyeket a pedagógusnak alkalmaznia kell. Ha a pedagógus úgy ítéli meg, hogy egyedül nem célszerű kimenni a családhoz, akkor a gyermekjóléti szolgálatot kell értesítenie, és segítséget kell kérnie.

Amennyiben az iskolai eszközök már nem elégségesek a gyermek érdekeinek a képviselésére, a veszélyeztetettség megelőzésére, illetve megszüntetésére, az iskola vezetőjének kötelessége – az osztályfőnök valamint a gyermek -és ifjúságvédelmi megbízott javaslata alapján – értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott feladata a kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermekekkel foglalkozó hatóságokkal.

4.10. Egészségnevelési program

Alapvetés

Többszörösen bizonyított tény, hogy az egészségnevelés és azon belül a testnevelés óraszámainak növelése milyen fontos tényező a nemzet egészsége és munkaképességének fenntartása érdekében.

Az intézményre nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra való nevelésében, Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

Fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

Fejleszteni kell a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Legyen képes a tanuló a testi és lelki egészség összefüggéseinek felismerésére.

Határozottan fel kell lépni a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol, drog, egészségtelen táplálkozás, mozgásszegénység) ellen.

Megkerülhetetlen feladata az iskolának, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre felkészítéssel. A testi és lelki nevelés szinte minden tanórán és tevékenységben megvalósulhat, de kiemelten a

- testnevelés, biológia, osztályfőnöki órán,
- sportköri foglalkozásokon, tánc szakkörön,
- felvilágosító előadásokon (védőnő, orvos, rendőrség),
- videó-filmek közös megnézése és megbeszélése során,
- egyéni és kiscsoportos beszélgetések, vetélkedők és versenyek során.

4.10.1. Intézményünk egészségnevelési programjának területei

4.10.1.1. Testnevelés órák keretében

- A tanórán kötelező a képességekhez mért aktív részvétel.
- A tanórai megjelenés olyan legyen, hogy a tanuló a kijelölt feladatokat elvégezhesse, saját és tanulótársai egészségét és biztonságát ne veszélyeztette. (köröm, zselés haj, stb.)
- A tanórai testnevelés élettani terhelésének és pozitív emocionális hatásainak összehangolása. Jó hangulatú órák vezetése.
- A keringési és légzési rendszer fejlesztése érdekében tartós, folyamatos közepes iramú futás alkalmazása minden órán.
- A fizikai képességek - gyorsaság, erő, állóképesség – folyamatos fejlesztése.
- Az akarati tényezők, a csapatszellem, az együtt egymásért érzés erősítése.
- Felelősségvállalás magam, társaim és az iskolám iránt.

- Speciális tartásjavító gyakorlatok alkalmazása minden testnevelés órán.
 - A tanulók optimális testsúly – testmagasság arányának megállapítása hazai standard értékek alapján.
 - Motoros próbák felmérése, azok értékelése és összehasonlítása.
 - A testnevelés órák higiéniájának biztosítása (öltözői rend, tornatermek tisztasága)
 - Tiszta, egységes felszerelés viselete. Ékszerek viselete tilos.(saját- és a tanulótársak védelmében)
 - Testnevelés órák utáni tisztálkodási igényének kialakítása, a feltételek biztosítása.
 - Tehetséggondozás iskolán belül és iskolán kívül (társadalmi egyesületbe irányítás).
 - Felzárkóztatás: kapjon mindenki képességéhez mért feladatot.
 - A tanulók érdemjegyének megállapítása egyéni képességeiknek és fejlődésüknek megfelelően.
- Az érdemjegy megállapításának összetevői:
- felmérések, bemutatások (Hungarofit tesztek összeáll: Dr. F. Mérei Ildikó)
 - órai munka, motiváltság, hozzáállás
 - versenyzés (tanórán kívüli tevékenység)

4.10.1.2. A tanórákhoz kapcsolódó nevelés keretében

- Az időjárásnak megfelelő öltözködés kialakítása.
- Javaslat az egészséges étkezési szokások kialakítására (reggeli, ebéd, vacsora). Mit? Mennyit együnk?
- Törekvés az egyéni higiénia és táplálkozási szokások (fogmosás, étkezés előtti kézmosás, vitamindús, változatos táplálkozás) kialakítására.
- Tanácsadás a munka, alvás, pihenés helyes arányainak kialakításához.
- A fizikai és szellemi terhelés helyes aránya. Aktív kikapcsolódás.
- A drogok: dohányzás és alkohol élettani hatásai.
- Ismerje meg szervezete működését, reakcióit, és fejlesztésének lehetőségeit és módszereit.
- Napi időbeosztás, tervezés.
- Az iskolai testnevelés és sport környezetének higiéniás állapotának folyamatos javítása, korszerűsítése.

4.10.1.3 Tanórán kívüli szabadidő keretében

- Sportfoglalkozások, házi versenyek szervezése. (tömegsport jellegű)
- Felkészítés különböző versenyekre. (minőségi sport)
- Továbbtanulással kapcsolatos felkészítések.
- Sportnapok, vetélkedők szervezése
- Kirándulások, táborozások szervezése.

4.10.1.4. Gyógytestnevelés

Az egészségügyi prevenció rendje: az iskola igazgatója és az iskolaorvos közötti szerződéses megállapodás alapján az iskola egészségügyi ellátás az alábbi területekre terjed ki.

- A tanulók évfolyamonkénti törzslapozó vizsgálata és ortopéd szűrése.
- A könnyített- és gyógytestnevelés besorolásának elkészítése.
- A vizsgálatok szervezésénél törekedni kell arra, hogy lehetőleg ne zavarják a tanórákat. (élutáni szűrés)
- Az orvosi vizsgálatok időpontját a védőnő az intézmény e célra rendszeresített hivatalos egészségügyi füzetébe jegyzi be.
- A tanulók egy részének egészségügyi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített- vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő számukra. Ekkor a tanulók részt vesznek a testnevelési tanórán, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapottól függően – nem kell végrehajtaniuk, helyette korrekciós feladatokat kapnak.
- Az iskolaorvos – szakorvos véleményének figyelembe vételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja.
- Szükség esetén megszervezzük, hogy a gyógytestnevelési órákat szakképzett gyógytestnevelő tanár vezesse délutáni órabeosztásban. Így az minden tanuló számára elérhetővé válik, mely órarendben rögzített rendszeres tanítási órának számít.
- Ha a tanuló egészségi állapotában változás áll be, a testnevelő tanár javaslatára a védőnő vizsgálatot rendelhet el, mely vizsgálatot szakorvos végez el.

4.11. Környezeti nevelés

A cél meghatározása

Környezet alatt komplex módon a természeti, a mesterséges (alkotott) és a társadalmi környezetet értjük. A környezeti nevelés célja: a tudatformálás, a társadalmi környezet olyan javítása, amely nélkül nem képzelhető el sem a természeti, sem pedig a mesterséges (alkotott) környezetben érdemi változás, nem létezhet fenntartható élet és fejlődés.

A környezet állapota, a környezetvédelem helyzete napjainkban közéleti kérdéssé, közüggé vált, mert mindennapi életünk egyre szorosabb kapcsolatban áll a környezettel. A közelmúltban kiemelten vált közüggé és az érdeklődés homlokterébe a **klíma katasztrófa** okai és következménye. Járványok, világjárványok, vírusfertőzések, egészségügyi veszélyhelyzetek következményei köztük az ellene való védekezés. A környezet terhelése több területen megközelíti vagy eléri a tűrés határát. Ezt a folyamatot úgy lehet lassítani vagy megállítani, hogy az élet minden területén közösen teszünk a környezet érdekében és felvilágosító, nevelőmunkával formáljuk az emberek tudatát.

Környezetünk állapota, a levegő, a víz és a talaj regeneráló képessége a végsőig terhelt. A tájat továbbra is beépítjük és ” kiürítjük”. A kihalt állat- és növényfajok száma nő. A természet iránti érdeklődés felkeltése, a tanulók ez irányú érdeklődésének fokozása ösztársadalmi érdek.

A természetbarát magatartás adaptált és rendszerezett információnyújtás, valamint közvetlen kapcsolat útján valósítható meg. A szemlélet kialakulását erősítheti tanulóinkban a környezetvédelem, egységes szemléletmód kialakítása.

Új szemlélet kialakítását, etikai alapmagatartás keresését célozza meg munkánk. Diákjainkban alakítsuk ki a mostani környezeti szituációkhoz való

alkalmazkodóképesség alapjait, a védekezés lehetőségeit, formáit. Felelősségtudat kialakítása levegő, víz, talaj, növény- és állatfajok iránt.

A környezeti nevelés jelentősége az oktatásban már nem kérdéses, szerepe azonban minden szakon és tantárgyon belül változó. Ennek megfelelően különböző dolgokra lehet a tanulók figyelmét ráirányítani a tanórák során, a végcél azonban minden területen ugyanaz: ráébreszteni a fiatalokat a környezet és a társadalom kapcsolatára, a környezet szerepének változására.

A környezeti nevelés legfontosabb célkitűzései:

- A tanulók legyenek képesek a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik és jogaik gyakorlására,
- A tanulók váljanak érzékenyebbé környezetük állapota iránt,
- Tudjanak tájékozódni térben és időben, igazodjanak el a természeti jelenségek között,
- Ismerjék a környezetvédelem aktuális problémáit,
- A tanulók tudatosan kapcsolódjanak be közvetlen környezetünk értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

Konkrét tevékenységek:

- versenyeken való részvétel,
- környezetünk aktív védelme,
- szaktárgyi órákon, osztályfőnöki órákon, tanulmányi- és osztálykirándulásokon ismeret és tapasztalatszerzés,
- iskolai rendezvények szervezése, tanulmányok készítése

Feladataink

Mivel a környezeti nevelés magatartást formál, elsősorban a tanuló személyes aktivitására kell épülnie, fokozatosan táguló körű együttműködés formájában. Meg kell értetnünk, hogy a környezeti problémák megoldása tudományos, technikai, gazdasági, jogi és politikai tényezők összehangolását jelenti, így azok csak összefogással érhetők el.

Óvodás és iskolás korban az indirekt nevelési módszerek bizonyulnak a leghatékonyabbaknak, ezért elengedhetetlenül fontos, hogy a felelős környezeti magatartás élményközpontú tanulási helyzetek kialakításával és a diákok aktív tevékenysége során szerzett gazdag tapasztalatokkal történjen.

Módszertani ajánlás

Törekedni kell (a tanulók személyes aktivitásának céljából) a környezeti nevelés legeredményesebb tanulásszervezési formáinak, mint:

- önálló megfigyelési feladatok,
- projektmódszer,

valamint leghatékonyabb színtereinek:

- terepfoglalkozás,
- helyi akciók szervezése, lebonyolítása,

fokozatos megismerésére, kidolgozására és bevezetésére integráltan valamennyi iskolánkban oktatott olyan tantárgy keretén belül, ahol a kapcsolat kézenfekvő és természetes. Mindez csak körültekintően, az adott tárgy, diszciplína jellemzőinek, lehetőségeinek és az adott tanulói csoport összetételének, előismereteinek messzemenő figyelembevételével lehetséges.

4.11.1. Környezeti nevelés a tantárgyakban

Tantárgyi keretben különbözőképpen illeszthetjük be a környezeti nevelés kérdését:

- A tanmenet részét képezve, és azzal szerves egységet alkotva önálló modulként kezeljük
- A tanmenet részét képezve nem kezeljük önálló modulként, hanem az adott óra anyagába illesztjük be a környezeti neveléssel kapcsolatos információkat
- Az összefoglalás során szentelünk külön időt a környezeti nevelés kérdésének

Testnevelés

A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében. Értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentősen befolyásolják egészséges testi-lelki fejlődésüket. Sajtáítsanak el sok mozgást igénylő népi játékokat.

Integrált természettudomány

A tanulók ismerjék meg az ökológiai rendszerek felépítését, az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel az ok-okozati összefüggéseket. Ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat, sajtáítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat. Tudjanak a veszélyes hulladékok kezeléséről, a környezetszennyezés (víz, levegő, talaj) hatásáról az állatok életmódjára, viselkedésére. Ismerjék a savas eső és a szennyezett városi levegő hatását a növények életműködésére.

Legyenek ismereteik tanulóinknak a következő témakörökben:

- A sejtek anyagcseréjére ható környezetszennyező anyagok
- UV sugárzás, az ózon- és a zaj szennyezés hatása
- A hormonkezelt növények és állatok hatása az emberi szervezetre
- A radioaktív sugárzás hatása a vérképző szervekre
- Környezetszennyező vegyület hatása az immunrendszerre- az allergiás megbetegedések
- Az egészségtelen táplálkozásra biztató reklámok
- A dohányfüst károsító hatása
- A magzat fejlődését károsító környezetszennyezések
- Az ivarsejteket érő sugárzások örökletes hatása
- A környezetszennyezés hatása az életfeltételek romlására
- A környezetszennyezés megelőzésének lehetőségei
- Az ember szerepe a természetes életközösségek megőrzésében
- A természetes és mesterséges környezetszennyezők

A tanulók ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat. Tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni. Ismerjék meg az

élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgések) egészségkárosítását, tudjanak ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeiről.

A tanulók értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és az épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait. Törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására, rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel.

Földrajz

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat a közvetlen élő és élettelen környezetükről, ismerjék meg és őrizzék a természeti, és az ember alkotta táj szépségeit. Érzékeljék a világ globális problémáit, és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit.

Matematika

A tanulók legyenek képesek a logikus gondolkodásra, fejlődjön lényegkiemelő és szintetizáló képességük. Tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait. Legyenek képesek a reális becslésekre, alakuljon ki bennük a rendszerben való gondolkodás. Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók ismerjék fel a természeti, illetve a művészeti szépség rokonságát. Ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére: tudjanak példát említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulására. Váljanak képessé a természetes alapanyagok kreatív alkalmazására, ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és forma összefüggését.

Ének-zene

A tanulók fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban, vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét. Tudják, hogy az élő, illetve az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek.

Magyar nyelv és irodalom

A tanulóknak alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, legyenek képesek lényeges és lényegtelen információk közötti különbségtételre.

Ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatokat. Tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni.

Ismerjék a könyv- és könyvtár használatot: Dolgozzanak fel környezeti témákat különböző információhordozók felhasználásával.

Történelem

A tanulók értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet, legyenek képesek értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására. Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.

Idegen nyelv

A tanulók váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével. A tanult nyelv segítségével ismerjék meg más népek, országok környezeti problémáit, értsék meg az egész világot érintő globális gondokat.

Technika

A tanulók ismerjék meg a technikai fejlődés történetét és lássák a környezetre gyakorolt hatását. Tudják a szakmai ártalmak hatását az emberi szervezetre. A tanulók legyenek képesek az egészségkárosodás megelőzésére, a technikához kapcsolódó higiéniai követelmények betartására.

Ismerjék a környezetbarát technológiákat, környezetbarát anyagokat, a termékek használatát, sajátítsák el az anyag- és energiatakarékos termelés, illetve gazdálkodás módszereit. Fordítsanak kiemelt figyelmet a munkahelyi környezet tisztaságára, a környezeti biztonságra, a hulladékok szakszerű kezelésére.

Osztályfőnöki tevékenység

Az osztályfőnök a környezeti nevelésben nagy szerepet kap: összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit. Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor lehet hatékony, ha az legalább egy, de inkább az iskola teljes idejére tervezett sokszínű szocializációs program. Javasolt témakörök:

- Életvezetés, családi szokások a múltban, jelenben, ill. merre is haladunk.
- Testi-lelki problémák, a környezet és a megoldás lehetséges módjai.
- A média szerepe életünkben, a tájékoztatás erkölcsé, hirdetések, reklámok.
- Intézmények, civil szervezetek a környezet védelmében.
- Az állampolgári felelősség a környezet „használata” során.

4.11.2. Környezeti nevelés a tanórán kívüli nevelési területeken

A tanórán kívüli nevelési területek (szakkörök, versenyek, vetélkedők) kiváló lehetőséget biztosítanak a környezet tapasztalati úton történő megismerésére. Ezen keretek között a problémák megértése, a tanulók és környezetük viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségeik tisztázása olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja meg, amelyek hagyományos tantermi órák során nem biztosíthatók.

Szakkörök, amelyek keretében kiscsoportos foglalkozásokon egy-egy projekthez kötődően nyílik lehetőség a minket körülvevő környezet behatóbb vizsgálatára.

Versenyek, vetélkedők, ahol a tanórán és a tanórán kívüli tevékenységen elsajátított tudásról tehetnek tanúbizonytságot a tanulók.

Túra során a terepen, tantermen kívül a környezet valóságában megszerezhető tudás, ill. elvégezhető tantervi követelmények teljesítéséhez biztosítunk feltételeket, lehetőségeket. A túra is az ismeretszerzésre összpontosít, adott megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek elvégzésére, pl.: tájolási, tájékozódási gyakorlat, növényhatározás.

Tanulmányi kirándulás, amely lehetőséget ad a jelentős híres érdekes tárgyakkal, esetleg személyekkel, jellegzetes helyekkel való találkozás élményének megélésére.

Környezeti nevelés és az erdei iskola program

Az erdei iskola olyan többnapos, a szorgalmi időszakban megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől eltérő helyszínű, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység, melynek során a tanulás folyamatát- a tanulói képességek fejlesztését, a tananyag elsajátítását- a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő megismerő tevékenységekre építik. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus egészséges életvezetési képességek fejlesztése.

Az erdei iskola tananyagának összeállítási lehetőségei:

Valamely tantárgy, vagy tantárgyak tantervi tartalmának megfelelően

Valamely tantárgy nem tantervi tartalmának megfelelő, hanem a helyben készített vagy alkalmazott, a helyi ismeretekkel kiegészített tananyagát megvalósítva

A szabadon tervezhető kötelező időkeretben önálló, helyi tartalmú tantárgyat, ismeretrendszerrel szervezve

Valamely választott tantárgy tantervének megfelelően

Tantárgyakon átívelő, egyszerre több tantárgyat is szolgáló tartalommal

4.12. Fogyasztóvédelem

Az iskola fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatait az egyes tantárgyak tanmeneteiben fogalmazzuk meg.

5. A nevelő-oktató munka rendje

5.1. Az intézmény gyerekképe

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, fejleszthető, minden gyermek valamiben tehetséges. „Minden gyerek szerethető és nevelhető”. (Dr Hoffmann Rózsa államtitkár)

Általános iskolai nevelés-oktatás

- Tankötelezettség teljesítését szolgáló általános műveltséget megalapozó évfolyamok
- Német nemzetiségi évfolyamok

5.2. Tanulóink életkor-pszichológiai sajátosságai

A képzési szakaszok szerint elkülöníthető főbb csoportokon belül életkori jellemzők szerint tovább kell differenciálnunk:

- Kisgyermekkor, benne óvodáskor 3-(6-8) évig (ügyesedő mozgás, feltűnő a szellemi fejlődés)
- Kölyökkor 5. évtől a serdülésig (nagy energiaigény, nagy mozgásigény)
- Gyermekkor (10-14 év) (az élettani sajátosságokon kívül gyermekkori kedvezményeket és megkötéseket is jelent. Utazási kedvezmény, gyermek csak kísérővel utazhat.)
- Serdülők (14-16 év)
A serdülők domináns személyiség jellemzője a személyes identitás, az „én” – azonosság keresése, a kortárs csoportok erős befolyása.

5.2.1. Iskolánkba

döntően a társadalmi hierarchia alsó, hátrányos rétegeiből érkeznek gyerekek. A szülők általában alacsony képzettségűek, javarészt mezőgazdasági dolgozók, betanított ill. szakmunkások, akiknek nagyobb része közmunka programokban vesz részt. A szülők gyakran munkanélküliséggel küszködnek. Többnyire nehéz anyagi körülmények között élnek, veszélyeztetett és hátrányos helyzetben. Jellemző az alacsony igény szint és a differenciált, alulnivezált kulturális háttér. Meghatározó értékek: pénz, szórakozás, autó, divat, barátok, lakás, tartós fogyasztási cikkek.

Jelentős motívumuk a kudarckerülés, amely passzivitásban, feladatvégzésük halogatásában, elhanyagolásában nyilvánul meg. Gyakori körükben az agresszív viselkedési minták követése. Rövid távon gondolkodnak.

5.2.2. Tanulóink kisebb csoportja

a középosztályból leszakadó ill. oda felemelkedő rétegekből származó szülők gyermekei. A szülők adminisztratív dolgozók, kereskedők, ügyintézők, mezőgazdasági vállalkozók köréből kerülnek ki. A kulturális háttér igen eltérő. Az anyagi körülmények általában kiegyensúlyozottak.

Meghatározó értékek: anyagiak, jó foglalkozás, önállósodás, lakás, kocsik, család és barátok, utazás, nyelvtanulás, fogyasztási cikkek.

Ezek a tanulók teljesítményük sikerének tudatában optimistábbak és küzdőképesebbek, mint a többiek. Jövőképük perspektivikus. Tanulási alapkészségeik jók, bár sok a mechanikusan sulykoló (magoló) közöttük.

Érdeklődésük nyitottabb, bár jellegzetesen a tömegkommunikáció sugallta életstílusra irányuló. A csoportnormákhoz való alkalmazkodásuk jónak mondható.

5.3. A nevelő-oktató munka belső szakaszai

Iskolánkba bárki beiratkozhat, kollégiumunkba bárki kérheti felvételét, aki a megfelelő törvényi előírásoknak megfelel és szülője vállalja az intézmény és a törvényi szabályozás által előírt kötelezettségeket.

5.3.1. A szakaszok száma, időtartama, egymásra épülése

Az intézményünkben folyó oktató - nevelő munka szakaszai a következők

5.3.1. Általános Iskola

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az alapfokú nevelés-oktatás szakaszai a következők:

- Az első-négy évfolyam alsó tagozat
- Az ötödik-nyolcadik évfolyam felső tagozat

Mivel az európai integráció egyik fontos feltétele a nyelvtudás, kiemelt figyelmet fordítunk erre a területre.

Minden osztályban oktatunk egy idegen nyelvet és lehetőséget biztosítunk második idegen nyelv tanulására is.

Lehetőséget biztosítunk az angol nyelv tanulására.

Felzárkóztató és a tehetséggondozó foglalkozásokat végzünk.

Működtetjük művészeti csoportjainkat (énekkar, néptánc, stb.).

Tanítási órán kívül is biztosítjuk a sportolás és a mindennapos testedzés lehetőségét diákjainknak. A testedzés, testmozgás lehetőségét dúsítjuk társas- és nemzetiségi táncal. Működtetjük az iskolai sportkört.

A hátrányos helyzetű, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő roma származású tanulók segítségével a helyi cigány önkormányzattal működünk együtt.

Szervezői és résztvevői vagyunk különböző tantárgyi versenyeknek.

5.4. Nevelő-oktató munka specialitásai

5.4.1. Osztály - és órakeretekben

- Tanulóink jelentős hányada küzd tanulási nehézségekkel. számukra osztályfőnöki órák keretében tanulási technikákat ismertetünk, sajátíttatunk el. Ehhez osztályfőnökeink részére tanulás-módszertani foglalkozásokat szervezünk.
- Tehetséges diákjaink szakkörökben mélyíthetik el tudásukat.

5.4.1.1. Az osztályba, csoportba sorolás elvei és rendje

csoportbontásra kerülhet sor:

- német nemzetiségi órákon
- az idegen nyelvi órákon
- idegen nyelven oktatott tárgy tanóráin
- nagy létszámú osztályban matematika, technika tantárgy óráin

Képesség szerinti differenciált csoportokat hozunk létre a jobb tanulmányi eredmény elérésére. Azonos tananyag esetén a csoportok átjárhatók, amennyiben a tanuló javuló vagy romló eredménye ezt indokolja. Nem képesség szerinti csoportbontást is alkalmazunk. Tantárgyi eredmény vagy szintfelmérés alapja a csoportbontásnak.

5.4.1.2. Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező tanórai foglalkozások besorolási szempontjai

Tanulóink tanórán kívüli foglalkozásokon vehetnek részt. Ezen tanórákat – a rendelkezésünkre álló órakeretből ill. mindenkori szaktanári ellátottságunknak megfelelően - minden év szeptember elsejével hirdetjük meg és a tanév végéig, május 31-ig biztosítjuk az ezeken való részvételt. A meghirdetett foglalkozásokra szeptember 01-30-ig a szaktanárok fogadják a jelentkezést.

A foglalkozások besorolásának sorrendje:

- felzárkóztatás
- versenyekre való felkészítés
- művészeti foglalkozások
- érdeklődési körök

5.4.2. Tanórán kívüli lehetőségek

- Az iskolahasználók igénye szerint, az intézmény anyagi lehetőségeinek függvényében szervezünk felzárkóztató, tehetséggondozó szakköri foglalkozásokat.
- Célunk, hogy minden növendékünk a kötelező tanórai foglalkozásokon túl, érdeklődésének és képességének megfelelően legalább egy szakkör, művészeti csoport vagy sportkör munkájában részt vegyen.
- Szociális hátrányokkal, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő növendékeink érdekében erősítjük gyermek –és ifjúságvédelmi munkánkat. Ehhez igénybe vesszük a védőnők segítségét is.
- A megyei, területi és országos versenyek (Tantárgyi Tanulmányi, és egyéb versenyek) előtt minden érintett területen megszervezzük házi versenyünket, bajnokságainkat.
- Iskolai sportkör

Célja:

Az iskolai sportkör keretein belül lehetőség van a mindennapos testnevelés megvalósítására.

A tehetséges sportolók edzéseken vehetnek részt (grundbirkózás, birkózás, kézilabda, labdarúgás), amelyeken felkészülhetnek a különböző szintű versenyekre és bajnokságokra.

5.5. A tanulói jogviszony

5.5.1. Belépés az iskolába

A tanulók tanulmányi kötelezettségüknek iskolában iskolába járással, illetve a szülő kérésére magántanulóként tehetnek eleget.

Beiratkozás: a tanév rendjében meghatározott napon,

Más iskolából tanuló átvételére a tanév során lehetőség van.

A magántanulói jogviszony létesítésénél és a magántanulókra vonatkozó szabályozásnál figyelembe kell vennünk az Nkt. 2019. évi módosítását. 2019. szeptember 1-től megszűnik a magántanulóság intézménye. Helyébe egyéni munkarend lép.

5.5.1.2. Beiratkozás

Az első évfolyamra történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyi azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, a lakcímet igazoló hatósági igazolványt (lakcímkártya), és az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését igazoló igazolást.

Tanköteles az a gyermek, aki az adott év augusztus 31-ig betölti a hatodik életévét. A tanköteles gyermeket a szülő köteles a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti illetékes vagy választott iskola első évfolyamába beíratni.

Más iskolából történő átvételkor az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványt be kell mutatni és leadni.

5.5.2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének, továbbhaladásának feltételei (átjárhatóság)

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az igazgató a tanulót kérelmére felmentheti a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatékosága, továbbá saját helyzete indokoltá teszi azt.

Az egyéni munkarendes tanulót az iskola valamennyi kötelező foglalkozása alól fel kell menteni.

!!!!!!!. Elsőben félévkor és év végén, illetve másodikban félévkor szöveges értékelést kell adni. A többi évfolyamon év közben rendszeresen érdemjegyekkel minősítik a tanulókat a pedagógusok. A szöveges értékelésről, érdemjegyekről a tanulót, a szülőt rendszeresen értesítjük. A többi évfolyamon a félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján állapítjuk meg.

Az értékelés sokkal bővebb fogalom az osztályozásnál. Az osztályozás mellett is alkalmazzuk a szöveges értékelést, mint a tanulók értékelésének egyik formáját.

5.5.3. *A tanulmányok alatti vizsgák szabályai. Osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, javító vizsga*

Intézményünkben a tanuló osztályozó vizsgát, különbözeti vizsgát és javítóvizsgát tehet. Az osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell az osztályzatait megállapítani. Az osztályozó vizsga időpontját az igazgató határozza meg. A javító- ill. az osztályozó vizsgának írásbeli és szóbeli része van.

A tanulmányok alatti vizsgát az iskolában vizsgabizottság előtt lehet letenni.

Az egyéni munkarendes tanulót szorgalmát és magatartását nem minősítjük, és mentesül a készségtárgyak tanulása alól is.

Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha tanuló nem teljesíti legalább elégséges minősítéssel az évfolyamra előírt követelményeket, tanulmányait csak évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az évfolyamismétlés nem tagadható meg a tanulótól.

Az iskola igazgatója köteles a tanulót segíteni abban, hogy a megkezdett tanulmányait más iskolában folytathassa.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő döntése alapján egyéni munkarendes tanulót tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, illetőleg a tanuló egyénileg készül fel. Külön szabályozás szerint látogathatja a tanítási órákat, foglalkozásokat. Az az iskola, amellyel tanulói jogviszonyban áll, állapítja meg a tanuló érdemjegyeit, osztályzatait és dönt a magasabb évfolyamba lépés feltételeiről.

A tanuló a szülő egyetértésével kérelem alapján előrehozott vizsgát tehet az adott tanév anyagából. Az igazgató a döntés meghozatalánál figyelembe veszi a tanuló képességét, szorgalmát és objektív indokait.

A tanuló az iskola igazgatójának írásbeli engedélyével az iskola 2 vagy több évfolyamára megállapított követelményeket egy tanévben is teljesítheti osztályozó vizsgákkal.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

- a 250 tanítási órát
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 % -át meghaladja, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett a 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 51.§ bekezdésében meghatározott értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már

az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Ha a tanulót nem kötelező tanórai foglalkozásra felvették, a tanítási év végéig a tanórai foglalkozást, a mulasztást, az értékelést és minősítést, továbbá a magasabb évfolyamra lépést úgy kell kezelni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az átjárhatóság az iskolán kívülről jövő tanulók esetében, valamint a belülről változtatni (székhelyiskola, tagiskola) kívánó diákok esetében is biztosított.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal, javítóvizsga esetén a szorgalmi időszak végén bizonyítványosztáskor közölni kell. Az osztályozó és javítóvizsga követelményeit az iskola helyi tantervében, a kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei ill. amelyik tantárgynál nincs munkaközösség a szaktanárok állapítják meg.

5.5.4. A tanulói jogviszony megszűnése

5.5.4.1. Az iskolai tanulmányok befejezése előtt

- Ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.
- Megszüntethető a tanuló jogviszonya
 - a szülő kérésére
 - a tanuló kéréséreTanköteles tanuló esetén szükséges a befogadó iskola írásos nyilatkozata. E nélkül a szülő kérése nem teljesíthető.

5.5.4.2. Az iskolai tanulmányok befejezése után

- A nyolcadik évfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján.
- Jogviszony megszűnése esetén a tanuló köteles elszámolni esetleges tartozásaival (könyvtári könyv, ingyenes tankönyv, térítési díj, osztálypénz, egyéb kölcsönzött eszköz), valamint köteles az osztályfőnök által a felelős a tanuló fel nem használt osztálypénzét a jogviszony megszűnésének napján kifizetni.

6. Pedagógiai folyamat

6.1. Az intézmény tevékenységi rendszere

6.1.1. Kötelező tanórai tevékenység

- kötelező tantárgyak tanítási órái
- kötelezően választható tantárgyak tanítási órái
- szabadon választható tantárgyak tanítási órái

6.1.2. Nem kötelező tanórai tevékenység

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Az iskola a nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezésre álló időkeretet a tanórán kívüli foglalkozások megtartásához és osztálybontáshoz is igénybe veheti.

6.1.3. Tanórán kívüli tevékenységek

Hagyományörző tevékenységek (megemlékezések, ünnepélyek, stb., az SZMSZ -ben leírtakkal összhangban)

- Napközi
- Tanulószoba
- Német nemzetiségi néptánc
- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- Továbbtanulásra előkészítő foglalkozások
- Iskolai sportkör (kézilabda, sakk, labdarúgás, grundbirkózás, asztalitenisz)
- Szakkörök, (művészeti, technikai, szaktárgyi, érdeklődési kör, hobbi, stb. alapján szerveződő)
- Versenyek, vetélkedők (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- Nyelvvizsgára felkészítés. A hatodik évfolyam végére a tanulóknak idegen nyelvből a KER (Közös Európai Referenciakeret) szerinti A1, a nyolcadik évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérniük.
- Szabadidős foglalkozások (színházlátogatások, klubdélutános, táncos rendezvények)
- Az iskola helyiségeinek, eszközeinek egyéni, tanulói használata (könyvtár, számítógép)
- Tanítási napnak számító programok:
- Túrák, kirándulások, táborok,
- Sportnap,

6.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

6.2.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzésnek három tényezőre kell kiterjednie

A bemeneti tényezőkre, célok megjelölésére, illetve a tartalom kiválasztására,

- A folyamatra, azaz az aktuális tanári – tanítványi munkára,
- A kimenetre, a tanulók tanulási tevékenységének eredményére

6.2.1.1. Célok és tartalmak

Célok

A cél a várt eredmény leképzése, ugyanakkor a megelőző eredmények értékelésének terméke. Minden esetben két tényező ellenőrzése szükséges. A megfogalmazott **elvárásoké**, és ezzel összhangban az intézményi **lehetőségeké**.

Az elvárásoknál mindig három tényező vizsgálandó. Mennyire felel meg az iskola:

- A makrotársadalom elvárásainak megfelelően (pl. eredményes, az iskolában eltöltött idő meghatározása, ... stb.)
- A helyi társadalom elvárásai szerint (nemzetiségi, etnikai programok, ... stb.)
- A tanuló és szülei elvárásai alapján (használható, konvertálható tudás, ... stb.)

A fentiek érdekében naprakészen kell ismernünk az Országgyűlés, a szakminisztériumok és a szakmai szervezetek joganyagait Klebelsberg Intézményfenntartó Központ vonatkozó rendeleteit. Kialakított munkakapcsolataink révén pontosan fel kell tárnunk és dolgoznunk a helyi igényeket, és emellett fel kell térképeznünk a jelenlegi, valamint leendő tanulóink és szüleik elvárásait.

Tartalmak

A fentiekben kifejtett célok határozzák meg. Fontos, hogy munkaközösségeink számára kerettanterv és a helyi tanterv álljon rendelkezésre, és szükséges olyan szakirodalom megléte is, amely a tartalmak meghatározásához segítséget ad. Lényeges, hogy nagy hozzáadott értékű programokat futtassunk, ezek ugyanis jól azonosítható egyedi „termékként” jelennek meg a kliensek számára.

A célok és tartalmak nem örök életűek. Amennyiben az ellenőrzés során problémák merülnek fel, ha szükséges, azokon változtatnunk kell.

6.2.1.2. A tanítás – tanulás folyamatának ellenőrzése

A tanítás – tanulás folyamatában a külső célok a tanuló ember belső tulajdonságaiává válnak. Az ellenőrzés első lépésében azt kell vizsgálnunk, hogy a tanár a folyamatszervezéstől halad-e a tanórák megszervezése felé és, hogy fontos akcióiban mindig folyamatokban gondolkodik-e.

A pedagógust érintő ellenőrzés terjedjen ki a tanítás-tanulás folyamatának tervezésében:

- az egész tanévre szólóan (pl. arra, hogy elég „szellősek–e” az egyes tanmenetek, rugalmas tanmenetek készítését és használatát preferáljuk),
- a tematikus, rövid távú tervezésre, az egyes órák anyagára,
- a tanóra tanulásszervezési tevékenységére.

Az ellenőrzésnek arra is ki kell terjednie, hogy ezek a tervek mennyiben felelnek meg az intézményi céloknak.

Fontos a folyamat gondos megtervezése, állandó vizsgálata, hogy a fejlődés biztosított legyen. A folyamatba fektetett munka minősége meghatározza a „termék”, illetve az eredmény minőségét. Magas színvonalú folyamat jól működő rendszert eredményez, az pedig minőségi terméket.

A tanulók tudásának feltérképezése

A tanév elején biztosítanunk kell tantárgyanként néhány órát arra, hogy feltérképezzük tanítványaink ismeretszintjét. Ezt követően a gyengébbeket tanórai foglalkozásokon és korrepetálások alkalmával arra a szintre kell hoznunk, ami már megfelel a minimális követelményeknek.

Ezt követően kerüljön sor az új tanítási egység tervezésére.

Itt a következők ellenőrzendők:

- A tanítás tartalma.
- A tanítás-tanulás szinterei, az, hogy a folyamat csak az iskola falai közötti munkát jelenti-e, vagy bekapcsolódik az iskola falain kívüli szféra is.
- Az, hogy az iskolán belüli tanulási folyamat tervezésénél és kivitelezésénél, a tanítási órák lehetőségén kívül élünk-e a tanulók motiválását és differenciálás alkalmazását lehetővé tevő tanórán kívüli tanítási szintek által adott lehetőségekkel.
- Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a tanítás módszertani kérdéseire is, elsősorban a tanulásszervezés témakörében.

Ki végzi az ellenőrzést?

- Az iskolavezetés.** A vezetésnek terveznie kell az ellenőrzést. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a tanítás-tanulás egész folyamatára. Fontos, hogy megállapodáson alapuljon. Tisztázni és pontosítani kell, hogy ki mikor és kinek az óráját látogatja, és hogy a látogatást követően milyen szempontok alapján elemzik, értékelik az adott tanórát vagy tanórákat. Alapelvünk az, hogy a vezetőknek segítve, támogatva kell ellenőrizniük.
- Az iskolavezetésnek követnie és segítenie kell a folyamatokat.
- A szakmai munkaközösségek.** Az úgynevezett „sorslátogatások” - amelyek csak támogató jellegűek lehetnek – a munkaközösségek munkájának alapvető részei.
- Az óralátogatások azt eredményezik, hogy a kollegák azokat megvitatják, a pozitívumokból tanulnak, a negatívumokat segítik kiküszöbölni.

6.2.1.3. A tanulási tevékenység eredményének ellenőrzése

A diákok teljesítményének javulása csak hosszabb távon képzelhető el úgy, ha a tanítás – tanulás folyamatát állandóan ellenőrizzük és fejlesztjük. Alapszabálynak tekintjük, hogy mindenkit csak önmagához mérünk.

Az ellenőrzés hagyományos eszközszerkezere (feleletek, dolgozatok vizsgák, ... stb.) ma is használható, de új formák meghonosítása is szükséges.

Fontos, hogy minden tanuló tudja, ki mikor és milyen formában ellenőriz, és legalább ilyen fontos, hogy a tanulók előzetes tájékoztatást kapjanak a pedagógusok értékelési szempontrendszeréről. A diák nem lehet kiszolgáltatott.

6.2.2. Mérés

Az értékelés mindig a valóságot tükröző képre vonatkozik. Fontos része, nélkülözhetetlen eleme az információ gyűjtése, melynek egyik módja a mérés. A mérés az értékelés alapja, amely önmagában még nem jelent értékelést. Olyan tevékenység, amelynek eredményeképpen a vizsgált jelenség számszerűen jellemezhetővé, más hasonló jelenségekkel objektíven összehasonlíthatóvá válik. A mérés leíró folyamat, eredménye mennyiségi.

Mindig rendelkeznie kell a következő kritériumokkal:

- **Érvényesség.** Azt a speciális célt kell szolgálnia, aminek érdekében létrehoztuk.
- **Megbízhatóság.** Számba kell vennie az elsajátítandó tananyag fő területeit, és meg kell határoznia az egyes tudásterületek fontosságát.

A mérés vonatkozhat:

- **Egyénre.** Célja ebben az esetben olyan információk gyűjtése, amelyek hozzásegítenek az egyén értékeléséhez.
- **Csoportra.** Ekkor azt mutatja meg, hogy egy adott csoportnak, osztálynak, ... stb. milyen eredményei vannak, milyen tipikus nehézségekkel küzd.
- **Időben vonatkozhat**
 - **A múltra.** Ebben az esetben a folyamat végén elért eredmény teljesítmény értékelésének alapjául szolgál.
 - **A jelenre.** Ekkor segíti a tanítás – tanulás folyamatának szabályozását.
 - **A jövőre.** Ebben az esetben a mért jellemzőknek, képességeknek kapcsolatban kell lenniük a jövőendő sikerekkel.

Mérés a tanítás – tanulás folyamatának különböző fázisaiban

- **Előmérések.** A tanulási folyamat elején alkalmazzuk, abból a célból, hogy megtudjuk, hogyan áll a tanuló.
- **Diagnosztikus értékelést segítő mérések.** Annak megállapításában segítenek, hogy mi okozza a tanulási nehézségeket, és meghatározza azt, hogy miből.
- **Formatív értékelést segítő mérések.** Feladatuk, hogy a tanár és a diák visszajelzéseket kapjon arról, hogy a kitűzött cél elérésében hol tartanak.
- **Eredmények értékelését segítő szummatív mérések.**

A mérés módszerének jó megválasztása érdekében tudnunk kell, hogy:

- Egy oktatási cél mérésére több módszer is alkalmas. A választásnál mindig mérlegelni kell.
- Egyetlen mérési módszer sem alkalmas önmagában arra, hogy a tanulói képességek szélesebb körét megvizsgálja.
- Figyelembe kell vennünk, hogy a mérés hatékonysága és az arra fordított idő és energia egymással egyenesen arányos.
- A használandó mérőeszköz alkalmasságáról elővizsgálatot kell végeznünk a hatékonyság kipróbálására.

A mérés módszerének meghatározását és a mérőeszköz kiválasztását két lépésben végezzük:

- A rendelkezésekre álló mérőeszközök megismerése a szakirodalom és egyéb dokumentációk alapján
- A kiválasztott mérési módszer és a hozzá tartozó mérőeszköz kipróbálása.

Csak a saját programunkban érvényes mérési módszereket alkalmazhatunk. Olyanokat,

- Amelyek olyan pontosan mérik a kiválasztott oktatási célokat, amennyire csak lehetséges.
- Amelyek segítségével világos megállapítások fogalmazhatók meg a szummatív és formatív értékelés eredményeiről és a tanulási – tanítási folyamat javításáról.

6.2.2.1. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelést tanító nevelő végzi el 5.-8. évfolyamokon a testnevelés órákon, tanévenként a tanév rendjében meghatározott időpontban. A felmérés a „NETFIT” teszt alapján került összeállításra. A mérés eredménye alapján a pedagógus a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősíti. Az évente kapott eredményeket összehasonlítja és feltölti a NETFIT informatikai felületre.

6.2.3. Értékelés

Minden emberi tevékenység természetes velejárója a visszajelzés igénye. Az iskola partnereinek (diáknak, tanárnak, szülőnek, stb.) tudnia kell, hol tartunk, milyen minőséget képviselünk, min kell változtatnunk, merre tartunk, mit szeretnénk elérni. Mindezekre az iskolai munka értékelése ad választ. Ennek folyamatosnak kell lennie, szervesen kell illeszkednie minden iskolai munkafolyamatba. Lényegében a különböző munkafolyamatok figyeléséről, megerősítéséről, illetve a jobbtárra irányuló törekvésről van szó. Ilyen értelemben az értékelés nem más, mint egy motivált magatartásforma.

6.2.3.1. Az intézményi munka értékelésének céljai

- Minőségbiztosítás/fejlesztés az iskolai munka minden szintjén és területén.
- Eredményességre törekvés a személyiségfejlesztésben, a továbbtanulásban, stb.
- Motiváció (tanulói, tanári, szülői)
- Kontroll (ellenőrzés, korrekció)
- Jövőkép alakítás.

6.2.3.2. Az értékelés alapelvei

- Terjedjen ki az iskolai élet egészére (egyénekre és közösségekre is)
- Legyen folyamatba ágyazott, kiszámítható, megalapozott.
- Törekedjen az objektivitásra, igazságosságra, komplexitásra.
- Személyre, közösségre szólóan ösztönözzön, fejlesztő szándékú legyen.

- Az értékelés az iskolánkban elfogadott követelményrendszerre épüljön, biztosítva a követelmények nyilvánosságát (SZMSZ, Házirend, munkaköri leírások, tantervi követelmények, stb.)

6.2.3.3. Az értékelés rendje

amit értékelni kell	akik értékelik	az értékelés rendszeressége	az értékelés formája
pedagógiai programunk	iskolavezetés	- évente	- írásban
helyi tantervünk	munkaközösségek	- évente	- írásban
kiemelkedő tanulmányi, illetve sporteredmények	szaktanár, osztályfőnök, illetve az igazgató	- amikor aktuális	- írásban, az oszt. köz., illetve az iskola közössége előtt - szóban
nagyobb osztály, illetve iskolai rendezvény	osztályfőnök, ill. igazgató tagintézmény vezető	- amikor aktuális	- az osztályközösség, illetve a tantestület, az iskola közössége előtt szóban, a legkiemelkedőbbeket írásban is
magatartás, szorgalom	osztályfőnök, szaktanárok, osztálytanító	- esetenként - félévenként	- szóban - érdemjeggyel írásban - szöveges értékelés
tanulmányi munka	szaktanár osztályfőnök igazgató, tagint. vez. osztálytanító	- folyamatosan a tantárgy heti óraszámától függően - félévkor - év végén - félévkor - év végén	- szóban - érdemjegy az ellenőrző könyvbe - ellenőrző könyvbe - bizonyítványba - szóban, írásban - szóban, írásban - szöveges értékel. Szabályai szerint
a vizsgázók teljesítménye	szaktanár	- amikor aktuális	- szóban és írásban
tantárgyi mérés eredménye	munkaközösség-vezetők	- amikor aktuális	- írásban
munkaközösségek munkája	Igazgató Tagintézmény vezető munkaközösség-vezetők	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
technikai dolgozók munkája	gazdasági vezető gondnok	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
tanárok, tantestület munkája	igazgató tagintézmény vezető munkaközösség-vezetők	- amikor aktuális - félévkor - év végén	- szóban és írásban
igazgató és igazgatóhelyettes tagintézmény vezető	nevelőtestület gazdasági csoport	- évente	- szóban és kérdőívvel

tagint. vez. helyettesek munkája			
az iskolai munka	kliensek (szülők közössége, stb.)	- évente	- szóban és írásban
a könyvtárosok munkája	Igazgató Tagintézmény vezető	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
a diákmozgalom tevékenysége	igazgató DÖK támogató tanárok	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
az iskola ügyviteli munkája	igazgató	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
iskolai alapítvány	kuratórium vezetője	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység	igazgató gyerm. és ifj. felelős	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
munka- és tűzvédelmi tevékenység	igazgató	- félévkor - év végén	- szóban és írásban
az oktató-nevelő munka körülményei	igazgató tagint. vezető munkaközösség- vezetők	- félévkor - év végén	- írásban, szóban
épület rendje, tisztasága	tagintézmény- vezető	- félévkor - év végén	- szóban és írásban

Az értékelés rendje mellett működtetjük az intézményi önértékelés rendszerét a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet intézményi önértékelésre vonatkozó előírásai alapján.

6.2.3.4. A tanulók értékelése

Az értékelés fogalma

Az értékelés az a tevékenység, amelynek segítségével egy adott tárgyra vonatkozó értékítéletet fogalmazunk meg.

Az értékelés célja

A tanítás-tanulás folyamatában gyűjtött információk elemzése, rendezése, viszonyítása a célokhoz és a követelményekhez. (A valóságot tükröző és az elvárt állapotot bemutató adatok összehasonlításának eredményeként jelennek meg az értékítéletek.)

- folyamatos, rendszeres tanulásra késztetés
- szembesítés az elvégzett munka mennyiségével, minőségével és értékével
- a megszerzett tudás elismerése, jutalmazása
- önismeret, önértékelési képesség kialakítása, a személyiség fejlesztése

Az értékelés funkciói

- *A szabályozási funkció*
A tanítás a tanulás irányítása, segítése. A tanár szerepe, hogy a tanuló igényeinek megfelelő tanulási feltételeket biztosítsa. Ehhez szükséges, hogy:
 - megfelelő célokat határozzon meg,
 - adja meg a tanuló helyzetét az elérni kívánt célokhoz képest,
 - tervezze meg a szükséges korrekciókat.Ebben a folyamatszabályozásban az értékelésnek központi szerepe van, a sikeres tanulásirányítás elemi feltétele. Ennek a tevékenységnek az eredményét aztán újra értékelni kell, hogy dönten tudjon a tanár arról, hogy milyen további korrekcióra van szüksége a diáknak.
- *Orientációs funkció*
Az orientációs (pályaválasztási tanácsadó) tevékenységben az értékelés a tanuló általános képességeire irányul (értelmi képességek, személyiségvonások, érdeklődési irányok, ... stb.) Az orientációs értékelés a személyiség fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen, mert segíti a tanulót abban, hogy mennyi erőbefektetésre és milyen sikerre számíthat egy adott pálya választása esetén.
- *Tanúsítási funkció*
Az értékelés tanúsító funkciója azt jelenti, hogy az értékelést (bizonyítványt) kiadó iskola igazolja, hogy a tanuló rendelkezik meghatározott képességekkel.

Az értékelés típusai

- *Az értékelés természete szerint*
 - maximális teljesítményre irányuló mérés (sporteredmények,)
- - tipikus teljesítményre irányuló mérés

A differenciálás lehetősége szerint

- Egyénre vonatkozó értékelés
- Csoportos értékelés

- *A tanítási-tanulási folyamat különböző fázisaiban alkalmazott értékelés*

- Diagnosztizáló értékelés (előzetes értékelés) során állapítjuk meg a tanuló előzetes tudását, képességeit, amelyekre a tanítás során építhetünk, vagy amelyet – mert hiányzik – pótolnunk kell. Az értékelés során osztályzattal általában nem minősíthetjük.
- Formatív értékelés (közbülső értékelés) az oktatási folyamat közben történik, melynek során a pedagógus visszajelzést kap a tanuló teljesítményéről, és ennek figyelembe vételével szervezi további munkáját. A formatív értékelés (segítő-formáló) kizárólagos célja visszacsatolás biztosítása a tanárnak és tanulónak egyaránt. Ez az értékelés nem fordítható le osztályzatokra. A formáló értékelés olyan korrekciót jelent, amely nélkül a tanulás nem mehet végbe. Eszközei főleg a pedagógus által készített feladatlapok, szóban feltett kérdések, a tanulók megfigyelése.
- Fejlesztő értékelés (a tanulási folyamat szerves része). A tanuló aktív részese a saját tanulási folyamatának. A tanuló érdekeltté válik saját hibáinak, hiányosságainak feltárásában és abban, hogy ezekben maga is szembe nézzen. A fejlesztő értékelésnek fontos szerepe van a tanulók önértékelésének fejlesztésében. A tanítás nem közlés, nem ismeretátadás, hanem a tanulás segítése. A komplex értékelő megbeszélés. Segítség ahhoz, hogy a végeredmény jobban sikerüljön. A tanulók kompetenciáinak fejlődését hosszabb távon is nyomon követjük. Szöveges értékelés szinte elválaszthatatlan a tanítás többi elemétől. Hozzá kapcsolódik fejlődési feljegyzésekkel ellátott tanulói portfólió alkalmazása.
- Szummatív értékelésre (összegző, lezáró értékelés) egy-egy nagyobb tanítási egység, témakör befejezésekor kerül sor. Az első három évfolyamon és a negyedik évfolyam félévkor szöveges értékelés. Negyedik osztály második félévében és a többi évfolyamon az értékelés eredménye osztályzattal is minősítésre kerül.

- *Az értékelés időbeli irányulása szerint: a múltra, a jelenre és a jövőre vonatkozó értékelés*

A múltra vonatkozó értékelés

A múltra vonatkozó értékelés általában egy tanulási folyamat végén elért teljesítményre irányul, ezért szándékai szerint szummatív értékelés.

(pl. bizonyítvány, ami igazolja, hogy tulajdonosa bizonyos ismereteket már elsajátított)

A jelenre vonatkozó értékelés

A jelenre vonatkozó értékelés tartalmát a pedagógus előírásainak való megfelelés képezi, szándékai alapján formatív értékelés.

(pl. a tanítás-tanulás folyamatában alkalmazott számonkérés, melynek funkciója a folyamat szabályozása)

A jövőre vonatkozó értékelés

A jövőre vonatkozó értékelés szándékai szerint előrejelző értékelés. Azon képességek vizsgálata történik, melyek alkalmassá teszik a tanulót az adott típusú iskolába történő megfelelésre (pl. központi felvételin)

- *Az eredmények értelmezésének módja szerint*

Kritérium alapú értékelés

A kritérium alapú értékelés alkalmával a tanuló teljesítményét egy előre megadott etalonhoz viszonyítjuk, amely a kívánatos optimális teljesítményt tartalmazza. Standard feladatlapok, dolgozatok

Norma alapú értékelés

Norma alapú értékelés esetén a tanulók teljesítményeit egymás között rangsoroljuk.

- *Az értékelés objektivitása alapján*

Objektív értékelés

Az objektív értékelésnél a minősítés kritériumai egyértelműen adottak, a különböző értékelők azonos módon minősítik a teljesítményeket.

Szubjektív értékelés

A szubjektív értékelés kritériumait minden értékelő maga határozza meg, így a különböző értékelők által adott minősítések lényegesen eltérhetnek.

A tanulók értékelésének alapelvei

- Az értékelés a pedagógiai programmal összhangban a tanár joga és kötelessége, szakmai és pedagógiai kifogástalanságáért ő felel.
- Félévkor és év végén a tanuló értékelését az osztály nyilvánossága előtt végezzük.
- Fejlesztő, ösztönző jellegű legyen.
- Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű.
- Folyamatosságot biztosítson.
- A tantervi, NAT-os, helyi követelményrendszerre épüljön.
- A szóbeli és írásbeli értékelés optimális arányát biztosítsa.
- Legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).
- Félelemmentes légkörben történjen.

- Az érdemjegyet a tanuló vagy a tanár írja be ellenőrzőjébe, és a tanuló hetente aláírhatja szüleivel. Ezt az osztályfőnök ellenőrzi. A szöveges értékelés félévkor és év végén kötelező, szöveges értékelés lehetséges számítógépes program felhasználásával, de lehetséges a pedagógus felelőssége alapján szabados mondatok megfogalmazásával. Szöveges értékelést csak első évfolyamon félévkor és tanév végén. A többi évfolyamon (második, nyolcadik) a félévi és év végi értékelés osztályzattal történik. Bekerül félévkor az osztálynaplóba, év végén az osztálynaplóba, a bizonyítványba, és a törzslapra.
- A félévi osztályzatokat az ellenőrzőbe, az év végieket a bizonyítványba írja az osztályfőnök.
- A jegy, osztályzat a félévi ill. az éves munka értékelése.
- A félévi év végi osztályzatoknál a témazáró dolgozat jegyei súlyozottan szerepelnek. (két feleletjegy értékű)
- A tanuló javára a tanító-tanár figyelembe veheti az órai aktivitást, a fejlődési tendenciát.
- A tanító-tanár figyelembe veszi az értékelésnél a tanórán kívüli szaktárgyi tevékenységet, a versenyeredményeket is. A kiemelkedő eredményeket az iskola nyilvánossága előtt elismeri.

A tanulók értékelésének formái

- *Személyes, szóbeli értékelés*
 - tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad,
 - a tanár a tanórán kívüli lehetőségeket is felhasználja,
 - a tanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor,
 - a fogadó órákon,
 - a szülői értekezleteken az osztályfőnök által,
 - az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás és szorgalom jegyek kapcsán,
 - az osztályfőnök által a naplók és ellenőrzők havi felülvizsgálatakor,
 - az iskola által szervezett programok értékelésekor (iskolai műsorok, vetélkedők, kirándulások, színházlátogatások, stb. kapcsán),
 - a tantestület előtt (szélsőséges esetekben),
 - az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által.
- *Értékelés írásban*
 - a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve fegyelmi vétségek, stb.),
 - dicséretnek, illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe,
 - a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei, szöveges értékelés. Elvárás, hogy a százalékolás, érdemjegy mellett a szaktanárok a dolgozatokat szövegesen is értékeljék.
 - külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok, ... stb.),

○ *Értékelés és minősítés*

Az értékelés és minősítés gyakorlatát tantárgyanként kell megtervezni, és munkaközösségi szinten kell elfogadni. Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk, és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak kerettantervi, helyi tantervi követelményrendszerét minden tanár köteles betartani. A szaktanárok a tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Az ismertetésnek írásbeli formában is meg kell lennie. Minden tantárgy esetében külön-külön meg kell határozni, hogy melyik évfolyamon, mely témánál, milyen típusait alkalmazzuk az értékelésnek, szöveges értékelésnek, ellenőrzésnek. A tanmenetekben jelölni kell a témazáró, a félévi és év végi írásbeli mérések időpontjait. A tanulókkal és szüleikkel közölni kell az adott tantárgy haladási ütemtervét, benne az írásbeli mérések időpontjait. A pedagógus a mérés, ellenőrzés során szerez információkat a tanuló teljesítményéről, fejlődéséről, ...stb., amelyeket az értékeléskor figyelembe vesz.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben az első évfolyam kivételével minden tárgyból érdemjeggyel – a heti egy illetve kétórás tantárgyakból félévenként minimum három, a heti három és annál több órás tantárgyakból minimum négy - értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük. A diákok tanórai aktivitását és pluszként elvégzett munkákat is figyelembe vesszük az értékelésnél.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését is minősítését az osztályfőnök, az osztályban tanító pedagógusok (az oktató) véleményének kikérésével végzi.

Az érdemjegyekről a tanulót és szülőjét az ellenőrző könyv útján rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A szöveges értékelésről, az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor az ellenőrző könyv, év végén a bizonyítvány útján értesíteni kell.

Az érdemjegyek és az osztályzatok a következők:

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);
- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2);
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A magatartás és szorgalom értékelésének iskolai követelményei

A magatartás és szorgalom minősítése az osztályfőnök feladata, de kikéri az osztály, a tanuló és az osztályban tanító tanárok véleményét is.

A magatartás minősítésének fő területei:

- személyiségjegyek és azok változása
- munkához való viszony, felelősségérzet
- viselkedési normák, az általános emberi értékek elfogadása
- közösségi tevékenység
- a tanulókra vonatkozó szabályok betartása

A tanuló magatartása

Példás

- aktív a tanítási órákon, és más foglalkozásokon, rendszerető
- a közösségért felelős, megbízást önként vállal, segítőkész, önzetlen
- tisztelettudó nevelőivel, tanuló társaival
- a Házirendet megtartja, mások fegyelemsértését bírálja
- szorgalma legalább jó
- nincs semmiféle elmarasztalása és a félév során nincs igazolatlan órája sem
- példamutató magaviseletű

Jó

- a közösségi munkában nem kezdeményező, de a rábízott munkát ellátja
- általában tisztelettudó, csak ritkán feledkezik meg a kultúrált viselkedésről
- rendszeretete ellen súlyosabb kifogás nem merült fel
- igazolatlan mulasztása az adott félévben legfeljebb 1, az adott tanévben legfeljebb 3 óra

Változó

- passzív, nem érez felelősséget a közösség sorsáért
- gyakran fegyelmezetlen, tanáraival és az intézmény dolgozóival szemben többször tiszteletlen
- szándékosan vét a Házirend szabályai ellen
- igazolatlan mulasztása az adott félévben legfeljebb 6, az adott tanévben legfeljebb 12 óra
- a tanítási órákat és foglalkozásokat zavarja
- tanítási órákon és foglalkozásokon nem képességeihez mérten teljesít

Rossz

- összeférhetetlen, kötekedő, szándékos rendbontó
- trágár kifejezéseket használ, tiszteletlen, erőszakoskodó, goromba
- a Házirendet gyakran és tudatosan megszegi, súlyos fegyelmi vétséget követ el
- igazgatói vagy tantestületi büntetésben részesült és magatartásában nincs pozitív változás
- igazolatlan mulasztása az adott félévben meghaladja az 5, az adott tanévben a 10 órát
- a tanítási órákat és foglalkozásokat fegyelmező eljárást igénylően zavarja

A szorgalom minősítésének fő területei:

- a tanulmányi követelmények képességhez viszonyított teljesítése, folyamatossága
- kötelességtudat
- érdeklődés, aktivitás, önként vállalt feladat
- önálló tevékenység, az önállóság szintje

A tanuló szorgalma

Példás

- munkavégzése rendszeres, kötelességtudó, külön feladatokat is vállal
- képességeinek megfelelő teljesítményt mutat
- tantestületi vagy igazgatói dicsérete van és ez összefügg tanulmányi munkájával

Jó

- teljesítménye jó, kötelességtudó, de nem minden tantárgyban kifogástalan
- nem tartja az előző év/ek/ eredményeit
- esetenként figyelmetlen, néha érdektelenség figyelhető meg nála
- ha valamilyen tanulmányi jellegű tevékenységért szaktanári dicséretet kapott, és szorgalma általában egyenletes

Változó

- kötelességmulasztása gyakori az otthoni és az iskolai feladatteljesítésben
- a tanítási órákon a munka elvégzésére gyakran figyelmeztetni kell
- képességeihez mérten alacsonyabb teljesítményt nyújt, ellenőrzésre szorul
- osztályzatai egyenetlenek, több tárgyból rontott
- elégtelen félévi/év végi osztályzat esetén változónál jobb jegyet nem kaphat

Hanyag

- tanulmányi kötelezettségét rendszeresen elhanyagolja
- a tanulás nem érdekli, segítséget nem vesz igénybe, tanulmányi munkáján figyelmeztetés ellenére sem változtat
- rendszeres ellenőrzésre szorul, lusta, feladatait nem teljesíti
- képességénél jóval gyengébb teljesítményt nyújt
- kettő vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott

Szöveges értékelés, félévi és év végi osztályzatok megállapítása

Az egyes tanulók félévi és év végi szöveges értékelését és osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten tekinti át. Év végén a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanulók magasabb évfolyamba lépéséről, Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógus figyelmét, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az értékelés nyilvános fórumai

- bemutató órák,
- speciális tantárgyi felmérések külső, illetve belső szervezésben,
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, tanévnyitó ünnepélyek, iskolai rendezvények),
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események),
- iskolai szervezésű vetélkedők,
- szakköri, osztályprodukumok kiállítása,

Vizsgák

- Az osztályozó vizsgákat a tanév helyi rendjének megfelelően szervezzük.
- A javító vizsgákat a tanév megkezdése előtt szervezzük iskolánkban.
- A különbözeti vizsgáknál a kerettanterv, helyi tanterv követelményei a mérvadóak.

Eljárási szabályok

A szülő az iskola döntése vagy intézkedése, illetve intézkedés elmulasztása ellen a tanuló érdekében eljárást indíthat - magatartás, szorgalom és a tanulmányok minősítése vonatkozásában - abban az esetben, ha a minősítés nem az iskola által alkalmazott kerettanterv, helyi tantervben meghatározottak alapján történt, illetve a minősítéssel összefüggő eljárás jogszabályba vagy a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik.

Értékelési hagyományok

Az iskola értékelési-ellenőrzési rendszere kiegészül a Házirendben rögzített: jutalmazás, elismerés, büntetés alkalmazásával.

A tantestület ítéli oda évente „Az év tanulója” valamint az „Év sportolója” a „Jó tanuló, jó sportoló” címeket. A feltételeket az iskola házirendje szabályozza.

A tanulók jutalmazása

- *Szaktanári dicséret*
- *Osztályfőnöki dicséret*
- *Igazgatói dicséret*
- *Nevelőtestületi dicséret*
- *"Jó tanuló - jó sportoló" cím*
- *"Az év tanulója" cím*
- *„Az év sportolója” cím*
- *Iskoláért plakett*
- *AS érem*

A tanulók elmarasztalása

- Szaktanári figyelmeztetés
- Osztályfőnöki figyelmeztetés
- Osztályfőnöki intés
- Írásbeli igazgatói tagintézmény-vezetői figyelmeztetés
- Igazgatói intés

- Megrovás (igazgatói hatáskör)
- Szigorú megrovás (igazgatói hatáskör)
- Nevelőtestületi fegyelmi büntetés

6.2.3.5. Az írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Általános követelmények

- A számonkérés nem lehet fegyelmezés és büntetés eszköze.
- Egy tanítási napon maximum 2 témazáró vagy 2 ellenőrző dolgozat íratható.
- A szóbeli és írásbeli számonkérés arányainak megfelelőeknek kell lenniük.
- A számonkérés a diákkal egyeztetett anyagból történhet.
- Vegyük figyelembe a beszámoltatásnál, hogy a tanuló írásban vagy szóban képes jobban kifejezni magát.

Beszámolók

Évfolyam	Félév	Év vége
1-8.	-	Minden osztályban, minden tantárgyból egységes írásbeli felmérő dolgozat 45 percen kivéve rajz, technika, ének-zene, testnevelés

Írásbeli feleltetés

Alkalmazását a tanév első tanítási óráján a szaktanár köteles jelezni tanítványainak, a gyakoriság (hány tanítási óránként, vagy milyen más követhető beosztás szerint?) megjelölésével.

Témazáró

- Témazárók időpontjának meghatározása az év eleji tematikában, de a megíratás előtt legalább egy héttel ismét fel kell hívni a figyelmet a témazáró időpontjára. Módosítása csak az osztályközösség egyetértésével, a tanulmányi munka eredményességének javára történhet!
- 6. órában lehetőleg ne történjék
- Formája: dolgozatfüzet (több évig használható), megrendelt feladatlapok, vagy a tanár által készített feladatlap, iskolai feladatbankból vett, beszerzett feladatlap, esetleg összefűzhető lapok. Elvárás az olvasható írás, a rendezett külalak.
- Írja: az egész osztály
- Értékelése. Minden alkalommal szöveges értékelés, érdemjeggyel, százalékos formában (a százalékos pontszámok legyenek ismertek a tanulók előtt)
- Szöveges értékelés
Funkciója elsősorban a helyzetfeltárás, visszajelzés. Derüljön ki belőle a gyerek erősségei és gyengeségei., mindenképpen serkentő hatású legyen. Ki kell fejeznie magát a teljesítményt és a tanuló tantárgyhoz, tanulási folyamathoz való viszonyulását. A

szöveges értékelés legyen személyre szabott, árnyalt, előremutató. Mindig törekedni kell az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető fogalmazásra. Törekedjünk arra, hogy sokféle érték derüljön ki a gyerekekről. A szöveges értékelés kritikát is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is. Legyen érthető a gyerek és a szülő számára is. Ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be. A diákok osztályzat mellett negyedéves néhány mondatos szöveges értékelést is kapnak.

- Javítása: 10 munkanapon belül
- Az érdemjegy naplóba írása piros színnel történik.
2018/2019. tanévtől bevezetésre került az E-napló alkalmazása. Bejegyzése az E-napló jelölése szerint. Az E-napló a naplózás technikai formája.
- Javítódolgozat: tanári megítélés szerint egy héten belül
- A pótló írásbeli a tanár megítélése szerint íratható
- A témazárón meg nem jelenő diákoknak hiányzásukat igazolniuk kell.

Adott évfolyamon azonos dolgozatok (Összehasonlítható az egyes osztályok teljesítménye.)

A hiányzó tanulók a mulasztást követő első órán pótolhatják a számot adást.

Célszerű, hogy a tanuló írásban kapja meg a kérdés(ek)e)t
Tartalmazzon egyszerű, közepes és nehezebb feladatokat is
(Esetleg plusz pontok szerzéséért plusz feladatokat is.)

A feladatok egy része kapcsolódjon a mindennapi élethez.
Legyenek ismertek a felhasználható, illetve szükséges felszerelések, segédeszközök

Adott tanítási napon maximum 2 témazáró dolgozat íratható.

Táblázat formájában célszerű a tanári faliújságon heti/havi bontásban kiírni a tervezett dolgozatokat.

Ellenőrző dolgozat

- nagyobb résztéma feldolgozásának, megértésének szintjét feltáró.
Kérdései nem vonatkozhatnak a teljes téma átfogó ismeretére.
- Formája: dolgozatfüzetbe, összefűzhető lapokra íratott munka.
- Javítása: 10 munkanapon belül
 - Az érdemjegy naplóba írása zöld színnel történik. . 2018/2019. tanévtől bevezetésre került az E-napló alkalmazása. Bejegyzése az E-napló jelölése szerint.
- Pótlása: lehetséges legkorábban a mulasztást követő első tanórán

Tervezett időpontját legalább 3 tanítási nappal korábban kell jelezni a tanulók számára, és egyeztetni szükséges más tantárgyak tanáraival is, a napi aránytalan túlterhelés elkerülése végett.

Írásbeli feleltetés (röpdolgozat)

Az adott tanórán elsajátítottak ellenőrzése a tanítási óra végén. Az órán elhangzott és feldolgozott tananyagból az adott óra végén tesztjelleggel (feleletválasztásos vagy kiegészítéses) a füzetbe íratva

Az előző órán (egy nappal korábban) feldolgozott anyagrészből

- Maximum két óra anyagából és a hozzá tartozó feladatokból.
- Legalább 3 írásban feltett kérdéssel
- Formája: tanár által kiosztott lapokra, vagy dolgozatfüzetbe
- Írja: néhány tanuló
 egész osztály
- Értékelése: érdemjeggyel
 százalékos formában
 szöveges értékeléssel, illetve a három forma
 kombinálásával
- Javítási ideje: 10 munkanapon belül

- Az érdemjegy naplóba írása zöld színnel történik ill. E-napló jelölése szerint.
 - Alkalmazása a rendszeres tanulásra való készítés miatt kívánatos
 - Előzetes bejelentés nélkül íratható, de a tanulók tudják, hogy ez bármely órán megtörténhet
 - 2-3 óránként célszerű íratni
 - Célszerű, hogy a tanuló írásban kapja meg a kérdés(ek)e)t
 - A ponthatárok igazodjanak a kérdések nehézségi fokához

Szóbeli feleltetés

- Időtartama: legkevesebb 5 perc
- Az előző tanítási napo(ko)n már feldolgozott anyagrészből minimum 3 kérdés szóbeli, vagy írásbeli feladásával, szóbeli válaszadással történjen és a felelőn kívül még további tanulók is jelen legyenek. A számonkért anyagrésztől feleltetés közben eltérni csak olyan módon lehet, ha a tanár jelzi: a kitérő nem számít bele a felelet értékelésébe! Tilos a feleltetés előtt, közben vagy utána a tanuló korábbi viselkedésére utalásokat tenni, megfélemlíteni, vagy megszégyeníteni!
A felelet lezárásakor rövid pedagógiai célzatú értékelés keretében határozottan és érthetően közölni kell az érdemjegyet, amelyet kék színnel a naplóban, E-naplóban rögzíteni szükséges.
- Legyen rendszeres.(Ez elősegítheti az óráról órára való készülést.)
- Felsőbb évfolyamokon kívánatosak az önálló –tanári segítség nélküli – feleltetések
- A tanári kérdések a tanuló tudásának megismerésére irányuljanak. (Ne arra, amit nem tud)

Kiselőadás, prezentáció

- Önálló felkészüléssel, a tanár által megadott témakörökből választva.

Házi dolgozatok/projekt munkák

- Az elkészítés határideje előtt legalább egy hónappal be kell jelenteni.
- A kiadott feladat(ok) szervesen kapcsolódjanak a tananyaghoz, annak feldolgozásához.
- Értékelése: érdemjeggyel
százalékos formában
szöveges értékeléssel, illetve a három forma kombinálásával
- Javítási ideje: 10 munkanapon belül
- Az érdemjegy naplóba írása fekete színnel történik E-naplóban alkalmazott jelölés szerint.
- A projektoktatás értékelési formái
A zárás és értékelés magában foglalja a projekt bemutatását, valamint a bemutatott produktumok értékelését. Az értékelés kritériumait előre közölni kell a tanulókkal. A tanulók bemutatják munkájukat az iskola szűkebb vagy tágabb közösségének. Ilyen pl. az erdei iskolai beszámoló. A produktum bemutatásával kezdődik a projektmunka értékelő fázisa, ahol fontos az önértékelés, egymás munkájának pozitív szemléletű értékelése, szükség esetén a produktum korrigálása. Értékeljük a munkát a produktum szempontjából mennyire elégedett a közönség. Értékeljük a munkát a tanulás szempontjából: milyen tanulási folyamatok zajlottak le a megvalósítás során. Értékeljük a munkát a társas kapcsolatok alakulása szempontjából: hogyan tudott együttműködni a csapat, voltak-e konfliktusok és képesek voltak-e azokat kezelni.

A bírálat mértéke érdemjegy, amely kiegészül a cél és az eredmény összevetésével, a végtermék minőségével.

A tantárgyi előmenetelben a lassan haladók értékei kiderülnek a projekt során és ez megváltoztatja a gyerek önértékelését., segítve az örömteli tanulást. A különböző kulturális és anyagi háttérrel rendelkező gyerekek más-más tapasztalattal járulnak hozzá a közös projekthez és így szereznek új ismereteket.

A projekt elősegíti az esélyegyenlőség megvalósítását. Bőséges lehetőséget kínál a szociális tanulásra. A projektben való részvétel a hagyományos módon nem osztályozható. Feladatunk, hogy a munka megfelelő fázisaiban visszajelző, a részeredményeket, a tervezet ütemének megfelelő haladást értékelő, visszacsatoló szakaszt iktassunk be. A projektben dolgozók nincsenek versenyhelyzetben, a közös siker érdekében együttműködve kell dolgozniuk.

Füzet, munkafüzet értékelése

- A megválasztására, vezetésére, tartalmi és formai követelményeire vonatkozó szabályokat a szaktanárnak írásban rögzítenie kell (a tanulóval le kell íratni!)
- Betartásukat időszakosan, a tanár által meghatározott és rögzített alkalmanként ellenőrizni szükséges.
- Az értékelés írásban történik a füzetben, dátumozva és aláírva! Amennyiben a szaktanár osztályzatot is ad, azt fekete színnel

vezetjük a naplóba, (E-napló) és a füzetbe, munkafüzetbe egyaránt.

Az írásbeli számonkérések súlyozása

Az írásbeli számonkérések súlyozását a tantárgy specifikus százalékolás biztosítja. A százalékolás határait az írásbeli számonkérés fajtája – röpdolgozat, házi dolgozat, ellenőrző dolgozat, témazáró, vizsgadolgozat – határozza meg.

6.2.3.6 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elve

Alapelv, hogy a hét végére ne adjunk több írásbeli, illetve szóbeli házi feladatot, mint a hét más napjain. Az iskolaotthonos foglalkozásra ez a kitétel nem vonatkozik.

- Szóbeli házi feladat
 - Tartalma az adott tanítási órákon vett új tananyag.
 - Az új anyagot mindig helyezzük be az átfogó témakör összefüggésébe, s hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a szóbeli számonkérés során is ez az elv érvényesül.
- Házi dolgozatok/projekt munkák
 - Az elkészítés határideje előtt legalább egy hónappal be kell jelenteni.
 - A kiadott feladat(ok) szervesen kapcsolódjanak a tananyaghoz, annak feldolgozásához.
 - Értékelése: érdemjeggyel
százalékos formában
szöveges értékeléssel, illetve a három forma kombinálásával
 - Javítási ideje: 10 munkanapon belül
 - Az érdemjegy naplóba írása fekete színnel történik ill. E napló jelölése szerint
- Írásbeli házi feladat
 - Témája kapcsolódjék a tanítási órához
 - Rendszeresen írassunk, de mennyiségét tekintve keveset
 - Óra anyagához kapcsolódó feladatok
 - Önálló –témához kapcsolódó- kutatómunka, tanári útmutatás szerint
 - Értékelése: minden esetben történjen meg értékelése szóban, osztály egészére vonatkozóan
írásban, a füzet láttatásával
érdemjeggyel – fekete színű - (az osztály néhány tanulója vonatkozóan)
A feladatokat rendszeresen el nem végzőktől szóban vagy írásban számon kérhető az otthon el nem végzett anyag.
- Kiselőadásokra, prezentációra való felkészülés

6.2.3.7. A tantestület belső értékelési rendszere

Az értékelés célja

A tanárok egyéni munkájának értékelése több célt szolgálhat egyidejűleg. Az értékelési célok az alábbiakban összegezhetők:

- Az egyéni és az iskolai célok harmonizálása
- Az egyén fejlődésének támogatása
- Az önértékelés képességének fejlesztése
- Konkrét időszak alatt elvégzett tevékenység elemzése
- Probléma és konfliktus megoldás

Az értékelés eszközrendszere, módszere, gyakorisága, információ igénye, az információ feldolgozás módja a fenti célok választásával van összefüggésben.

Az értékelés rendszere

Az értékelésre – hasonlóan, mint más iskolai tevékenységre - a rendszerszemléletű megközelítés jellemző. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az értékelés maga rendszert alkot, másrészt az értékelés alrendszerének az iskola más alrendszereivel szervezett kapcsolata van.

Az értékelési rendszer fő jellemzői:

- rendszerjellegű kapcsolata van az iskola céljaival, a tantestület fejlesztésével, az értékelés más területeivel
- kiszámítható, az érintettek által elfogadott stratégián és eszközrendszeren alapul
- értékelési rendszerünk mellett működtetjük az intézményi önértékelési rendszert is.

Az értékelést végzők köre

Az iskola működtet olyan belső ellenőrzési, értékelési mechanizmusokat, amelyek alkalmasak az iskola és környezete közötti kapcsolat kiértékelésére, és ez alapján a célok és tevékenységek szükséges és célszerű korrekciójára.

Az értékelés nem a hierarchia megteremtésének és stabilizálásának eszköze. Ebből következően az értékelő és az értékelt szerepe változhat, helyzettől és feladattól függően. Az iskola vezetése azonban elsődleges felelősséggel bír, azért, hogy legyen működőképes, szakmailag korrekt, megalapozott értékelés az intézményben.

A tanári munka értékelése egyéni és csoportos tevékenységet egyaránt jelenthet. Az értékelésben résztvevők minden esetben a tantestület tapasztalt, az értékelés területén is megfelelő szakmai felkészültséggel bíró, a fejlesztő, támogató stratégiát elfogadó és képviselő, megfelelő ismeretekkel és érzékenységgel rendelkező kollégák lehetnek.

Értékelést végző csoportok:

- ad-hoc értékelő csoportok (új program, tanterv, taneszköz, oktatási módszer bevezetésének eredményességét vizsgáló csoport)
- Az iskola által ellátott rendszeres tevékenységgel kapcsolatos értékelő munkát végzők (pl. tanulói teljesítményeket, vizsgaeredményeket értékelők)

Értékelést végző személyek:

- igazgató
- tagintézmény-vezető
- munkaközösség-vezetők
- különböző megfigyeléseket végző tanárok

Az értékelés modelljei, eszközszerete

A tanárok önfejlesztését támogató modell:

Ezen értékelési modell az intézménybe újonnan érkezett tanárok beilleszkedésének támogatását az intézmény céljaival való azonosulását támogatja. Másrészt célja a tanár önértékelő képességének intenzív fejlesztése. Az értékelés rögzített programterv, célok és módszerek alkalmazásával, rendszeres konzultációk folytatásával három éven keresztül zajlik. Ennek során az értékelt tanár fokozatosan egyre növekvő szerepet kap céljai megfogalmazásának ellenőrzésében a szükséges módszerek kiválasztásában. A tanár mellett működő gyakorlott kolléga, vezető az értékelést végző szerepből fokozatosan visszavonulva kínál lehetőséget a megfigyelt tanár számára, hogy egyre jelentősebb mértékben saját önelemzésére támaszkodjék. Az értékelő feladata az első évben elvégzett elemzést követően egyre inkább az igényelt mértékű, módszerű szakmai háttértámogatás biztosítása az adott tanár önfejlődésének elősegítése érdekében.

Munkaértékelő interjúk:

A munkaértékelő interjúk rendszeresen végzett, tematikus megbeszélések vezető és vezetett között. Ezek célja egy rövidebb időszakban elvégzett konkrét feladat ellátásának értékelése éppúgy lehet, mint a munkakör ellátásával kapcsolatos problémák, konfliktusok tisztázása. E megbeszélések közös jellemzője, hogy céljuk valamilyen megállapodás elérése, amelyet az érintettek kölcsönösen elfogadnak, írásban rögzítenek, a megállapodás értékelésére bizonyos időn belül (általában fél év, egy év) visszatérnek.

A munkaértékelő interjúk használhatók:

- A tanári kar tagjai és az iskola érdekei közötti összhang megteremtésére
- Azoknak az intézményi problémáknak a felfedésére, melyek akadályozzák a sikeres teljesítményt
- A tanárok és közvetlen feletteseik közötti kommunikáció kialakítására és fenntartására
- A munka(helyi) kapcsolatok javítására
- A tanári teljesítményszint őszinte és elfogulatlan értékelésére
- A tanárok ambícióinak megismerésére
- A tanári kar tagjainak motiválására azért, hogy ráébresztjük őket saját kötelességeikre
- Az intézmény szervezeti hibáinak felfedésére és megállapítására
- Annak megismerésére, hogy a tanári kar tagjainak milyen elképzelései és elvárásai vannak az intézmény jövőjét illetően
- A nevelési-oktatási kívánalmak feltérképezésére

- A vezetés hatékonyságának növelésére
- Konkrét célok kijelölésére

A tanítás támogató célú értékelése:

Az értékelés ezen típusa alapvetően a tanár tanítási munkájának támogatását, a tanítási tevékenység színvonalának fejlesztését célozza. Alapvető eszköze a tanórai megfigyelés.

Az értékelés főbb jellemzői:

- A tanítási-tanulási folyamat fejlesztését szolgáló technológia
- Megfontolt beavatkozás az oktatási folyamatba
- Célorientált, az egyéni és intézményi célok harmonizálását szolgáló változtatás
- Kölcsönös bizalmon alapuló munkakapcsolat az értékelést végző és az értékelt között

A tanári munka értékelésének jelentős eleme a szakszerű óralátogatás.

Az óralátogatáson alapuló értékelés rendszere a következő fázisokból áll:

- Előkészítő megbeszélés: célja a megfigyelés szempontjainak tisztázása, megállapodás az értékelő és a tanár között a vizsgálandó céljait illetően.
- Megfigyelés: az első fázisban rögzített célokra vonatkozó adatok gyűjtése az óralátogatások alapján.
- Elemzés: az összegyűjtött adatok, információk áttekintése, szelektálása a megfigyelés céljai alapján.
- Értékelés: az elemzés eredményeinek bemutatása és megvitatása.

7. Az intézmény élet-és munkarendje

7.1. A tanév rendje

A tanév rendjét EMMI rendelet határozza meg. A nevelőtestület rögzíti munkatervében. A munkaterv rögzíti a működéssel kapcsolatos legfontosabb eseményeket és időpontokat.

Az iskolában a szorgalmi idő a tanítási év minden év szeptemberének első munkanapján kezdődik és minden év június hónap 15-én, illetve ha ez a nap nem munkanap, a június 15-ét megelőző munkanapon fejeződik be. A tanítási év rendjét és a szünetek időpontját a Miniszter rendeletben határozza meg.

7.2. Nemzeti, nemzetközi és iskolai ünnepek

Nemzetközi ünnep

Május 1. Munka ünnepe

Nemzeti ünnepeink:

Október 6-án megemlékezés az aradi vértanúkról.

Október 23-án az 1956-os forradalom megünneplése.

Március 15-én az 1848-as forradalom és szabadságharc megünneplése.

Augusztus 20-án az államalapítás megünneplése.

Intézményi rendezvények, ünnepélyek és megemlékezések:

Tanévnyitó ünnepély a tanév első munkanapját megelőző napon vagy első munkanapján..

Mikulásünnep
Karácsony ünnepe, karácsonyi műsor a téli szünet előtti utolsó héten.
Farsangi Karnevál (farsang idején, hamvazószerda előtt)
Sportnap
Anyák napja
Iskola napja
Gyereknapi
Ballagás és ünnepélyes tanévzáró június hónapban

7.3. Tanítási nap

A tanítási ciklus öt napján hétfőtől péntekig tanítási nap van.

A tanítási órák előtt legalább 5 perccel érkezzen meg minden tanuló.

Ha a tanár a becsöngetés után 5 perccel nem jelenik meg, a hetes kérjen intézkedést az igazgatói irodában.

Tanítási órák

Tanítási órák

1. óra 8.00 - 8.45

2. óra 8.55 - 9.40

3. óra 10.00 - 10.45

4. óra 10.55 - 11.40

5. óra 11.50 - 12.35

6. óra 12.45 - 13.30

7.4. Nyitva tartás

A székhelyiskola szorgalmi időben tanítási napokon reggel 7.30 órától, a somogyhársági tagiskola 7.30 órától a tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb szervezett programok befejezéséig, de legkésőbb 20.00 óráig van nyitva. Az intézmény hivatalos munkaideje: 7.30-16.00-ig.

A szokásos nyitvatartási rendtől való eltérésre az intézményvezető ad engedélyt eseti kérelmek alapján.

Tanítási szünetek alatt valamint szombaton és vasárnap a nyitva tartás ügyeleti rendhez valamint csak az intézményvezető által engedélyezett szervezett programokhoz kapcsolódik.

Az ügyeleti rendet az SZMSZ tartalmazza.

A napi tanítási idő: 8.00-13.30-ig tart.

Indokolt esetben az igazgató rövidített órákat rendelhet el. Nulladik óra csak rendkívüli esetben tartható.

A kollégium nyitva tartása: szorgalmi időben a tanítást megelőző nap 16.00 órától, a kollégiumból történő eltávozás napján 17.00 óráig.

Hétfvégén a kollégiumból a gyerekeket kötelezően hazaküldeni nem szabad. Amennyiben a gyerekek, szülők igénylik a hétfégi, munkaszüneti napokon a kollégiumi ellátás, a nyitva tartás folyamatos.

7.5. Hiányzás

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolni kell. A hiányzást az osztályfőnök igazolja.

Indokolt esetben - a szülő (gondviselő) előzetes kérése alapján - a tanuló részére tanévenként 10 nap távolmaradás engedélyezhető, amelyből

- az igazgató, tagintézmény-vezető 5 oktatási napig terjedő,

- az osztályfőnök 1 oktatási napig terjedő időre,
- a szaktanár saját tanítási órájáról távolmaradást engedélyezhet.

A felsorolt esetekben a mulasztást igazoltnak kell tekinteni. Az engedélyezett hiányzások összessége nem haladhatja meg a 10 tanítási napot (55 tanítási órát). A hiányzásokat és azok következményeit részletesen a Házirend tartalmazza.

7.6. Hivatalos ügyek intézése

A tanulók hivatalos ügyeket az igazgatónál, a tagintézmény vezetőnél, valamint az iskola titkárnál a második, valamint a harmadik szünetben intézhetik el.

Az iskola igazgatójának fogadóórái: csütörtök 15-16 óra.

Intézményegység -vezető fogadóórái: csütörtök 15-16 óra.

A kollégiumi csoportvezető fogadóórái csütörtök: 13.00-15.00.

A nevelőtestületi fogadóórák valamint a szülői értekezletek időpontjai a tanév munkarendjében kerülnek rögzítésre.

A tanítási szünetek alatt minden szerdán 9 órától 12 óráig tartunk ügyeletet.

Minden, a tanulóra vonatkozó nyilvántartást érintő változást két héten belül be kell jelenteni az osztályfőnöknek.

8. Hagyományok

8.1. Iskolai hagyományok

- Minden tanév szeptemberében megválasztják az egyes osztályok az osztálytitkárukat, akik együtt alkotják az iskola diákönkormányzat választmányát. Az iskola diákönkormányzat választmányának tagja a kollégium diákönkormányzat vezetője is. A diákönkormányzat vezetését maga választja. A diákönkormányzat képviselteti magát, a kibővített iskolavezetőségi megbeszéléseken valamint a tanulók fegyelmi ügyeinek tárgyalásán.
- A diákönkormányzat szervezi az éves diákközgyűlés rendezvényét, részt vesz a Sportnap szervezésében és lebonyolításában.
- A diákönkormányzat évenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt.
- Nemzetközi, nemzeti és iskolai ünnepélyeinken az azzal megbízott tanár vezetésével az alkalomhoz illő műsort állítanak össze, melyet élőben mutatnak be.
- Jelképünk az iskola logója, amely megjelenik összetartozásunkat szimbolizáló öltözékünkön (pl. versenyek).

Ünnepi öltözék

- lányoknak: sötét alj/nadrág és fehér blúz
- fiúknak: sötét nadrág és fehér ing

Iskolai ünnepélyeinken, rendezvényeinken, versenyeken tanulóink a fenti öltözéket viselik.

Az iskola művészeti csoportjaival rendszeresen részt vesz a településeink, a kistérség, a megye kulturális rendezvényein.

8.2. Tantestületi hagyományok

- Fontos, hogy a nevelőtestület minden tanévben legalább egy-két napos kiránduláson vegyen részt. Ez a kikapcsolódás mellett lehetőséget ad a továbbképzésekre is.
- Tanévenként megünnepeljük a Nőnapot, melynek műsoráról a férfi kollégák gondoskodnak.

- A Pedagógusnap nem csak az aktív kollégák ünnepe. Vendégeink ekkor nyugdíjasaink is, akik az iskola múltjának eseményeit szívesen elevenítik fel.
- Tanévenként „felavatjuk” az újonnan belépő munkatársakat.

8.3. Külső kapcsolatok

Folyamatos kapcsolatot tartunk a Szigetvári Tankerületi Központ igazgatójával, apparátusával, felvételi körzetünk településeivel.

- Részt veszünk az igazgatói munkaközösség munkájában.
- Munkakapcsolatot tartunk fent a Baranya Megyei Munkaügyi Központtal, az Országos Kollégiumi Szövetséggel. Hálózatot építünk ki a Kollégium Plusz Programban részt vevő 9 kollégiummal közösen. Kapcsolatot tartunk a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárságával.
- A megyei kollégiumok tanulóknak szervezett sport és kulturális rendezvényein rendszeresen részt veszünk és ott diákjaink jó eredményeket érnek el.
- A megyei kollégiumok szakmai rendezvényein intézményünk mindig képviselteti magát. Ilyen szakmai rendezvénynek kollégiumunk is adott már helyet. A Kollégium Plusz Programot a 9 kollégiumra vonatkozóan intézményünkben mutatta be sajtó nyilvános intézménylátogatással egybekötve az EMMI szakállamtitkársága 2019-ben.
- Együttműködünk a társadalmi szervezetekkel és az egyházakkal. Helyet biztosítunk iskolánkban a hitoktatásnak.
- 2019-ben eredményes pályázattal elnyertük a Kaposvári Egyetem Partnerintézménye címet.
2020-tól a gimnázium kezdeményezésére a pécsi Leőwey Klára Gimnázium partnerintézményi kapcsolatot valósítunk meg.
- Élő kapcsolatot alakítottunk ki a térség szakképző iskoláival.
- Nyolcadik évfolyamos tanulóink részt vesznek a pályaválasztási nyílt napokon.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a térségünk kulturális intézményeivel, sportegyesületeivel.
- Kollégiumi tanulóink nevelése során építünk a nevelőtanárok munkájára.
- Felkérésre részt veszünk az Oktatási Hivatal több tanéven át ívelő esélyteremtő pályázataiban. Az esélyteremtés nem azt jelenti, hogy minden gyermek számára ugyanazokat a feltételeket biztosítjuk, hanem, hogy személyre szabottan adjuk meg a lehetőségeket számukra.

Az EFOP-3.1.7-16-2016- 00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projekt megvalósítása során elért eredmények alkalmazása az esélyteremtő intézményre választott területén.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 7 § bn) pontja értelmében az intézmény konkrét tevékenységekkel segíti a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések megvalósítását. Ennek elérése érdekében az iskolánk együttműködő partnere az **EFOP-3.1.7-16-2016-00001 „Esélyteremtés a köznevelésben” c. kiemelt uniós projektnek**, melynek alapvető célja befogadó nevelés támogatása, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, és lemorzsolódás kezelésében történő részvétel, a hátrányos helyzetű tanulók oktatási és munkaerő-piaci esélyeinek növelése, társadalmi beilleszkedésük elősegítése, és ezáltal a köznevelési rendszer méltányosságának, valamint a gazdaság versenyképességének növelése.

A fenti cél elérése a TÁMOP-3.3.13. azonosítószámú, Eötvös József Program - Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése és Projektháló című kiemelt projekt által kifejlesztett, Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer (továbbiakban ETIPE) bevezetésén keresztül történt az esélyteremtő intézményi (továbbiakban ETI) működés kialakítását támogató eszközrendszer intézményi adaptálásával. Az ETIPE intézményi, osztálytermi és tanulói szintek szerint kínál gyakorlati segítséget a pedagógiai folyamatok, tevékenységek megvalósításához.

Iskolánk az **Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium**, olyan esélyteremtő intézmény, amely valamennyi tanulója, pedagógusa számára biztonságos, befogadó szervezeti klímát teremt. A befogadást azzal is kifejezzük, hogy intézményünk pedagógiai környezete megfelel növendékei életkori sajátosságainak, reflektál szociokulturális háttérükre, beállítódásaikra.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer adaptációjával szélesedett módszertani repertoárunk, mely által a tanulók társadalmi integrációjának, sikerességének előmozdítása érdekében képesek vagyunk minden tanuló fejlődési szükségleteire, élethelyzetére, igényeire differenciált és adekvát pedagógiai válaszokat adni. Őket a mindenkori képességeik szerinti fejlettségi szintjükhöz, kompetenciáikhoz és a hozott tudások, értékek különbözőségeihez alkalmazkodva, individuális adottságaiknak megfelelő fejlesztésben részesítjük. A diákok önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeit, tehetségjegyeit feltárjuk, így egyaránt képesek vagyunk a lemaradók hátránykompenzálására és a kiemelkedő képességűek tehetségfejlesztésére is.

A hátrányújratermelődés mechanizmusának fékezése érdekében a tanulói teljesítményt korlátozó tényezőket mérsékeljük, a tanulók fejlődésbeli és tanulási nehézségeinek feltárását, problémái megoldást segítjük, melyhez a helyi társadalmi, szolgáltatói környezetet is komplexen bevonjuk. Egyenlő esélyeket érvényesítünk a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulók közötti különbségeket tanulást segítő tényezőnek tekintjük és nem csupán legyőzendő problémának. A tudásépítés folyamatában ösztönözzük a tanulókat az együttműködésre, arra, hogy egymással kooperáljanak és kihasználják egymás erősségeit tudás, képességek és készségek terén egyaránt.

Az Esélyteremtő Intézményként, mint a fejlesztésben együttműködő kollégák műhelyét értelmezzük, építünk a proaktív gondolkodású pedagógusok ötletgazdagságára. A társadalmi változásokra rugalmasan és dinamikusán reagálunk, így folyamatosan megújulunk. A változást az intézményben folyamatként értelmezzük, amely azt jelenti, hogy tudatosan hagyunk időt az újítások, innovációk, adaptációk belsőévé válására, a beépülésre.

A szülők és egyéb partnereik erőforrásait érték-ként kezeljük, és céljaink elérése érdekében mozgósítjuk, bevonjuk Őket. Törekszünk arra, hogy tevékenységünk az intézmény és környezete közösségének szükségleteire és igényeire épüljön. A tervezés, megvalósítás, értékelés az intézmény közössége és a partnerek bevonásával történik, ezzel biztosítjuk a nyilvánosságot, a kontrollt, a mérhetőséget.

Az optimális eredmények eléréséért a családdal és a tanulóval közösen tevékenykedünk, követjük a változásokat, és a mérések-értékelések tükrében folyamatosan igazítjuk a tanulók igényeihez, szükségleteihez a módszereket, fejlesztéseket.

Esélyteremtő Intézményként feladatunk, hogy a tanulási-tanítási folyamatot a pedagógiai, tanulási környezet továbbfejlesztésével alapozzuk meg, és ezáltal teremtsünk kondíciókat az egész **életen** át tartó tanuláshoz, a sikeres munkaerő-piaci belépéshez.

Fejlesszük, alkalmazzuk és_ fenntartjuk azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, kapcsolatrendszereket — ágazatközi együttműködések -, melyek a tanuló egyéni fejlődését, személyiségének kiteljesítését, szociabilitásának fejlődését, az életésélyeinek és életminőségének várható javulását, a társadalmi mobilitás lehetőségeit mozdítják elő.

Fejlesztő tevékenységünket mérés-értékelésre (kompetenciamérésre és egyéb diagnosztikus mérésre, elégedettségi mutatókra) alapozzuk.

Az Esélyteremtő Intézményfejlesztési Program és Eszközrendszer alkalmazásával a beavatkozás eredményeként:

Intézményi szinten

- Felismerésre és megszüntetésre kerülnek az intézményünkben a negatív diszkrimináció megnyilvánulási formái.
- Meghonosodik, és egyre hatékonyabba válik a team munka, a pedagógusok közötti horizontális és vertikális együttműködés.
- Tudatosabbá, átgondoltabbá válik az intézményi szintű tervezőmunka.
- Csökken a lemorzsolódás, az évfolyamismétlés, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, szinten tartjuk, ill. javítjuk a kompetenciamérés eredményeit, csökken a hiányzások, mulasztások száma, javulnak a tanulmányi eredmények.

Az osztályterem szintjén

- A pedagógusok új, korszerű módszereket is alkalmaznak a nevelési, oktatási folyamatban.
- A tanulóink komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.

A tanuló szintjén

- A nevelési, fejlesztési, tanulási-tanítási folyamat és környezet továbbfejlesztésével igyekszünk elérni, hogy az egyes tanulók képességei, tudása mérhető hatékonysággal fejlődjön, motivációja javuljon.
- A diákok megfelelő felkészítést kapnak az egész életen át tartó tanuláshoz, sikeres munkaerő- piaci belépéshez.
- A tanulók komplex fejlesztése tudatos, mérés-értékelésen alapul.
- A mindennapok gyakorlatában megvalósul a tanulók szociabilitásának fejlesztése.
 - A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara felkérte intézményünket, partnerintézményi pályázat benyújtására. A benyújtott pályázat sikeressége, eredményessége következtében a Kaposvári Egyetem Partnerintézményévé váltunk.

9. Intézményhasználók az intézményi közéletben

9.1. A tanuló, a szülő az iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Oktatási intézményünkben azonos hangsúlyt kap az oktató és nevelő tevékenység.

Nagyobb szerepet vállalunk a tanulók családi életre nevelésében, egészségnevelésében, majdani társadalmi beilleszkedésükben, segítjük a diákokat a tudatos állampolgárrá válásban. Vagyis egyre nagyobb szerepet kap az oktatási intézményünkben folyó nevelő munka. Mindez úgy hatékony igazán, ha a szülőkkel karöltve, egyeztetve, egymást támogatva tudunk a fiatalok nevelésében részt venni.

Úgy véljük, azért kell a szülő-pedagógus-gyerek hármasságának együttműködését erősíteni, mert nem csupán a szülő, hanem az iskola felelőssége is: szabályokat, alkalmazkodást tanítani, etikai értékeket adni, értékelné a viselkedést, megkövetelni a szabályok betartását, a legtöbbet kihozni a gyerekből, példát mutatni, biztonságot adni és gondozni, s természetesen

feltétel nélkül szeretni a gyereket. Mindezek nem kötelességei a szülőknek, pedagógusoknak, de ők a felelősök, ha ezek miatt fejlődik jól a gyerek, és akkor is, ha ezek hiányában nem azzá válik, akivé válhatna.

9.1.1. Az intézmény és a diákok kapcsolata (tanulói részvétel)

Az iskola eredményes működése, a demokratizmus érvényesülése nem képzelhető el az egyre önállóbban működő tanulói önkormányzat nélkül. Iskolánkban és kollégiumunkban a diákönkormányzat alulról felfelé építkező szervezet. Éves programját önállóan állítja össze, tisztségviselőit maga választja. Munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti.

9.1.1.1. A diákönkormányzat

A diákönkormányzatnak döntési jogköre van

- Működéséről, a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer tanuló vezetőjének és munkatársainak megbízásáról.

Véleményt nyilváníthat és javaslattal élhet

- Az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben
- A tanulók osztályközösségnél nagyobb közösségét érintő döntések meghozatalánál
- A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésénél, elfogadásánál.
- A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésénél, azok szervezésénél.
- Az iskolai sportkör működési rendjének megállapításában.
- A könyvtár működési rendjének kialakításában.

Egyetértési jogot gyakorol

- Az iskolai szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor, módosításakor.
- A tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor.
- Az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.
- A házirend elfogadásakor és annak módosításakor.

9.1.1.2. A diákközgyűlés

A diákközgyűlés a tanulók tájékoztató és tájékozódó fóruma. Évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Itt kerül sor a diákképviselő megválasztására. Összehívását a diákönkormányzat elnöke kezdeményezi.

Mód van a rendkívüli diákközgyűlés összehívására is. Ezt a diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója kezdeményezheti.

A diákönkormányzat az általa szervezett rendezvényeken gondoskodik a rendről, az ügyeletről. Ehhez igénybe veheti a pedagógusok segítségét is.

9.1.1.3. A diákpanaszok kezelése

A diákpanaszok kezelésének színhelye az iskola és a diákotthon. Az iskolai problémák megoldásának elsődleges színtere az osztályközösség. Az érintett felek a tanulók, az osztályfőnök és az osztályban tanító pedagógusok.

Amennyiben a problémák túlmutatnak az osztálykereteken, úgy megoldásukba a diákönkormányzat és az iskola igazgatója is bevonható. A gondok és panaszok kezelésének legfelső fóruma a diákközgyűlés és a nevelőtestület.

A pedagógusokra, a vezetésre, az intézményre és a tanulásra vonatkozó vélemények is a fenti fórumokon kaphatnak hangot.

9.1.2. Az iskola, a kollégium és a szülők kapcsolata (szülői részvétel)

A kommunikációs kapcsolat általában korábbi az első személyes találkozásnál. A szülő, mint iskola- és kollégiumhasználó már képet alkotott magában az intézményekről. (ismerősök révén, elbeszélésekből stb.) Amennyiben ez a kép megfelel a valóságnak, csak megerősítésre van szükség. Amennyiben pozitív vagy negatív irányban ettől eltér, korrigálnunk kell. Ennek lehetőségét meg kell teremteni. A szülő és az intézmény személyes kapcsolata legtöbbször már a beiratkozással kezdődik, ahol az intézmény tájékoztatást ad az iskolában folyó nevelő-oktató munkáról, valamint a kollégiumi elhelyezés lehetőségeiről. A tanuló beiratkozása után a kapcsolattartás formái és eszközei a következők: ellenőrző könyv, fogadó órák, szülői értekezletek, a szülők közössége. Sor kerülhet családlátogatásokra, a szülő tanítási napokon is felkeresheti az iskolát, a kollégiumot.

A tanuló ellenőrző könyvébe minden, a szülő tájékoztatására szolgáló információt be kell vezetni.

A fogadó órák és a szülői értekezletek időpontját az éves munkatervben rögzíteni kell.

Kezdési időpontjukat a szülőkkel történt egyeztetés után kell kijelölni. Úgy szervezzük őket, hogy a tanév során havonta legyen alkalom a kölcsönös információszerzésre.

A tanév első szülői értekezletén minden szaktanár bemutatkozik a szülőknek. Ismerteti az általa tanított tantárgy követelményeit, értékelési rendszerét, a felmérések és számonkérések várható időpontját és anyagát.

Az első szülői értekezleten kerülnek megválasztásra, illetve megerősítésre azok a szülők, akik az osztályt a szülői szervezetben képviselik.

A szülői szervezet az egyes osztályok választott képviselőiből áll. Munkáját az igazgató által megbízott pedagógus segíti. Szükség szerint, de évente legalább két alkalommal ülésezik. Vezető testületét maga választja.

Mivel a szülők közösségének értekezletei a véleménynyilvánítás lehetséges fórumai, ezért ezeken az igazgató, tagintézmény vezető mindig vegyen részt.

A felmerülő kérdések, problémák megoldásáról az intézményvezetés legkésőbb a soron következő szülői értekezleten az osztályfőnök útján tájékoztatja a szülőket.

Lehetséges találkozásaink, közös alkalmaink, rendezvényeink

- A szülők segítséget nyújtanak az osztályoknak közösségi rendezvényeik lebonyolításában (osztálykirándulások, ...stb.). A szülői szervezet támogatja az intézményi szintű rendezvényeket (farsangi karnevál...stb.). Ezen a rendezvényeken a szülők is jelen lehetnek, vannak.
- Meg kell őrizni a ballagás intézményünkre jellemző formáit.
- Az évente megrendezésre kerülő a szülők-nevelők bálja is jó lehetőség a személyes kapcsolatok erősítésére.
- Az egymásra való odafigyelést, a másoknak való örömszerzés igényét alakítjuk ki diákjainkban, amikor a Mikulás-csomagok elkészítésében szülők és pedagógusok együtt vesznek részt.
- Propagáljuk és támogatjuk a családokkal közös osztálykirándulások szervezését. Sok esetben a családi kirándulásokat helyettesítő szereppel bírnak ezek az osztálykirándulások, hiszen sok olyan család van, aki nem engedheti meg magának, hogy évente elmenjen nyaralni, országot-, világot látni. Ezért ezeknek a kirándulásoknak többszörös értékközvetítő feladatuk is van.
- Örömmel vesszük és feltétlenül segítjük a nem iskolai kulturális rendezvényeken való együttes szülő-pedagógus-diák részvételt, mint pl. a pécsi, kaposvári, budapesti színházlátogatásokat, előadóestek megtekintését stb...
- Az esetleges fegyelmi tárgyalásokon természetesen kérjük a szülők részvételét is, hogy a családi háttérrel is figyelembe véve tudjunk megfelelő döntést hozni az adott ügyben.
- Az iskolában dolgozó gyermekvédelmi felelős folyamatos, intenzív kapcsolatban áll a családokkal, szülőkkel, segítve ezzel az iskola és családok közötti kommunikációt.

9.1.3. Az iskola és kollégium kapcsolata

Az iskola és kollégium több szálon kapcsolódik egymáshoz.

A kollégium az iskolával szervezetileg összevont. Az iskola egyik tanulócsoporthaként működik. Az intézményvezetésnek és a kollégiumi csoportvezetőnek rendszeres a munkakapcsolata. Ennek formái:

- Az új diákok kollégiumi felvételének egyeztetése,
- Az egységes munkaterv –benne a kollégiumi csoport terve- év eleji elkészítése, az éves programok egyeztetése.
- Egymás rendezvényeinek kölcsönös látogatása,
- Az osztályfőnökök és tanítók, tanárok kollégiumi nevelőtanárokkal való kapcsolatfelvételének szervezése, a rendszeres kapcsolattartás ellenőrzése.

Osztályfőnökök és kollégiumi nevelők együttműködése

- Az osztályfőnökök szükség esetén (tanulmányi, fegyelmi problémák), de legalább havi rendszerességgel felkeresik diákjaik nevelőtanárait. A megbeszéléseken egyeztetik a szükséges pedagógiai teendőket.
- A kapcsolattartás kétoldalú, tehát kollégiumunk nevelői is rendszeresen látogatják az iskolát, így informálódva növendékeik tanulmányi helyzetéről, magatartásáról és szorgalmáról.
- Amennyiben azt a helyzet indokolja, a problémás esetekről tájékoztatják a kollégiumi csoport vezetőjét, illetve az iskola igazgatóhelyettesét.
- Tanulmányi ügyekben a diákotthon nevelőtanára az osztályfőnök közvetítésével megkeresi az iskola illetékes szaktanárát.
- Az osztályfőnöknek tudnia kell a kollégiumi foglalkozások időpontjairól, azok helyéről, ismerje diákjai diákotthoni irányított, kötött és kötetlen tevékenységeit.
- A reális iskolai –és pályaválasztási szándékok kialakítása érdekében, a tanuló, annak szülei és szaktanárai mellett beszélgessen el a kollégiumi nevelővel is.
- Az osztályfőnök vegyen részt diákotthonunk hagyományos rendezvényein.

Pedagógusaink és kollégiumi nevelőink kapcsolata

- A hatékonyabb tanulás érdekében szükséges a két fél együttműködése. A tanuló képessége legyen a kiindulási alap. Ennek „bemérése” szaktanáraink és kollégiumi nevelőink együttes feladata.
- A havi tanulmányi eredményeket beszéljék meg egymással, értékeljék azokat.
- Amennyiben korrepetálásra van szükség és a kollégiumnak nem áll rendelkezésre szakos kolléga, úgy ezt a feladatot az iskola pedagógusai lássák el, akár az iskolában, akár a diákotthonban.

10. Intézményi szolgáltatások

- Tanulóink térítésmentesen kapcsolódhatnak be az intézmény által biztosított szakkörök, érdeklődési körök, művészeti csoportok és a diáksportkör munkájába, valamint a nyelvvizsgára való felkészülésbe.
- Tanulóinkat megilletik a diákigazolvány felmutatásával járó kedvezmények (utazás, rendezvények látogatása stb.)
- Intézményünk székhelyén és minden telephelyén adottak az étkezési lehetőségek.
- Minden tanuló részére évente biztosítjuk az ingyenes tankönyveket.
- Iskolai helyiségeinket bérelhetik külső szervek. (Politikai jellegű rendezvényekre az iskolában nem kerülhet sor.) Térítés nélkül bocsátjuk helyiségeinket a közvetlen környék lakói részére közcélú események (pl. választások) lebonyolítására.
- Külső szervezőkkel együttműködve tanfolyamokat és továbbképzéseket tartunk.
- Az osztályközösség és a szülők megegyezése alapján osztálykirándulás szervezhető, amelynek költségeit a szülők térítik.

Egyéb intézményi szolgáltatások

- **Könyvtárak**, amelynek munkarendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza, munkáját könyvtárosok vezetik. Könyvek, folyóiratok és multimédiás anyagok olvasására ill. könyvek kölcsönzésére ad lehetőséget. Internet hozzáféréssel rendelkező számítógépek segítik az önálló ismeretszerzést.
- **Mindennapos testnevelés:** tanulóink mindennapos testnevelés részesei lehetnek, és sportköri vagy játékos foglalkozásokon, nemzetiségi néptáncon vehetnek részt.
- **Internet:** tanulóink az első tanítási héten informatika órákon az Internet hozzáféréshez felhasználói nevet kapnak, és a délutáni órákban is meghatározott óraszámban igénybe vehetik.

11. Intézményi Public Relations

Public Relations /PR/ és az iskola

A PR-re mint piacbefolyásoló, és mint imázs formáló eszközre minden intézménynek szüksége van. A PR olyan tevékenységsorozat, melynek az a célja, hogy az iskola szűkebb és tágabb környezete között megértést és bizalmat építsen ki, majd a megszerzett bizalmat megtartsa és továbbépítse, valamint támogatás megszerzése az iskolai célokhoz és különböző döntésekhez.

A PR iskolai értelmezése úgy definiálható, mint a vezetés által a siker érdekében koordinált, minden részterületre kiterjedő tájékoztatási, kapcsolatépítési tevékenység, majd a megszerzett bizalom fenntartása, ápolása.

Megkülönböztethetünk belső és külső PR-t.

11.1. A belső PR

Az iskola pedagógusainak, alkalmazottainak /dolgozóinak/ kapcsolata, viszonya képezi a belső kapcsolatok szféráját.

A belső PR alapozza meg a külső PR hitelességét. Az iskola és a **kollégium** nem egy átlagos munkahely, hiszen az ott folyó munka közügy. Szükség van a belső bizalom légkörére, hogy erre építve erősíteni lehessen a "MI" érzést, hiszen lojalitás hiányában a "rossz hír" gyorsan terjed.

A belső PR feladata, hogy meggyőzze a dolgozókat a rövid és hosszú távú célkitűzések helyességéről, és arról is, hogy ez a munkatársak számára is előnyös. Sikerközpontú és motiváltság szemlélet kialakítására van szükség. Ennek érdekében szükség van arra, hogy az intézményvezetés:

- Ismerje meg az embereit /hogyan látják munkájukat, hol tartanak az életükben, milyen törekvéseik vannak, mit kívánnak a vezetőktől stb./.

- Segítse a munkatársakat sikereik elérésében /az emberek többet tanulnak sikereikből, mint hibáikból/.
- Adja meg a kollégáknak azt az érzést, hogy képességeiknek megfelelően hozzájárulnak az iskola célkitűzéseéhez.
- Erősítse a munkatársak önbecsülését /értékes, jó képességű dolgozók, fontosak az iskola számára/
- Az intézmény honlapján történő bemutatkozás.

Általánosan érvényes, hogy az intézmény összes dolgozójához folyamatos tájékoztatással és a célokkal való azonosulásra készítetve kell fordulni.

11.2. A külső PR

Az iskola külső PR tevékenységének sajátos jegye - szemben az üzleti szféra hasonló tevékenységével -, hogy minden esetben közérdekű információkat közöl.

A külső PR egyik legfontosabb feladata, minden lehetséges szinten közvetíteni azt, hogy az iskola partnerként kezeli a szülőket, a tanulókat, az intézmény iránt érdeklődőket. Ez a legfontosabb a bizalom légkörének kialakításához. Az iskola minden esetben, amikor az lehetséges, hangsúlyozza őszinteségét és beszéljen érthetően.

Az intézmény honlapján az iskola és a kollégium bemutatása.

Facebook-on az iskola életének, eseményeinek szöveges, képalbumokban történő, videókon történő bemutatása.

A sajtó képviselői különleges véleményformáló célcsoport. A sajtóorgánumokkal való kapcsolattartás során az iskolának különösen a helyi és regionális sajtóra kell koncentrálnia, hiszen tevékenységükkel, döntéseikkel szűkebb környezetükre gyakorolnak nagyobb hatást. Számukra az iskolai tájékoztatást úgy kell megfogalmazni, hogy egyrészt meggyőző legyen, másrészt az olvasók számára a kívánt információt hordozza.

A PR hitelesebb, mint a reklám, ezért cél, hogy mértékadó sajtó írjon a tervekről, a tettekről, az iskoláról és a lehetőségekről.

A kapcsolattartás általános módszerei lehetnek: rendszeres PR cikkek elhelyezése a helyi és regionális lapokban, szakmai napok szervezése az iskolában, különböző információ közlése a helyi tv-ben és rádióban, saját kiadvány megjelentetése, ... stb.

A helyi közvéleménnyel való kapcsolattartás a külső PR munka során a legfontosabb, hiszen alapvetően ettől függ az iskola megítélése. A kapcsolattartás domináns személyekkel és csoportokkal (a fenntartó képviselői, gazdasági szervezetek vezetői, általános iskolák igazgatói, pályaválasztási felelősei stb.) kiemelkedően fontos és hasznos.

Az eszközök közül érdemes gondot fordítani a személyes kommunikációra. A tárgyalásokon lényeges a befogadóhoz igazodó élőbeszéd, melynek meggyőző ereje és érthetősége fontos kritérium.

A társadalmi kapcsolatkörben törekedni kell az országgyűlési képviselő(k) támogatásának megnyerésére. Ők az iskolai érdekek képviselői, lobbizásnál nagyon sokat tud(nak) segíteni.

A nemzetközi kapcsolatokban hangsúlyozott szerepe van az iskola és a testvértelepülések iskolai viszonyának. A jól működő testvértelepülési – és általában nemzetközi - kapcsolatok gazdasági, kulturális és egyéb hatása fontos iskolai érdek.

Az iskolának jelen kell lennie bemutatókon, kiállításokon, konferenciákon. Meg kell ismertetni a szülőket, a tanulókat, a gazdálkodó szervezeteket, a helyi társadalmat az iskolával, az iskola kínálatával. Az iskolában és a kollégiumban bemutatkozó napokat, a gyerekek munkáiból kiállításokat kell szervezni. A különböző megyei és országos versenyeken részt kell venni, utána az eredményeknek a sajtóban meg kell jelennie. Az intézmény képviselőinek ott kell lennie a különböző szakmai érdekképviselőket, egyesületek rendezvényein, sajtófogadásain.

Fontos, hogy az iskolavezetés tagjai PR munkát végezzenek. Feladatuk az iskola imázsának pozitív befolyásolása, sajtójának, reklámjának "karbantartása".

11.3. Intézményünk külső PR tevékenysége

- **Speciális PR kiadvány:**
Pedagógus Dalkar CD-je.
- **Plakát**
Az iskola imázs alakításának kiváló eszköze. Az intézmény logójával, nevével jelzett plakátokon célszerű tájékoztatást adni különböző rendezvényeinkről.
- **Szórólap**
Szórólapokon mutatjuk be programjainkat. Invitálni lehet kiállításra, rendezvényre, ... stb.
- **Telekommunikáció**
 - **Videofilm**
Szükséges egy videofilm készítése, amely bemutatja iskolánk életét.
 - **A regionális tv, rádió riportjai**
Kiemelkedően fontos PR tevékenység a tv-vel, rádióval való kapcsolattartás. El kell érünk, hogy minden fontosabb iskolai esemény hírértékű legyen ezen médiák számára, és ezért tudósítsanak róla. (Pl. Nyelvi labor átadása, együttműködési megállapodás aláírása, államtitkári látogatások stb.)
- **Események teremtése**
 - Közéleti tanácskozás összehívása, melyen támogatókat szerzünk intézményünknek.
 - **Kiállítás**
Rajz és technikai alkotásokból pedagógusaink munkáiból, művészeti alkotótáborok alkotásaiból kiállítás rendezése. Baranya megye nemzetiségeit bemutató kiállítás. Néprajzi kiállítás. Gyűjtemények (köz és magán) bemutatása.
 - **Intézményi ünnepek, rendezvények**
Tanévnyitó-, záró-, ballagás és egyéb rendezvényeinket nívósan kell megszervezni, melyre a fenntartó képviselőit is meghívjuk.
 - **Kapcsolattartás különböző szervezetekkel**
Rendszeresen részt kell venni más iskolák, gazdálkodó szervezetek által tartott rendezvényeken, tájékoztatókon.
A Kaposvári Egyetemmel, a pécsi Leőwey Klára Gimnáziummal mint partner intézményekkel, szakképző iskolákkal, szakközépiskolákkal, gimnáziumokkal való kapcsolattartás rendkívül fontos.

Rendszeresen meg kell jelentetnünk PR cikkeket napilapokban iskolánk életével kapcsolatosan.

Külső PR tevékenységünknek alapvetően az a feladata, hogy iskolánk pozitív imázsát tudatosítsa a szűkebb és tágabb környezetünkben.

Új szolgáltatás, tanfolyam, bevezetése esetén reklámot használunk, annak is leginkább a sajtóhirdetés formáját.

12. Intézményünket közvetlenül támogató alapítványok, egyesületek

12.1. Az Almamelléki Iskola Fejlesztéséért Alapítvány

12.2. Somogyhárságy Fejlődéséért Egyesület

13. A működés feltételei

13.1. Személyi feltételek

13.1.1. A közalkalmazottak végzettsége

Az iskolában tanító pedagógusok végzettségét, speciális képzettségét, a pedagógiai munkát segítő dolgozók végzettségét nyilvántartás rögzíti.

13.1.2. A pedagógiai munkát segítő pedagógus továbbképzési terv.

A továbbképzési terv határozza meg a különböző képzési formákban és szinteken tanító pedagógusok számára a szükséges felsőfokú végzettségek és szakképzettségek típusát.

Intézményünkben a pedagógusok továbbképzése az öt évre szóló továbbképzési program és annak részeként az éves tervezésű továbbképzési terv ütemezésének megfelelően folyik.

13.2. Tárgyi feltételek

13.2.1. A tanítás infrastruktúrája

A tantermek kihasználtsága 80% fölötti. Oktatási célra használjuk az iskolai könyvtárat, a kollégium társalgóját.

A neveléshez-oktatáshoz rendelkezésre áll:

- osztálytermek
- szaktantermek
- csoportos foglalkozásokra kialakított kistermek
- szertárak
- egyéb oktatási helyiségek
- informatika terem és nyelvi labor

Kisegítő létesítmények:

- tanári szobák
- könyvtárak
- irodahelyiségek

Kollégiumunk két fő részre tagolódik, összesen 5 szobával (4 hálóterem, 1 társalgó internet hozzáféréssel)

- az épületet a kerítésen belül egy térkövezett udvarrész és egy szép park veszi körül, mely pihenésre és feltöltődésre alkalmas.

13.2.2. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az iskola alapvető tevékenységhez szükséges eszközökkel, felszerelésekkel rendelkezik. Az eszközök, felszerelések beszerzése szisztematikusan történik.

13.3. Intézményi gazdálkodás

13.3.1. Intézményünk gazdasági helyzete

Az iskola és a **kollégium** állami fenntartásba vételével az intézmény gazdálkodása megszűnt. Az intézmény működéséhez szükséges gazdasági feltételeket a Szigetvári Tankerületi Központ biztosítja

A tárgyi feltételek biztosítása pályázati pénzeszközök elnyerésével is kiegészül.

13.3.2. Tanulók támogatása

A tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek.

Minden évben elsősorban eredményes pályázatainknak köszönhetően jelentős összegű taneszköz, tanszertámogatásban részesítjük tanulóinkat.

Az iskolát támogató alapítványokkal, egyesületekkel közösen támogatjuk a tanulmányi és sport versenyeken, az iskola által szervezett táborokban résztvevőket.

A tanulók ismereteinek bővítésére iskolai könyvtár áll rendelkezésre.

Az egészségmegőrzés és egészségügyi felvilágosítás céljából védőnői, iskolaorvosi és fogorvosi szolgáltatást vehetnek igénybe.

A tanulók sportolási lehetőségét és igényét az iskolai diáksportkör keretében van mód biztosítani.

14. Helyi tanterv

Német nemzetiségi nyelvoktató iskolaként a pedagógiai program átdolgozása során a nemzetiségi oktatás szemszögéből figyelembe vettük az EMMI tárcadokumentumának tartalmát, a kerettantervek tartalmát, óratervet.

Első osztálytól kezdve a hon és népismeret óra heti 1 órában kötelező önálló tárgyként a készségtárgyak óraszámából az „irányelveknek” megfelelően nemzetiségi tartalomra átcsoportosítottunk a heti öt testnevelés órából heti két órát néptánc oktatására.

Az irányelvekben rögzített öt nyelvi és egy népismereti óra minden évfolyamon kötelező, valamint az ott rögzített osztálybontási kötelezettség az évfolyamra a Nemzeti Köznevelési Törvényben (NKT) rögzített átlaglétszám felett (4. melléklet a 2011. CXC. törvényhez: Osztály és csoportlétszámok). Iránymutató továbbá a Kormány 110/2012. (VI.4.) rendeletének (NAT) 6. pontja: A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések (8.§.). Figyelembe kell venni a NKT 6. melléklet a 2011. évi CXC törvényhez: Gyermekek, tanulók finanszírozott heti időkerete.

Az alkalmazott óratervet német nemzetiségi nyelvoktató iskolák számára dr. Frank Gábor UdPI igazgató és Engländerné Hock Ibolya LdU oktatási bizottság elnöke készítette.

2020. szeptember elsejétől felmenő rendszerben – első és ötödik évfolyam – bevezetésre kerülő óratervet az EMMI rendelet tartalmazza.

A Nemzeti Alaptanterv tartalmazza évfolyamonként a tanulók heti kötelező óraszámát, szabadon tervezhető órák számát és a maximális heti óraszámot. Ezt a tárcadokumentumot a PP. mellékletében jelenítjük meg.

A NEMZETI ALAPTANTERV KÖTELEZŐ ÉS MAXIMÁLIS HETI ÓRASZÁMAI 2020. SZEPTEMBER 1-TŐL								
Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális napi óraszám	6	6	6	6	7	7	7	7

A NAT 7.§ elrendeli, hogy a nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgy tanítására legalább heti öt órát kell fordítani.

A szabadon tervezhető órakeretet matematika tantárgy tanítására használjuk fel.

TANTÁRGY	ÉVFOLYAM			
	1	2	3	4
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	6	7	7	8
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan, Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Honismeret	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének	2	1	1	1

Rajz	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
ÖSSZESEN:	27	27	27	29

TANTÁRGY	ÉVFOLYAM			
	5	6	7	8
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	4
(Angol) *	(2)	(2)	(2)	(2)
Történelem	2	2	2	2
Erkölcstan, Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Honismeret	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	-	-
Földrajz	-	-	1,5	1,5**
Biológia	-	-	1,5	1,5**
Fizika	-	-	1,5	1,5**
Kémia	-	-	1,5	1,5**
Ének	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	-	-
Informatika	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
KÖTÖTT ÓRASZÁM ÖSSZESEN	29	29	33	33

*nem kötelező

** a megjelölt tárgyak közül az egyiknek 1 órának kell lennie, hogy a kötelező finanszírozott óraszámába beférjen.

Választható órák:

Osztály	Óra	Óraszám	Iskolai órakeret	Összes óra
1.o	angol	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás	2	2	2

	(magyar nyelv és irodalom, matematika)			
2.o	angol	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás (magyar nyelv és irodalom, matematika)	2	2	2
3.o	angol	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás (magyar nyelv és irodalom, matematika)	2	2	2
4.o	angol	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás (magyar nyelv és irodalom, matematika)	2	2	2
5.o	angol szakkör	1	1	1
	tömegsport	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás (magyar nyelv és irodalom, matematika)	2	2	2
6.o	angol szakkör	1	1	1
	tömegsport	1	1	1
	felzárkóztatás tehetséggondozás (magyar nyelv és irodalom, matematika)	2	2	2
7.o	angol szakkör	1	1	1
	tömegsport	1	1	1
	matematika	1	1	1
8.o	angol szakkör	1	1	1
	tömegsport	1	1	1

A fenti táblázat tartalmazza a választható tantárgyakat évfolyamonként, osztályonként. Választható idegen nyelv az angol. Az első évfolyamra történő beiratkozáskor a választható tantárgyak közül ajánlást teszünk a szülőknek. A többi évfolyamokon a választást ajánlással segíti a tanító és a szaktanár. Mivel iskolánkban egy-egy adott tantárgy tanítására legtöbb tantárgy esetében csak egy pedagógus áll rendelkezésre, ezért a pedagógus személyének megválasztására csak nagyon ritkán van lehetőség. A választható tantárgyakat mindig az előző tanév végén hirdetjük meg.

Az általános műveltségi területekre vonatkozó kerettanterveket a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet alapján alkalmazzuk, illetve választási lehetőségként választottuk és a rendelkezésnek megfelelően egészítettük ki helyi tartalmakkal.

A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről szóló 5/2020.(I.31.) Kormányrendelet szerint a módosított Nemzeti Alaptantervet 2020. szeptember 1-jén vezetjük be az első és ötödik évfolyamon. A Nemzeti Alaptanterv módosításáról rendelkező kormányrendelet 4.§.(3) bekezdése értelmében 2020. április 30-ig felülvizsgáltuk Pedagógiai Programunkat és a Helyi Tantervünket. Az Oktatási Hivatal által a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók keretében közzétett kerettanterveket kiegészítettük. Ezek a kiegészített kerettantervek alkotják az Almamellék-Somogyhársági Általános Iskola és Kollégium Helyi Tantervét.

Az alapóraszámok továbbra is kétéves bontásban jelennek meg.

Magyar nyelv és irodalom tanítására fordítható óraszám heti 1 órával csökken harmadik és negyedik évfolyamokon.

A hatodik évfolyam végére a tanulóknak idegen nyelvből a KER (Közös Európai Referenciakeret) szerinti A1 és a nyolcadik évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérniük.

Intézményünk humán erőforrásainak ismeretében a hetedik, nyolcadik évfolyamon a biológia, kémia, fizika, földrajz tantárgyak keretében megvalósuló diszciplináris tartalmakat integrált természettudományos tantárgy keretében tanítjuk a tanulás-tanítás folyamatában az óratervben meghatározott óraszámokban.

Az első és második évfolyamon megszűnik a környezetismeret tantárgy oktatása.

A harmadik-nyolcadik évfolyamokon új szintetizáló tantárgyként megjelenik a digitális kultúra, amely tartalmazza az eddigi informatika tantárgy tananyagát, de jelentősen kiszélesíti és bővíti a digitális információszerezés és kommunikáció témaköreivel.

Új tantárgyként jelenik meg az első hét évfolyamokon a technika és tervezés nevű tantárgy, amely az eddigi technika ismeretkörének kiszélesítését jelenti. A tantárgy sok különböző bonyolultsági szintű feladat segítségével közvetíti a környezet átalakítás eljárásainak, folyamatainak, technológiáinak összefüggését. A tanulási folyamat részben gamifikációs, játékosított környezetben valósul meg.

Növelni fogjuk a projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozások, könyvtári foglalkozások, művészeti előadásokhoz vagy kiállításokhoz kapcsolódó foglalkozások arányát. Itt is biztosítjuk az előírt tananyag átadását, a követelmények teljesítését, a tanítási órák ingyenességét, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezéseket.

A kollégium vonatkozásában az 59/2013.(VII.9.) EMMI rendelet 2. mellékletében meghatározott tematikus csoportfoglalkozások kerettervét és éves óraszámát alkalmazzuk. A kollégiumi foglalkozások keret programterve a tematikus foglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához 59/2013.(VII.9.) EMMI rendelet 3. melléklete irányadását alkalmazzuk.

15. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

A tankönyvek és segédletek kiválasztásának az iskola filozófiájával, a tanulók szükségleteivel, sajátosságaival, a nevelőtestület oktatásról vallott nézeteivel összhangban kell megtörténnie.

A kipróbálás és a folyamatosan megjelenő anyagok ismeretében e téren a változtatás természetesnek tekinthető, de az a célszerű, ha egy gyerek azonos koncepciójú segédletekből tanul, felmenő rendszerben.

Ha a segédletekről a használat során kiderül, hogy nem igazán jók, a változtatás kötelességünk.

Az elvek megfogalmazásában a pedagógusokon, szakmai munkaközösségeken és a szülői szervezeten kívül a gyerekek, diákönkormányzat véleményét is érdemes kikérni.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy – egy szakaszában
- tartalmazzanak kompetencia alapú tartalmakat, feladatokat
- különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását
- legyenek jól szerkesztettek, emeljék ki a lényegét
- az egyes témakörök végén tartalmazzanak összefoglalásokat
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására
- legyenek bennük differenciálásra módot adó feladatok, általában is tegyék lehetővé a differenciálást, a fejlesztést
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon
- legyenek alkalmasak a tartós használatra
- szakmai referenciák: kik írták, lektori vélemények, hol tanítják, milyen eredménnyel, leírások, recenziók
- teljesen felmenő rendszerűek-e
- feleljenek meg a Nemzeti Alaptanterv és a kerettanterv követelményeinek
- készültek-e hozzájuk kiegészítő anyagok, tanári kézikönyvek
- ár

A tankönyvek mellett fontosak a taneszközök és a tanulmányi segédletek.

A használt tankönyveket, taneszközöket, tanulmányi segédleteket folyamatosan át kell tekinteni. Számba kell venni előnyeiket, hátrányaikat, ki kell gyűjteni a használat közben adódó problémákat.

Figyelembe kell venni, hogy azokat a tankönyveket, amelyekre a díjmentesség, ingyenesség nem terjed ki a szülők meg tudják-e, meg akarják-e vásárolni. Fontos az állandó információgyűjtés és megjelenő tankönyvekről, taneszközökről: tankönyvlista, szóró anyagok, stb.

16. A pedagógiai program harmonizálása

Az intézmény iskolája a nem helyben lakó kollégiumot igénylő tanulói a kollégiumban nyerne elhelyezést,

A kollégiumnak és az iskolának közös Pedagógiai Programja van. A kollégium nevelési elvei, tanulási rendje, házirendje szerves része az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveknek, céloknak, feladatoknak.

Az iskola és a kollégium pedagógiai alapelvei egyaránt hangsúlyozzák azt, hogy a gyermek a nevelési - oktatási intézmény életének részese és aktív alakítója. A demokratizmus fejlesztése, a demokratikus iskolai és kollégiumi légkör biztosítása, a diákönkormányzatok munkájának erősítése és támogatása a tanulóknak lehetőséget ad arra, hogy jogaikat és kötelességeiket gyakorolhassák.

A tanulók személyiségének alakításában mindkét intézmény fontos szerepet szán a közösségnek. Az összetartozás, a „mi” érzés kialakítását, az együttműködési készség fejlesztését szolgálják a közösségi tevékenységek. Az egymáshoz való alkalmazkodás a legfontosabb etikai normák megismerését, betartását feltételezi. A társadalmi együttélés

szabályainak megismertetése, gyakoroltatása az iskolának és a kollégiumnak is alapfeladata. Fontos, hogy a tanulók becsüljék meg tanáraik, az iskola és a kollégium dolgozóinak munkáját, igyekezzenek velük nyílt, tisztelettudó kapcsolatot kialakítani. Diákjaink legyenek képesek önmaguk és társaik helyes értékelésére, alakuljon ki bennük az önmaguk és a környezet iránti felelősségtudat. Képesek legyenek a másság elfogadására, toleranciára. Lehetőleg azonosuljanak az iskola, kollégium hagyományaival, vállalják a közös célok megvalósítását.

Mindkét intézmény alapvető célja, hogy a tanulók konvertálható tudást szerezzenek. A tanulási folyamat tanítási órákon, valamint tanórán kívüli szervezett keretek között történik. Fokozatosan meg kell tanítani tanulóinkat az értelmes tanulás módszereire, technikáira, szoktatva őket arra, hogy egyéni tanulási metódusuk alakuljon ki. Ez a kollégiumban főként tanulási időben megvalósítható feladat. Rendkívül fontos, hogy diákjaink eljussanak az önellenőrzésig, kialakuljon bennük a tanulóhoz való felelős viszony.

Az iskolában és a kollégiumban is nagy hangsúly helyeződik az önálló ismeretszerzés technikáinak elsajátítására. Az önképzés, az önálló ismeretszerzés a permanens tanulás nélkülözhetetlen feltétele.

A tehetséges tanulókkal való differenciált foglalkozás, a problémamegoldó képesség fejlesztése iskolai és kollégiumi feladat is. A gyenge képességű tanulók korrepetálása, a tanulási hátrányokkal indulók felzárkóztatása a kollégiumban a szilenciumok keretében történik. Iskolánkban ez tanórán - a frontális osztálymunka mellett - döntően önálló, páros és kiscsoportos formában szerveződik. A tehetséges tanulók továbbtanulásra, nyelvvizsgára illetve versenyekre való felkészítésére, különböző szakkörök, diákkörök keretében van lehetőség. A kollégiumban a különböző tanulási igények és feltételek összhangjának megteremtésén van a hangsúly.

Az egészséges életmódra, a konstruktív életvezetésre, a családi életre nevelés központi helyen szerepel mindkét intézmény pedagógiai programjában.

Az iskolának és a kollégiumnak kiemelt figyelmet kell fordítani a szenvedélybetegségek megelőzésére.

Tanulóink rendszeres iskolai és kollégiumi orvosi ellenőrzése biztosított. Mindkét helyen egészségügyi felvilágosító foglalkozásokat szervezünk tanulóink részére.

A sport és a játék egészséges életvitelre nevel. E mellett az értelmes szabadidő töltését is szolgálja. Az iskolában és a kollégiumban is fontos feladat az egészség megőrzésére nevelés.

E mellett kiemelkedő szerepet kap a betegségek megelőzését és a balesetek elhárítását célzó egészségnevelő munka.

A kulturális, esztétikai nevelés kapcsán figyelmet kell fordítani az érintkezés, a beszéd kultúrájára. Iskolai és kollégiumi célunk, hogy tanulóink ismerjék meg a településeink és a térség nevezetességeit, az érdeklődők kiállításokra, színházi előadásokra járhassanak. A többlettudás megszerzésének színtere a könyvtár.

A beilleszkedési-, magatartási zavarokkal, tanulási nehézségekkel küzdő diákjaink támogatása kiemelt feladata mindkét intézménynek. Az osztályfőnökök és kollégiumi nevelőtanárok együttműködése e területen különösen fontos.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal az iskolában és a kollégiumban is megbízott pedagógus foglalkozik.

A kollégium tanulási rendje, házirendje megfelel az iskola munkarendjének, céljainak.

Az iskola és a kollégium közötti együttműködés formája:

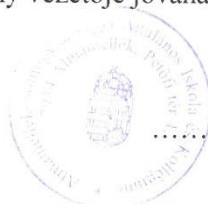
- A kollégiumi nevelők, az iskolai osztályfőnökök, szaktanárok, szakoktatók rendszeres kapcsolattartása, az információ áramlás biztosítása. (Kölcsönös látogatások, hospitálások, esetmegbeszélések, stb.)
- A tanulói eredmények kollégiumi ellenőrzése, a szülők tájékoztatása.
- Egymás rendezvényeinek látogatása.

17. Záró rendelkezések

A nevelő és oktató munka az Almamellék – Somogyhársági Általános Iskola és kollégium intézményében ezen pedagógiai program szerint folyik.

A pedagógiai programot a nevelőtestület, 1-73/2023 határozatával **2023. augusztus 28-án** nyílt szavazás útján egyhangúlag elfogadta.

A pedagógiai programot az intézmény vezetője jóváhagyta:

Szuei
.....
intézmény igazgatója

A pedagógiai program elfogadásával és jóváhagyásával egyetért:

[Signature]
.....
tankerület igazgató

Almamellék, 2023. augusztus 28.

Elfogadta:

Vancsán László
.....

a nevelőtestület képviselőjében

18. Függelék

1.számú függelék Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-7. évfolyamokon

A tanulói esélyegyenlőség, az értékközpontú és élményalapú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében informális és nem formális tanulási alkalmakat szerveztünk az 1-7. évfolyamokon, melyek az EFOP-3.2.15/VEKOP-7 kiemelt projekt keretében fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra épülnek.

A kidolgozott témamodulok, valamint módszertani segédanyagok, tananyagok használatát intézményünk pedagógusai továbbképzés keretében sajátították el.

A nem formális és informális tanulási programot intézményünk pedagógusai az EFOP-3.3.5-17-2017-00043 azonosító számú „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Szigetvári Tankerületi Központban” elnevezésű projekt keretében 2018. és 2019. június utolsó két hetében bentlakásos és napközi formában megvalósuló tematikus tanulási alkalmak megvalósítása során alkalmazták és tesztelték.

Az EFOP-3.2.15/VEKOP-7 projekt által biztosított oktatási, képzési anyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében, az intézményünk által kiválasztott tematikus programelemek és azok módszertanának alkalmazásával szervezzük a diákok szabadidejét a tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzés és a tanulás közösségi élménnyé formálása során.

A projekt tapasztalatai alapján a nem-formális tanulási módszerekkel és tematikus programelemekkel olyan tanulási módokat és szervezési megoldásokat valósítunk meg, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését, melynek a színtere nemcsak az iskola lehet.

2.számú függelék

ÓRATERV- Módosított PP 2020 melléklete

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom *****	6	6	5	5	4	4	3	3
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
nemzetiségi nyelv és irodalom *****	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
magyar hon- és népismeret *							1	
nemzetiségi népismeret *	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány **					2	2		
integrált természettudomány (kémia, fizika, biológia)							4	4
földrajz							1	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv								
második élő idegen nyelv								
Művészetek *****								
ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
dráma és színház *								1
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
kötött célú órakeret ***								
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint*****	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
Lehetséges nemzetiségi órakeret	25	25	26	26	29	29	31	31
Jelen ajánlás szerinti óraszám	25	25	26	28	31	31	33	33

Összevont alsótagozat óraterve

Tantárgy	1-4 osztály óra/hét	2-3osztály óra/hét
magyar nyelv és irodalom	7	6
német nyelv és irodalom	6	6
matematika	8	8
német nemzetiségi népismeret	2	2
környezetismeret	1	1
digitális kultúra	1	1
etika/hit-és erkölcsstan	1	1
	közös közvetlen órák óra/hét	
ének - zene	1	1
vizuális kultúra	1	1
technika és tervezés	1	1
testnevelés ^x	5	5
összesen	34	33

Megjegyzés:

x: A testnevelés tantárgy heti órakeretébe heti 2 óra nemzetiségi néptánc tartozik.

Tantárgy	1-2 osztály óra/hét	3-4osztály óra/hét
magyar nyelv és irodalom	7	6
német nyelv és irodalom	6	6
matematika	8	8
német nemzetiségi népismeret	2	2
környezetismeret	-	2
digitális kultúra	-	2
etika/hit-és erkölcsstan	1	1
	közös közvetlen órák óra/hét	
ének - zene	1	1
vizuális kultúra	1	1
technika és tervezés	1	1
testnevelés ^x	5	5
összesen	34	33

Megjegyzés:

x: A testnevelés tantárgy heti órakeretébe heti 2 óra nemzetiségi néptánc tartozik